

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIII BR. 8 (130) Subotica, kolovoz (avgust) 2005. 70,00 din

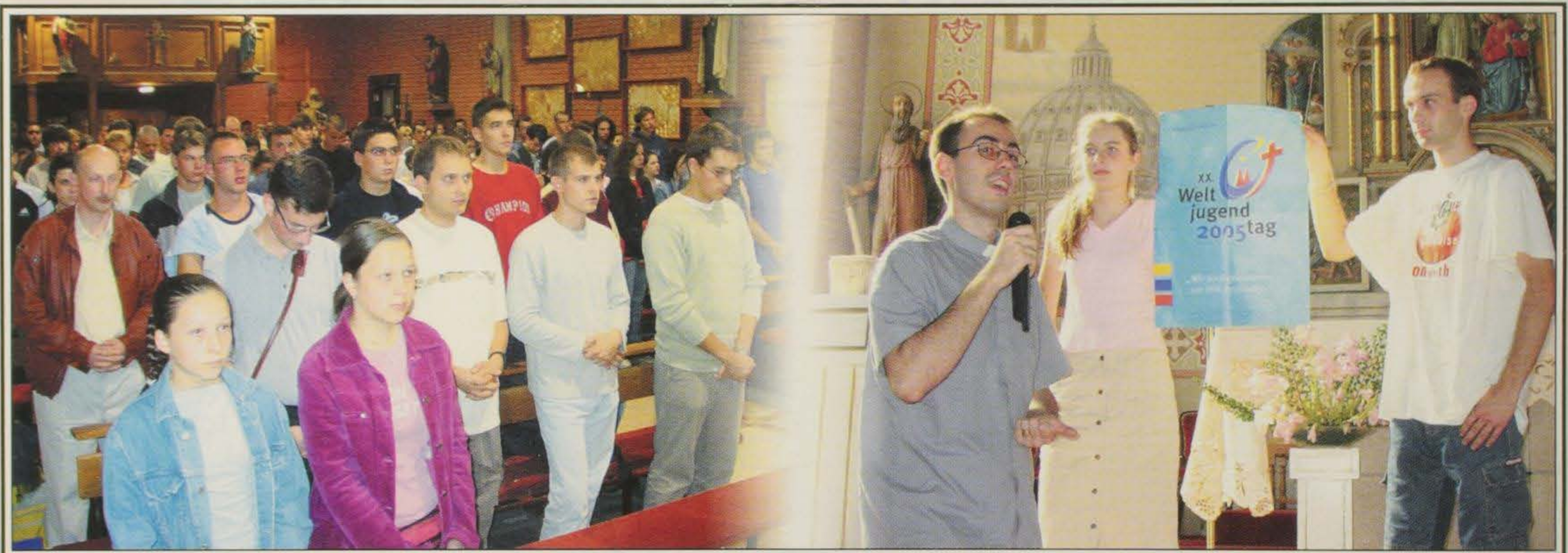
DUŽIJANCA 2005.

U SREDIŠTU

foto: www.jasatomic.org.yu

Dar pape Bendikta XVI. nastradalima od poplava u Banatu predao je nuncij, mons. Eugenio Sbarbaro

Mladi s područja MBK "Svetog Ćirila i Metoda" otputovali u Köln na XX. Svjetski dan mladih

Sвета миса zahvalnica Dužijance 2005.

DUŽIJANCA - KUĆNO SLAVLJE U LITURGIJSKO PRERASLO

/Propovijed Mons. Stjepana Beretića na Večernjoj molitvi u katedrali-bazilici sv. Terezije, 13. 08. 2005./

po ličkim gorama i dolinama. Dobro došli u našu bilu Suboticu. Ovdje su naše pretke mađarski franjevci Dalmatincima zvali i jezik naš dalmatinskim. Volimo mi naš stari kraj. Tamo je ikavica - govor naše nane - življa nego u nás. U srcu nam Hercegovina i Dalmacija onako kako se na jugu pjeva: "Ka mater

Dragi vjernici, naš je gost i bunjevački biskup. A naš je grad sretan domaćin. Ugostili smo kardinale, biskupe. Primila je Subotica blaženu Mariju Petković kad je s prosjačkom torbom po našim kućama kruha za djecu tražila. Slušali smo govornike. Nedavno ste na Bunariću imali prilike čuti kako se hrvatski isusovac Pero Vidović sjeća biskupa Škvorca, koji je jednom rekao, "dokle god bude i malo žita igdje, i malo kruha, komadić kruha, i dokle god bude naših vinograda, čaša, kap vina, dotle će Krist biti među nama prisutan".

● **Dokle god bude i malo žita, komadić kruha - dotle će Krist biti među nama prisutan**

Draga bandašice i bandašu, danas i sutra zahvaljujemo i za lipi Kruh Isusov. Neka se i danas u predvečerje Dužijance čuju Tomini stihovi: "Slava evo velika je: živi kruh što život daje častit nam je ovaj dan - kruh što bje kod svetog stola među

jedina na svitu. Lipa, draga, dobra, plemenita. Mi smo klasje tvoga žita. Mi smo sime sa tvojega cvita. Ti si dragulj koji blista, rascvitana, lipa, čista. Ti si zvezda koja sija. Svi te vole." "Svaki se čovik za nešto veže i tome uvik da ljubav svu." Ovaj je čovjek ravnice vezan za zemlju i pijesak. Nije Vam strana naša ravnica ni njezini plemeniti ljudi. Vi ste ostavili pravi rajski vrt zelene i mirisne Like, suru stinu velebitsku. Pa ipak, i ovdje ste na živoj stini Isusovoj. Miris smilja velebitskog zamijenite mirisom pšenice zrele i kruha novoga - kruha bačkoga. Ostavite zemlju mora, masline i soli, da u vašem srcu ovih dana velebitske visine ustupe mjesto beskraj ravnice. U Vašoj biskupiji huči more hrvatsko vitlano studenom burom senjskom, kod Vas mirišu trave velebitske, tamo se zeleni ponosna Lika. Dobro nam došli. Znamo da volite glagoljicu našu. I naši su lički Bunjevci slušali glagoljašku rimsku liturgiju. Bački je Bunjevac Albe Vidaković skladao svete mise na tom starom jeziku Hrvata. Radujemo Vam se i zato što čuvate baštinu svete braće Ćirila i Metoda. Njihova je strpljivost veća od ratarske. Istom, na Drugom vatikanskom saboru njihova ideja o narodnom jeziku je osvojila sav katolički svijet. Samo su hrvatske primorske biskupije sačuvala tradiciju rimske liturgije na nelatinskom jeziku.

dvanaest apostola podijeljen i blagovan. Pojmo punom, jasnom riječi, nekā milo klikće, zveči, srdaca nam skladan glas."

● **Hranjena euharistijskim kruhom naše je vjera radala čistim djevojkama i poštenim mladićima**

Ovo je zahvala i za euharistijski kruh. Večeras zahvaljujemo Bogu za zlato bačkih njiva, za mirisnu pšenicu, ali znamo, "dokle god bude i malo žita igdje, i malo kruha, komadić kruha, ... dotle će Krist biti među nama prisutan".

Preuzvišena gospo- do biskupi, Kristina, bandašice naša, Siniša, bandašu, risaruše i risari, braćo svećenici, dragi vjernici! Nakon žetve čovjeku bačkih ravnica godi milina Božje riječi. Ova je okrepa i utjeha, svima koji su radili oko žetve: "duša će im biti kao vrt navodnjen, nikad više neće ginuti. Djevojke će se veselit u kolu. Mlado i staro zajedno. Jer ćeš im tugu u radost pretvoriti". Pa još Božje obećanje: "Utješit ću ih i razveselit nakon žalosti" (Jr 31,10-14).

Lijepo je to Božje obećanje. Godi nam. Širi nam dušu. I dok nam žito miriše, dok nam se ponosni kukuruzi k nebu propinju, i dok nam je suncokret k suncu okrenut, osjetimo tugu ratarske duše. Žuljevite ruke rade po suncu i po kiši, i srce se Bogu obraća, a zemlja bačka tako malo rodi. I kad rodi dugo valja čekati nagradu za znoj. Treba nam kruh svagdašnji. Dužijanca je kućno slavlje u liturgijsko preraslo. Slavlje radosti i molitve. Slavlje zahvale iskrene. Kako se ne bismo radovali! "Žetelac već prima plaću, sabire plod za vječni život da se sijač i žetelac zajedno raduju" (Iv 4,36). Ako nagradu od ljudi i ne dobije, ima utjehu poštena rada. A Božja nagrada ne izostaje. Koliko je strpljenja Bog dao rataru! Piše sveti Jakov: "Ratar iščekuje dragocjeni urod zemlje, strpljiv je s njime, dok ne dobije kišu ranu i kasnu" (Jak 5,7).

A naš čovjek dobije kišu i ranu i kasnu. Ono što dugo čeka bila bi nagrada od onih koji su njegovo ubrali.

- **Naš je gost, bunjevački biskup**
- **Volimo mi naš stari kraj.**
- Tamo je ikavica - govor naše nane - življa nego u nas**

Preuzvišeni gospodine Mile, biskupe ubavoga Senja, pastiru s vilovitoga Velebita, čuvaru stoljećima udarane Like, danas smo ponosni što Vas pozdravljamo kao pastira male grane bunjevačke koja se skrasila baš u Vašoj biskupiji, s jedne strane Velebita ispod ponosnog Nehaj grada i s druge strane,

I za tu prisutnost ćemo sutra pjevati. Nisu naši stari uzaludno kruha jeli ni za obiteljskim ni za Gospodinovim stolom. I mi pružamo ruku za koricom kruha i još više srce nego ruku za svetim kruhom Isusovim. Tim se Kruhom hranila vjera i ljubav naših otaca. Ona vjera koju nije ugasila ni nizina ni planina, vjera nošena u duši preko potoka i rijeka, to je vjera grijana srcem u čičim zimama i sparnim ljetima. Tom su vjerom naši stari vjerovali kad im je zemlja otimana. Ta ih je vjera čuvala u tamnicama nepravde, kad su robijali s molitvenikom "Slava Božja". Ta je vjera pregazila Velebit i Savu i Dunav. Ta je vjera radala svećenike, dizala redovnike i redovnice. Tim su kruhom hranjeni ljudi uma i umjetnosti. Hranjena euharistijskim kruhom naša je vjera radala čistim djevojkama i poštenim mladićima. Neki ne vole ravnice, premda su njezini plodovi mili i Bogu i čovjeku. Ovim kruhom nahranjeni, Matoševi proslaviše Srijem, a u Zagrebu darovaše naciji A. G. Matoša. Ovim su se kruhom hranili vještici tamburaša naših. Ovim su se kruhom hranili Vidakovići pa su domovini i rodu darovali sina Albu. Ovaj nam je kruh rodio Aleksu našega. Bačkim kruhom nahranjen služio je narodu naš Josip Andrić. S ovih je žitnih polja potražio Gospin škapular o. Gerard Tome Stantić, da onda u stoljetnom somborskom Karmelu bude odnijehana Hrvatska karmelićanska provincija. Za ovom pšenicom plače i ovoj se pšenici raduje Ante Sekulić. Zato nam je draga zemlja naša crnica i pijesak naš što nam vinom i plemenitim voćem rodi. Radujemo se danas i životu i molimo Boga da nam kuće budu djecom pune.

● Hvala Ti, Gospodine, i na kruhu i na ruhu

Danas molimo kao u prvim stoljećima kršćanstva: "Zahvaljujemo ti, Oče naš, za život i spoznaju koju si dao da upoznamo po Isusu, sluzi svome. Neka ti je slava u vijeke. Kao što je ovaj kruh bio raspršen po brežuljcima te je sabran i postao jeđan, neka se tako tvoja Crkva sabire s krajeva zemlje u jedno kraljevstvo tvoje, jer tvoja je slava i moć po Isusu Kristu u vijeke... Zahvaljujemo ti, Oče sveti, za tvoje sveto ime koje si stavio u srca naša i za znanje i vjeru i besmrtnost koju si nam očitovao po Isusu, svome sluzi. Neka ti je slava u vijeke" (Nauk Dvanaest apostola). Hvala Ti, Gospodine, i na kruhu i na ruhu. Hvala Ti, Gospodine, na mladosti našoj! Hvala Ti, što smo od starih naučili, da se i pod križem tuđine, i pod križem rada pjevati treba. Zato ti i večeras pjevamo hvale večernje. Amen.

Biskupa Bogovića primio je i subotički gradonačelnik Géza Kucsera

Piše: Vjenceslav Mihetec, OCD

Molitva razmatranja

Ljetno vrijeme protkano je marijanskim blagdanima. Teško je to uokviriti, ali možemo ipak računati od 31. svibnja, blagdana B.D. Marije od Pohoda sve do 8. rujna, blagdana Rođenja B.D. Marije, pučki zvanog "Mala Gospa". U tom vremenu niže se cijeli niz bladana i svetkovina koje nam otkrivaju Božju brigu za nas i majčinsko nastojanje Blažene Djevice Marije za naše spasenje.

Još vam u duši odjekuju zvuci somborskoga slavlja, kojim su karmelićani sa svim vjernicima somborske i šire okolice zahvalili Bogu na stogodišnjem zagovoru i utvrdi Škapulara Majke i Kraljice Karmela. Ozbiljnost i značaj tom slavlju dala je prisutnost tolikoga vjerničkoga puka predvođenog kardinalima, biskupima, svećenicima Katoličke i sestrinskih Crkava. Svo to mnoštvo čulo je na Karmelu u Somboru ponovno i ponovno Isusa gdje umirućim glasom govori: "Ženo! Evo ti sina", a zatim i učeniku: "Evo ti majke".

Razmotrimo malo. Tamo davno u Nazaretu vodio se razgovor. Razgovaraju Anđeo Gospodnji i Marija, neznatna službenica Gospodnja (Lk 1,26-56). Vode neobičan razgovor. Anđeo prenosi Riječ volje Božje, a Marija sluša i pita. Marija osluškuje i razmišlja. Prebire u duši o onome što Anđeo Gospodnji zbori. U tom vremenu Riječ postaje Tijelo. Obremenjena Božjom Riječi, kojoj daruje tijelo, Marija putuje k Elizabeti. Nosi joj Isusa. Rođakinja ju očekuje s Ivanom kojega je začela u starosti. Dvije žene razgovaraju o čudesnim događajima i velikim djelima koja im je učinio Gospodin, a plodovi njihovih utroba se raduju budućnosti. Marija hodočasnica od ovoga trenutka do Kalvarije uvijek nosi Isusa.

Karmel na poseban način njeguje molitvu "razmatranja", osluškivanja, razgovora, što je kontemplativno krilo njegove karizme, a onda hodočasti Elizabeti, kojoj nosi Isusa, što je pak aktivno krilo karizme. Nazaretski događaj, kako nam ga prenosi evanđelje po Luki, nadahnuće je karmelske škole molitve. Razgovor, tj. osluškivanje Božje Riječi, razmišljanje i djelovanje. Karmelićani prije molitve razmatranja mole Duha Svetoga da svojim svjetlom obasja duše molitelja. To je isti onaj Duh koji je svojom silom osjenio nazaretsku moliteljicu, dok je slušala i pitala. U vremenu razgovora, slušanja i pitanja, Riječ je postala Tijelo. Molitva je, dakle, utjelovljivanje Riječi Božje. To je kontemplativno, motrilačko krilo Karmela. Utjelovljena Riječ ne miruje. Ona potiče na putovanje, gibanje, priopćavanje: "... velika mi djela učini Svesilni..." svima koji Boga traže. To je apostolat, djelatno krilo Karmela.

Zadatak je karmelićana da tako prenose svoje iskustvo i upućuju u molitvu one koji žele Boga čuti, osluškivati i dati mu da i u njima njegova Riječ zaživi i djeluje. Stoga Karmel otvara svoja vrata tražiteljima Božje blizine. I proslava ove stoljetnice Karmela u Somboru čitavu je godinu dana govorila o iskustvu i baštini toga Božjega vinograda. Kontemplativni i apostolski Karmel nastavlja svoj život ne odričući se šutnje i osame kako bi mogao čuti: "što to govori Gospodin", ali niti koraka kojima hiti k vama da vam prenese i priopći što je čuo i doživio.

Tko želi doživjeti takvo molitveno iskustvo, nek se javi karmelićanima i oni će ga "uvesti u zemlji Karmela" (usp. Jer 2,7).

Poput bisera u kruni nizale su se zahvalne žetvene svečanosti "Dužijance", tradicionalne manifestacije Hrvata Bunjevaca i zahvala Bogu za kruh od novoga brašna, u subotičkim okolnim mjestima, te u Somboru, Čonoplji i Bačkom Bregu. Na sljedećim stranicama donosimo tek dio onoga što se tijekom mjeseca srpnja i kolovoza 2005. događalo na tim priredbama.

no s domaćim župnikom **Franjom Ivankovićem** i svećenikom iz Aladinića kraj Stolca u Hercegovini, **don Vinkom Raguzem**. Prigodnu je propovijed održao mladomisnik Ivica, koji je potaknuo sve nazočne da preispitaju kakva je naša hvala i kakvu hvalu očekuje naš Gospodin. Pri tome je istaknuo kako je naša Dužijanca Bogu draga i istinska samo ako proizlazi iz ponizna i iskrena srca. "Nije sve što se danas naziva biserom prava dragocjenost", rekao je mladomisnik i zaključio rekavši kako da bismo znali razlikovati pravo blago od bižuterije, prave vrijednosti za koje se vrijedi žrtvovati i živjeti od onih koje donose samo ovozemaljsku korist, trebamo uistinu pravo pronicavo srce.

U procesiji koja je održana u sklopu mise, sudjelovali su osim bandaša Davora i bandašice Ivane, i mladi u nošnjama te ministranti i svećenici ali i brojni vjernici. Kruna od slame za ovu svečanost izrađena je kao i prethodne četiri godine trodimenzionalno, a izradila ih je **Jozefina Skenderović**, voditeljica slamske sekcije HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta.

Misi zahvalnici nazočili su predstavnici Generalnoga konzulata RH u Subotici, **Tihomir Šilović** i **Mirela Lucić**, predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance 2005.", **Grgo Kujundžić**, potpredsjednik Općine Subotica **Petar Kuntić** te gradski bandaš i bandašica, **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**.

Kao što je to tradicija kako u Subotici, tako i u svim okolnim mjestima u kojima se slavi Dužijanca, kao kruna i završetak slavlja u večernjim je satima u župnom dvorištu održano Bandašicino kolo.

... Maloj Bosni

U župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, održana je 31. srpnja manifestacija zahvale za ovogodišnju žetvu. Dužijancu u Maloj Bosni organizirali su župa Presv. Trojstva, KUD "Ravnica" i Hrvatska udruga kulture "Lajčo Budanović". Proslava je započela svečanim ulaskom u crkvu bandašice **Svetlane Babijanović** i bandaša **Ivana Matkovića** predvođenih župnikom **vlč. Ivanom Prčićem**, nakon čega je započelo misno slavlje koje je predslavio **vlč. Miho Kraljević** iz Đakovačko-srijemske biskupije. U svojoj je propovijedi, Kraljević istaknuo kako je proslava Dužijance ujedno i dan kada je Bog razveselio naša srca darovima pšenice, dodavši kako se valja sjetiti i onih siromašnih, budući da je danas na svijetu od troje ljudi samo jedan sit. Potom je poručio domaćinima kako se trebaju ponositi svojim radom jer su kao žeteoci sudionici kod oltara, a hostija odnosno kruh koji je pripremljen za slavlje katoličke euharistije, znak je Kristove trajne prisutnosti među vjernicima, zaključio je propovjednik.

Misi zahvalnici nazočili su i gradski bandaš i bandašica **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**, zamjenik predsjednika Općine Subotica, **Petar Kuntić** te predsjednik MZ Mala Bosna, **Andrija Bašić Palković**. Kao i prijašnjih godina, proslavu su

DUŽIJANCE SU I OVE GODINE PROSLAVLJENJE U ...

... Bajmoku

U župi Svetoga Petra i Pavla u Bajmoku održana je 17. srpnja u organizaciji župe i Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Bajmok" tradicionalna zahvala za kruh od novoga brašna - Dužijanca. Toga je dana slavljena svečana misa zahvalnica koju je predvodio župnik župe Marija Majka Crkve iz Subotice, **dr. Andrija Kopilović** u zajedništvu s domaćim župnikom **preč. Slavkom Večerinom** i župnim vikarom **vlč. Ervinom Kovačem**. Na misi su, kao nositelji Dužijance u Bajmoku, posebno mjesto zauzeli ovogodšnji bandaš i bandašica, **Marijan Kopilović** i **Livija Bilinović**. Obraćajući se u prigodnoj propovijedi okupljenim vjernicima, dr. Kopilović zapitao se u čemu je problem našega vremena i je li zahvalnost prema Bogu i ljudima nestala, odgovorivši kako je to pitanje našega vjerničkoga odnosa prema Bogu u odnosu "ti i ja". Protumačio je potom kako biti vjernik znači zauzeti stav prema Bogu, jer "ako je netko odbacio Boga, on je odbacio i čovjeka", a kad nema susreta s Bogom onda

nema susreta ni s čovjekom, zaključio je dr. Kopilović.

Misno slavlje pjevanjem je uzveličao crkveni zbor pod ravanjem **Atile Garajskog**. Osim brojnih vjernika, Dužijanci u Bajmoku nazočili su i gradski badaš i bandašica, **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**, kao i predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance 2005.", **Grgo Kujundžić**. U večernjim satima kao i svake godine, ispred prostorija KUD-a "Jedinstvo - Egyseg" održano je Bandašicino kolo.

U večernjim satima kao i svake godine, ispred prostorija KUD-a "Jedinstvo - Egyseg" održano je Bandašicino kolo.

... Tavankutu

Svečanom misom zahvalnicom u crkvi Presvetog Srca Isusova u Tavankutu, proslavljena je 24. srpnja Dužijanca u Tavankutu. Proslava Dužijance započela je nakon što su ovogodišnji bandaš **Davor Križanović** i bandašica **Ivana Buljovčić** u svečanoj povorci zajedno s mnoštvom mladih odjevenih u bunjevačku narodnu nošnju ušli u crkvu. Koncelebriranu svetu misu predvodio je mladomisnik **Ivica Ivanković Radak**, zajed-

Prema "Hrvatskoj riječi"

članak o Dužijancama (osim Čonoplje) priredila Željka Zelić

uzveličali članovi KUD "Ivan Goran Kovačić" iz Velike kod Požege u RH te HKUD "Dubrave" iz Aladinića u Hercegovini. U večernjim satima u dvorištu župe održano je Bandašicino kolo na kojemu je svirao tamburaški sastav "Hajo".

... Bačkom Bregu

Dužijanca u Bačkom Bregu proslavljena je 31. srpnja u crkvi sv. Mihovila Arkandela svetom misom koju je predvodio vlč. **Davor Kovačević**. Svečanost su uzveličali članovi HKPD "Silvije Strahimir Kranjčević" koji su ukratko prikazali običaj nekadašnje žetve. Na taj su način pozvali mještane da "obnove zahvalu za dobivene plodove i da ne zaborave da je Bog upravitelj svih dobara".

Somborska "Dužionica"

Sedamdeseti puta po redu održana je u Somboru "Dužionica", i ove godine u organizaciji Hrvatskoga kulturno-umjetničkog društva "Vladimir Nazor", u čijim je prostorijama 29. srpnja svečano započeo program "Dužionice 2005." Večer je obilježilo otvorenje izložbe starih svetih slika, raspeća i svetih knjiga, s više od ukupno sto eksponata. Izložbu, za čije je organiziranje bila zadužena pročelnica dramsko-recitatorske sekcije HKUD-a, **Marija Šeremešić**, svečano je otvorio predsjednik Društva, **Šima Raič**. Iste je večeri predstavljeno i ovogodišnje izdanje zbirke pučke poezije "Lira naiva 2005". Uslijedio je potom recital posvećen kruhu i žitu "Tragovi dobrote", u izvedbi članova dramsko-recitatorske sekcije Društva. Na samom kraju, predstavljeni su bandašica **Marijana Mijić** i bandaš **Ivan Džinić**, a **dr. Marija Matarić** predstavila je novi broj lista "Miroljub".

Centralna proslava "Dužionice 2005." nastavljena je 31. srpnja, okupljanjem sudionika i gostiju u prostorijama Društva. Povorku do crkve predvodili su osim bandašice Marijane i bandaša Ivana, i mladi odjeveni u narodne nošnje uz pratnju kulturno-umjetničkih društava iz Srijemske Mitrovice, Bačkog Brega, Bačkog Monoštora i Subotice. Svečanu svetu misu zahvalnicu u crkvi

Svetoga Trojstva predslavio je somborski župnik i dekan **preč. Josip Pekanović** u koncelebraciji sa župnikom župe Svetoga Križa iz Sombora, vlč. **Lazrom Novakovićem**, priorom karmelićanskoga

samostana, **Andelkom Jozićem**, i gostom iz Kanade, misionarom **fra Ilijom Puljićem**. Prigodnu propovijed održao je vlč. **Novaković** istaknuvši pri tom kako nas Isus treba na ovome svijetu, nas i naše sposobnosti, naše muke i darove, da bi istinski oživio, ljubio i spasavao današnjega čovjeka. Nakon svete mise, povorka sudionika uputila se prema središnjem somborskom trgu Svetoga Trojstva, a potom i do zgrade Skupštine Općine u kojoj je upriličen svečani prijam kod gradonačelnika **Jovana Slavkovića**, kojemu se prigodnim riječima obratila bandašica **Marijana**. Na samom kraju, gradonačelniku i njegovim suradnicima darovan je posvećeni kruh od novoga žita. Prigodnim se riječima zahvalio i gradonačelnik **Slavković** rekavši kako je pred njima puno posla, ali da se dobra vremena neće sama dati, već će doći tako što ćemo ih zavrijediti. Proslava je nastavljena svečanim ručkom u Hrvatskom domu. U večernjim satima održano je i tradicionalno "Bandašicino kolo".

Proslavi Dužionice nazočili su mnogobrojni gosti, među ostalim predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, zamjenik veleposlanika **Branimir Lončar** i druga tajnica **Maja Foretić-Pećnik**, konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici **Iva Aranjoš**, predsjednik HNV-a **Josip Z. Pekanović**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Lazo Vojnić-Hajduk** te predstavnici hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga te javnoga i društvenoga života.

Tjedan dana prije proslave "Dužionice 2005.", 24. srpnja u Somboru je održana i "Dužionica" koju su po četvrti puta paralelno organizirali Nacionalno vijeće Bunjevaca i Udruženje građana "Bunjevačko kolo" iz Sombora, a misa zahvalnica održana je u crkvi sv. Križa.

Dužijanca u Čonoplji

U organizaciji KUD "Bunjevačka grana", 30. srpnja održana je četvrti puta po redu "Dužijanca" u Čonoplji. Svečanost je, unatoč velikoj vrućini, započela smotrom fijakera i sudionika. Svi sudionici srdačno su primljeni kod domaćina **Stanka Jožića**, **Ferena Želera** i **Milana Kolundžije**.

Svečana misa zahvalnica koju je predslavio župnik **Endre Horvat** slavljena je istoga dana u poslijepodnevnom satima. Kruh od novoga brašna u bogato okićenu crkvu unijela je bandašica **Kristina Jozić** uz pratnju bandaša **Sabolča Želera**, koji je tom prigodom nosio žitnu krunu. Misi su nazočili i svi sudionici programa kao i članovi KUD "Lemeš" iz Svetozara Miletića, HKUD "Silvije S. Kranjčević" iz Bačkoga Brega, KUDH "Bodrog" iz Bačkog Monoštora, KUD "Aranj János" i KUD "Bunjevačka grana" iz Čonoplje. Glazbenom pratnjom ljepoti misnoga slavlja doprinijela je kantoriga **Melinda Balaž**.

Nakon mise, odigrano je veliko kolo na seoskom trgu, a zatim je svečanost nastavljena u Domu kulture. Domaćini pro-

grama bili su nana - **Marija Feher** i bačo - **Živko Gagicki**, u čijem se dvorištu događao program završetka žetve. Posvećen kruh je od bandašice uz prigodan govor primio predsjednik savjeta MZ Čonoplja, **Slobodan Kosanović**. Velikim pljeskom publike nagrađen je raznovrstan i lijep program. Poslije programa, svečanost je nastavljena večerom, gdje je predsjednica KUD "Bunjevačka grana", **Estera Bogničar** pozdravila nazočne, dok je župnik **Endre Horvat** blagoslovio jelo. Svečanost je nastavljena uz opće veselje svih nazočnih.

Estera Bogničar

... u Đurđinu

Dužijanca u Đurđinu svečano je proslavljena svetom misom zahvalnicom koju je u crkvi sv. Josipa Radnika 7. kolovoza predslavio đurđinski župnik, **mr. Lazar Ivan Krmpotić** u zajedništvu s mladomisnikom **Ivicom Ivankovićem Radakom**. Slavlje je počelo svečanim ulaskom u crkvu bandaša **Josipa Dulića** i bandašice **Nine Vojnić Purčar**, zajedno s brojnim mladima u bunjevačkoj narodnoj nošnji, te brojnim vjernicima.

Prigodnu je propovijed održao mladomisnik **Ivica**, istaknuvši pri tom kako smo svjesni da je naš rad potreban Božjega

blagoslova, jer ako se budemo držali samo vlastita truda, dogodit će nam se što se i Petru dogodilo - počet ćemo sumnjati. "Čim zanemarimo Boga na jednom području života, počinjemo tonuti negdje drugdje", rekao je i potaknuo vjernike da ih ne brinu slabosti, već da imaju konačni cilj a to je život vječni, da ne padnu u malodušje, već da se poput Isusa s vremena na vrijeme povuku u osamu na molitvu, zaključio je **Radak**.

Na proslavi Dužijance u Đurđinu bili su i konzul Generalnog konzulata RH u Subotici, **Tihomir Štilović** te ovogodišnji gradski bandaš i bandašica, **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**.

U večernjim je satima u istoj crkvi održana književna večer posvećena 75-oj obljetnici osnutka Križarskoga pokreta u

Subotici. Tom je prilikom osim recitatora nastupio i župni dječji zbor, a nakon toga pročitan je ulomak iz knjige **mr. Lazara Ivana Krmpotića**, "Od sokolstva do križarstva u Bačkoj 1919.-1941.". Proslava Dužijance završena je Bandašicinim kolom u župnoj dvorani, a goste je zabavljao tamburaški sastav "Hajo".

... u Ljutovu

Već četvrtu godinu za redom, u organizaciji HKUD "Ljutovo" i Mjesne zajednice "Ljutovo", u Domu kulture u Ljutovu proslavljena je Dužijanca. Program proslave započeo je svečanim dočekom i ulaskom u Dom kulture, bandaša i bandašice, **Josipa Buljovčića** i **Tanje Mamužić**, te malog bandaša i bandašice, **Nikole Skenderovića** i **Sandre Stantić**. Misu zahvalnicu u dvorani Doma kulture predvodio je župnik župe Srca Isusova u Tavankutu, **preč. Franjo Ivanković**. U svojoj propovijedi, **preč. Ivanković** izrazio je svoj ponos na malu zajednicu vjernika u Ljutovu, rekavši kako je u Ljutovu "puno onih ljudi koji su tihi, mali, jednostavni, ali oni koji daju sebe i koji daju primjer duboke vjere", te je u Božje ruke prepustio i izgradnju crkve u Ljutovu.

Nakon mise zahvalnice uslijedio je prigodni kulturno-umjetnički program, u okviru kojega su članovi HKUD "Ljutovo" otple-sali spet bunjevačkih igara uz glazbenu pratnju tamburaša HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta, a u poetskom dijelu večeri, poeziju je čitala **Kata Bačić**.

Proslavi Dužijance u Ljutovu nazočili su konzul Generalnog konzultata RH u Subotici, **Tihomir Štilović**, zamjenik predsjednika Općine Subotica, **Petar Kuntić**, predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance 2005.", **Grgo Kujundžić**, ravnateljica OŠ "Matija Gubec" u Tavankutu, **Stanislava Stantić Prčić** te gradski bandaš i bandašica, **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**. Kao i u svim subotičkim okolnim mjestima, Dužijan-ca je završena Bandašicinim kolom.

Retrospektivna izložba crteža Stipana Šabića

"Crteži s puta" naziv je izložbe 46 crteža **Stipana Šabića** otvorene 21. srpnja u Zavičajnoj galeriji **dr. Vinko Perčić** u Subotici. Izloženi crteži predstavljaju dvije zbirke: legat koji je supruga **Justina** nakon smrti **Stipana Šabića** predala Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice i fundus Zavičajne zbirke **dr. Vinko Perčić**. Na otvaranju izložbe govorili su viša kustosi-ca Gradskog muzeja **Olga Kovačev Ninkov**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" **dr. Andrija Kopilović** i autorica izložbe **Ljubica Vuković**. Institut je za ovu prigodu tiskao katalog.

Ovi po svemu interesantni crteži sa putovanja ali i iz bolničkih čekaonica mogu se pogledati do 23. rujna, utorkom i petkom od 10 do 12 sati, a četvrtkom od 14 do 16 sati. /K. Č./

EUHARISTIJA U SLICI I SLAMI

Tradicionalnom izložbom "S Božjom pomoći" koja je na temu "Euharistija u slici i slami", 9. kolovoza otvorena u gradskoj galeriji "Likovni susret" u Subotici, započelo je središnje slavlje Dužijance 2005. Izložbu je i ove godine organizirao Katolički Institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" zajedno s Etnografskim odjelom "Blaško Rajić".

Izložbu je otvorio predsjedavajući Instituta, **dr. Andrija Kopilović** koji je tumačeći motiv ovogodišnje izložbe istaknuo kako se u krhkosti pasivnoga kruha čak čudesno smanjenog, u komadiću hostije, za vjernike krije najveća tajna vjere. Rekavši kako euharistija po vjeri Crkve daruje vječnost, dok je slama simbol prolaznosti, nadodao je kako smo danas svjedoci da velika umjetnička djela posvećena malom kruhu uistinu daju duh i dušu kao i da oblikovana slama nije simbol prolaznosti nego temelj slave, jer je ljepota slava i slavljenje. Kako se u slikama susrećemo s velikim umjetničkim djelima nadahnutima komadićem kruha, tako se u slikama u tehnici slame divimo vještini i ljepoti oblikovanja te krhke i prolazne slame, a poruka je ista: u službi kruha, rekao je Kopilović. Umjetnički dio programa obogatila je **Noemi Tot** odsviravši Bachov Menuet na flauti, dok je pjesmu Alekse Kokića "Njegov kraljevski put" recitirala **Nevena Mlinko**. Voditeljica programa bila je **Jozefa Skenderović**.

Ove godine izloženi su radovi Prvog saziva kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu (dvadeset godina rada Kolonije), zatim prikaz euharistije na umjetničkim fotografijama **Nikole Tumbasa** kao i "Nebo" i liturgija paramenta iz riznice subotičke župe sv. Roka. Ljubitelji slika u tehnici slame kao i fotografije, izložbu će moći pogledati do 9. rujna 2005. godine. (Ž.Z.)

KNJIŽEVNA VEČER POSVEĆENA PJESNIKU LAZARU FRANCIŠKOVIĆU

Književna večer uključena u završne priredbe Dužijance, posvećena pjesniku **Lazaru Franciškiću**, održana je 11. kolovoza u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo", u organizaciji Književnoga kluba "Miroljub" pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

Voditelj i moderator književne večeri **Jašo Šimić**, pozdravio je na početku sve nazočne, posebno istaknuvši da je večer, osim Lazaru Franciškiću, posvećena i katedralnom zboru "Albe Vidaković" koji svojim glazbenim točkama obogaćuje ovu književnu večer punih 25 godina. Katedralni je zbor potom, predvođen **s. Mirjam Pandžić**, klavirskom pratnjom **Jasne Skenderović** iz Zagreba, i solo izvedbom **Terezije Buljovčić Jegić**, otpjevao pjesmu Alekse Kokića: "Klasovi mirisnih njiva".

U ime Instituta, nazočne je potom pozdravio predsjedavajuću Instituta, **dr. Andrija Kopilović**, rekavši kako književnom večeri započinje svojevrsno trodnevlje, trolist, koji prethodi onom velikom "Hvala" kojeg izričemo na najljepši način Bogu i čovjeku, daru i radu, daru i Otajstvu. Naznačivši kako pisana riječ, i to poetska, uvijek ima osobito značenje u kulturi jednoga naroda, pojasnio je kako ona nije samo dah i disanje jednoga naroda nego svjedočanstvo života i životnosti. Govoreći o Lazaru Franciškiću istaknuo je kako "njegov tihi hod, pomalo pognut našim gradom, možda ne odaje 'raspjevanu dušu' ali svakako svjedoči o misaonom čovjeku", zahvalivši mu osobito za rad i pisanu riječ. Svoje hvala potom je uputio i katedralnom zboru "Albe Vidaković" na čelu sa **s. Mirjam Pandžić**, budući da je jedinstvena suradnja katedralnog zbora i organizatora Dužijance koji je na početku bila Katedralna župa sv. Terezije, a kasnije je dijelom organizaciju preuzeo i Institut, nastala u vrijeme Katehetske ljetne škole koju je vodio pok. **dr. Antun Benvin**, a koja je nadahnula organizatore Dužijance da niz godina u samo slavlje ulaze meditacijom pisane riječi, Božje riječi i glazbe. "Tako je godinama Dužijanica postala jedan znakovit susret na razini kulture i kulta. Pisane riječi i Bogoštovlja", zaključio je Kopilović.

O životu i radu Lazara Franciškića govorio je potom **Milovan Miković**, književnik i književni kritičar, posebno se osvrnuvši na predavanja koja su ove godine prilikom predavanja Franciškićeva rada u Zagrebu (osobito djela "Utva bez krila", trilogije "Biblioteka, Gradska kuća i fontana" te "Hodočasnik"), održale književna kritičarka **Nevenka Nekić** i lingvistica **Sanja Vulić**. Kad je riječ o stilu i jeziku u djelima Lazara Franciškića, on je posve sažet, okomit u vremenu i pamćenju, bolan i ljekovit te sazdan od originalnih slika. Pjesnik se pri tom obraća svakom detalju, ali i sjećanju na misao predaka. On promišlja pojedinačnu sudbinu čovjeka i zajedničku povijest naroda. Franciškić niže stihove i jedinstvene metafore, usporedbe, te njegova zbirka posvećena gradu predstavlja dijalog sa samoćom i prošlošću Subotice, koja je, kako kaže pjesnik, grad "koji udara o tarabe kantata". U knjizi proze nazvanoj "Hodočasnik", Franciškić donosi ljepotu i sjetu goleme ravnice, mirnu modrinu ritova i usamljeno bilo rasutih salaša. Nabijenim rečenicama opisuje etnografske uspomene iščezla vremena, kuće, predmete i običaje, a nadaseve ljude i osjećaje. Franciškić se predstavlja kao graditelj riječi, stilist i jezikutvorac. Kako to smatra Sanja Vulić, Franciškić je svrstan među hrvatske književnike koji žive i svoja djela stvaraju izvan hrvatskih državnih granica. On je suvremeni pisac koji poštuje tradicionalne vrijednosti i baštinu kojima se i iz najveće daljine uvijek i nanovo vraća, rekao je Miković.

Na kraju, ljubiteljima pisane riječi obratio se i sam pjesnik, pročitavši svoj esej o Riječi, rekavši kako je u Bogu Riječ koja je sve stvorila, a koja je poslana na svijet da otkrije tajnu Božje volje, a vrativši se Bogu završila je svoje poslanje. Bilo da je vjerovanje ili dogma, Riječ je oduvijek značila očitovanje razumnosti u jeziku

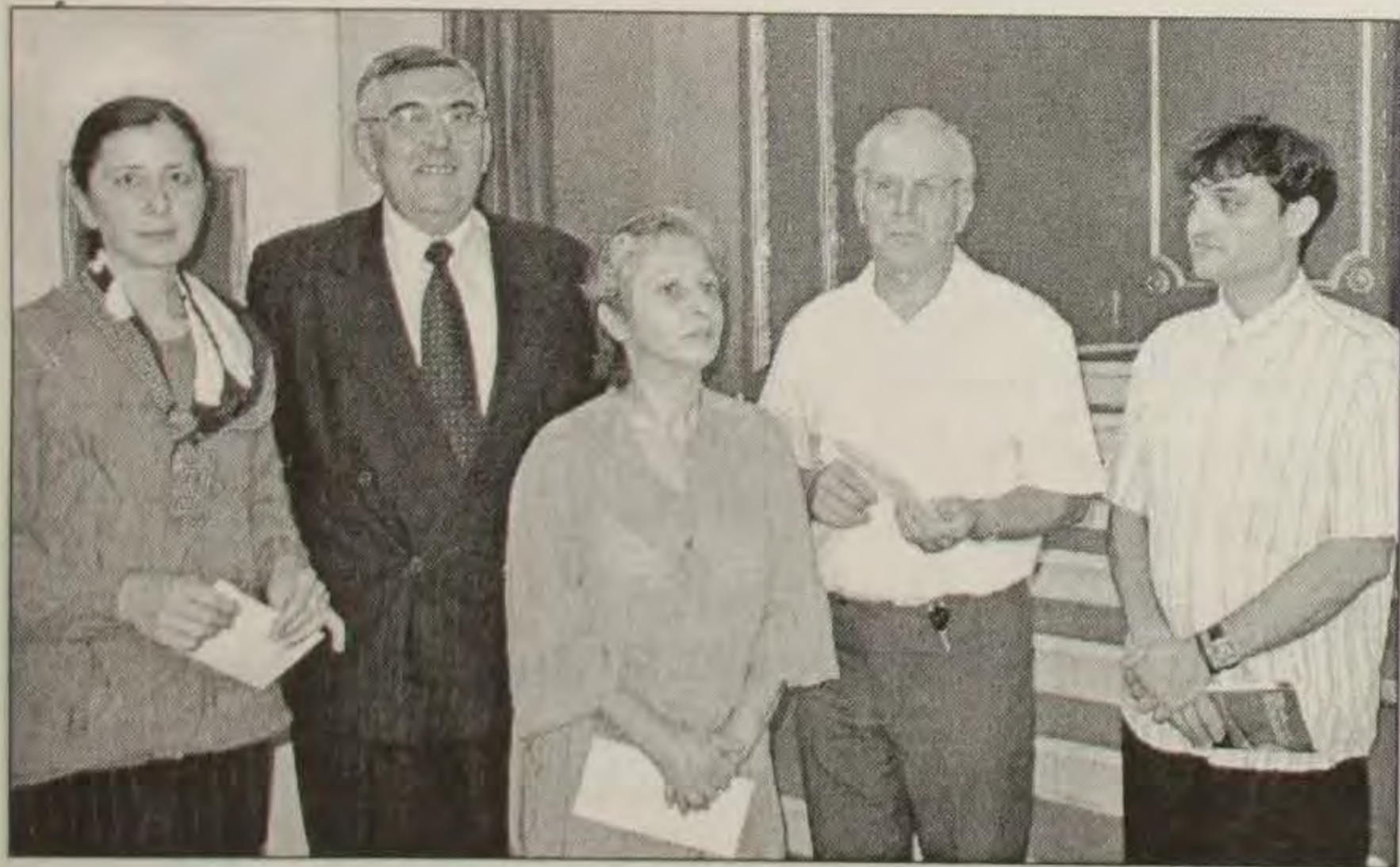
i ljudskoj naravi i u kontinuiranom stvaranju svijeta. U ljudi je pak riječ obična iskustvena i misaona stvarnost, te se njom ne smijemo igrati i zlorabiti ju, već diviti joj se i služiti joj, zaključak je Franciškovićeve razmišljanja.

Tijekom književne večeri, zbor je nakon što je pročitana, i otpjevao himnu Bunjevaca i Šokaca Hrvata za koju je tekst napisao Lazar Francišković, a glazbu s. Mirjam Pandžić. Izbor iz Franciškovićeve poezije recitali su **Marija Jaramazović** i **Filip Čeliković**. Kao i prethodnih godina, književna je večer završena zajednički otpjevanom pjesmom "Podvikuje Bunjevačka vila".

Dodjela "Antušove nagrade" i nagrade aranžerima izloga

U okviru književne večeri, petnaesti put po redu dodijeljena je i tradicionalna "Antušova nagrada" koja se dodjeljuje onima koji šire kulturu i ljepotu hrvatskog naroda - bunjevačkog roda, a dodijelio ju je dr. Andrija Kopilović. Treća nagrada pripala je mladom bračnom paru, **Vesni** i **Ladislavu Huska** sa sinovima **Petrom**, **Tomislavom**, **Andrijom** i **Ivanom**, urednicima obiteljske stranice "Zvonika". Druga nagrada pripala je Folklornom odjelu HKC "Bunjevačko kolo", najbrojnijem i vrlo aktivnom i atraktivnom Odjelu ovoga Centra koji obogaćuje kulturu grada, a i puno šire te okuplja stotine mladih i djece. Nagradu je primio voditelj Odjela, **Davor Dulić**. Treća nagrada pripala je **Mariji Jaramazović** koja je ove godine na "Uskrs festu" u Zagrebu za pjesmu "Drvo križa", za koju je tekst napisala **Josipa Dević**, a glazbu **Nikola Jaramazović**, dobila treću nagradu.

Budući da se ove godine obilježava i 25. godišnjica suradnje Instituta i katedralnoga zbora "Albe Vidaković" koji je osnovan 1973. godine prigodom proslave 200. godišnjice gradnje subotičke crkve Svete Terezije, na kraju književne večeri, predsjedavajući Instituta, dr. Andrija Kopilović, dodijelio je povodom uspješne suradnje Instituta i zbora, te njegova doprinosna vjerskim i kulturnim događanjima u okviru Dužijance, posebno priznanje voditeljici i ravnateljici zbora, s. Mirjam Pandžić. A u znak zahvale, za primljeno priznanje, u ime zbora, solistica zbora Terezija Buljovčić Jegić, otpjevala je pjesmu "Fala" uz klavirsku pratnju Jasne Skenderović. Nakon toga, trećenagrađenu pjesmu s ovogodišnjeg Uskrs festa u Zagrebu, otpjevala je dobitnica prve Antušove nagrade, Marija Jaramazović.

I ove su godine dodijeljene posebne nagrade za aranžiranje izloga u gradu, s detaljima i elementima Dužijance. Nagrade je trima, od ukupno 9 aranžera izloga, dodijelio predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance 2005.", **Grgo Kujundžić**. Treća nagrada pripala je **Andelki Beneš** iz Subotice, druga **Grgi Piukoviću** također iz Subotice, a prva **Ivanu Stipiću** iz Đurđina. /Ž.Z./

XX. saziv Prve kolonije naive u tehnici slame

Svečanom akademijem u organizaciji HKPD "Matija Gubec", u tavankutskom Domu kulture otvoren je 16. srpnja 20. saziv Prve likovne kolonije naive u tehnici slame "Tavankut 2005.". Koloniju je svečano otvorio predsjednik HKPD "Matija Gubec", **Branko Horvat**, a voditelj programa akademije bio je **Ladislav Suknović**, koji je u kratkim crtama predstavio početak rada Kolonije, započete 1961. godine. U glazbenom dijelu akademije, nastupili su tamburaši HKPD "Matija Gubec". Nazočnima se prigodnim riječima obratio i predsjednik Društva, **Branko Horvat**, dok je nekadašnja kustosica Gradskega muzeja u Subotici, **mr. Milka Mikuška** prikazala stručni osvrt na dva desetljeća rada Kolonije. Gost ovogodišnje kolonije bio je akademski slikar **Josip Ago Skenderović**, rođeni Tavankučanin, koji već duže vrijeme živi i radi u Parizu. Napomenimo da su slike s prošlogodišnjeg, 19. saziva likovne kolonije, postavljene u kući poznate slamarke **Ane Balazević**, jedne od osnivačice Društva i slamarske sekcije.

Uz razgledanje novih slika bilo je prilike i za kupovinu slika i rukotvorine od slame

Svečanom akademijom 23. srpnja, zatvoren je 20. saziv Prve kolonije, u okviru koje je osim domaćina HKPD "Matija Gubec" nastupilo i HKUD "Dubrave" iz Aladinića u BiH te KUD "Ivan Goran Kovačić" iz Velike u Hrvatskoj. Dan ranije, 22. srpnja, na temu "Strpljivost i ustrajnost pobjeđuju" održan je okrugli stol na kojemu su predavanja održali predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", dr. **Andrija Kopilović**, akademski slikar **Josip Ago Skenderović**, predsjednik HKPD "Matija Gubec", **Branko Horvat**. Okupljene slamarke evocirale su uspomene s proteklih saziva Kolonije, a završni dio okrugloga stola bio je usmjeren na pitanja vezana za budućnost Kolonije i slamarstva općenito.

Radovi 34 slamarke i desetak učenika osnovnih škola, nastalih na ovogodišnjoj Koloniji, prikazani su na izložbi Kolonije slamarki koja je u okviru "Dužijance 2005." u vestibulu subotičke Gradske kuće otvorena 12. kolovoza. Ljubitelje slika u tehnici slame, pozdravila je predsjednica Kolonije, **Jozefina Skenderović**. Otvorivši izložbu, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović", dr. Andrija Kopilović, rekao je kako na svakoj Koloniji "ponajprije nastaje dijaloški čovjek koji ne mora poručivati prolaznom putniku za koga radi i zašto radi, jer će odgovor biti vrlo jasan: za svoju dušu", uz poruku da samo vješte ruke, strpljiv rad i plemenito srce može komunicirati impresioniran ljepotom tog materijala čija je jasna poruka: sa slamom možete samo s ljubavlju i nježno, zaključio je Kopilović. /Ž.Z./

Tamburaška večer i izbor najboljih parova

Predstavljanjem ovogodišnjeg bandaša Siniše Kujundžića i bandašice Kristine Ivanković, na improviziranom salašu na subotičkom gradskom trgu, a kasnije zbog lošega vremena u vestibulu Gradske kuće, 12. kolovoza započela je "Tamburaška večer" čiji su voditelji bili Kristina Kovačić i Lazar Cvijin. Bandaša i bandašicu kao i svake godine, predstavio je predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", dr. Andrija Kopilović, posebno naglasivši činjenicu kako "čovjek može oteti, ali Bog će dati", što smo i sami iskusili ove godine, pa možemo slaviti Dužijancu, i zahvaliti Bogu, ali i čovjeku, za rad i žito te kruh svagdanji.

Od 50 mladića i djevojaka, žiri u sastavu: Mira Temunović, Ružica Šimić, Ivanka Sudarević, Nikola Matković i Stipan Dulić, izabrao je ovogodišnje pratioce i pratilje bandaša i bandašice. Za "najlipči" par izabrani su Snežana Dulić i Aleksandar Orčić, prvi su im pratioci Nevena Mlinko i Boris Černuš a drugi Marijana Tikvicki i Mario Sudarević.

Opća gužva- zbog kiše tamburaška večer i izbor najboljih parova održani u predvorju Gradske kuće

Tijekom večeri, nastupili su i tamburaški sastavi: "Hajo" i solist Antun Letić Nune, "Ravnica", "Sljedbenici Tumbas Pere Haje" s kojima su kao solistice nastupile Tamara Babić i Svetlana Milodanović, zatim "Biseri", HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta sa solistom Borisom Godarom, Mali orkestar Somborskog tamburaškog orkestra, Zlatni zvuci iz Sombora te HKPD "Tomislav" iz Golubinaca sa solisticom Dubravkom Čaćić. /Ž.Z./

Svečana Večernja molitva

Gosta ovogodišnje Dužijance, biskupa Gospičko-senjskog, mons. Milu Bogovića, subotički su vjernici dočekali 13. kolovoza, kada je u katedrali-bazili sv. Terezije održana svečana Večernja molitva (Vespere). Na početku Večernje, gosta biskupa, predstavnike lokalne samouprave te kulturnih i političkih institucija i organizacija, bandaša Sinišu Kujundžića i bandašicu Kristinu Ivanković, te malog bandaša Damira Milodanovića i bandašicu Sanju Roganović kao i svećenike, redovnike i redovnice te okupljene vjernike, pozdravio je domaći biskup, dr. Ivan Pézses.

Pjevanu večernju molitvu predvodio je katedralni župnik, mons. Stjepan Beretić zajedno s desetak svećenika, dok je pjevanje predvodio katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić. Prigodnu je propovijed održao mons. Beretić, a u cijelosti ju objavljujemo na trećoj i četvrtoj stranici ovoga broja Zvonika.

Riječi pozdrava i zahvale što je ove godine pozvan da kao predvoditelj misnoga slavlja bude sudionik Dužijance 2005., uputio je i biskup Mile Bogović istaknuvši kako je kao "biskup Bunjevaca, ali onih Like i podno Velebita" došao k Bunjevcima Hrvatima u Bačkoj, jer je slavlje Dužijance toliko lijepo i plemenito da "zaslužuje da bude prineseno na sam oltar". Čovjek koji sije i žanje žito u svojoj je vjeri shvatio da je njegov rad suradnja sa svemogućim Bogom, jer samo "on daje da žito niče i raste i donosi plod", i samo on daje svoje darove i bogatstvo. Zato i danas trebamo zahvaliti svećeniku Blašku Rajiću koji je doprinio da Dužijanica bude vez svih Bunjevaca Hrvata na ovim prostorima, da se taj vez i dar kruha poveže u središtu subotičke biskupije, te da rad ruku čovječjih bude kao dar prinesen Bogu, rekao je. Potom je dodao kako je prilikom susreta s gradonačelnikom Subotice zaključio kako su grad i općina prihvatili taj lijepi običaj kao nešto što nas može obogatiti i objediniti. Obraćajući se vjernicima, poručio im je da kao baštinici čuvaju i njeguju taj lijepi običaj koji treba prenijeti i budućim generacijama, jer ne smijemo upropastiti darove koje su nam namrli naši pređi, zaključio je biskup Bogović.

Na kraju molitve, bandaš Siniša i bandašica Kristina prinijeli su na oltar ovogodišnji simbol odnosno krunu Dužijance izrađenu od slame, rad Marije Ivković Ivandekić iz Tavankuta. Na kruni je prikazan somun kruha, razdijeljen na četiri dijela znakom križa, iz kojega svijetli plamen, Isus Krist - svjetlo svijeta. Budući da je ova godina proglašena Godinom Euharisije, kruna predstavlja kruh, ne samo onaj koji hrani tijelo, već i duh čovjekov. Večernja je molitva završena blagoslovom. /Ž.Z./

Risarska večer

Istoga je dana, nakon Večernje molitve, na središnjem gradskom trgu održana Risarska večer i nastup kulturno-umjetničkih društava iz Subotice i okolice, te iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Ukrajine.

Folklorne skupine na Dužijanci 2005.

Iz Subotice i okolice te drugih gradova: KUD "Aleksandrovo" iz Subotice, KUDŽ "Bratstvo" iz Subotice, HKC "Bunjevačko kolo" iz Subotice, KUD "Bunjevka" iz Subotice, "Češka Beseda" iz Bele Crkve, HUK "Lajčo Budanović" iz Male Bosne, KUD "Lemeš" iz Svetozara Miletića, HKUD "Ljutovo" iz Ljutova, HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta, OKUD "Mladost" iz Subotice, KUD "Népkör" iz Subotice, "Njemački narodni savez" iz Subotice, KUD "Ravnica" iz Subotice; HKPD iz Đurđina, KPZH "Šokadija" iz Sonte, HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora; iz Republike Hrvatske: KUD "Matija Antun Relković" iz Davora, KUD "Moba" iz Županje; iz Bosne i Hercegovine: KUD "Krajina" iz Bihaća i iz Ukrajine: "Kaleidoskop" iz Sevastopolja.

SREDIŠNJE SLAVLJE DUŽIJANCE 2005.

Ispraćaj u župi sv. Roka

“Čovjek može oteti, ali Bog će dati”, rečenica je koja je nekoliko puta izgovorena tijekom proslave ovogodišnje Dužijance. Tu je činjenicu iskusio ratar i radnik široke i plodne ravnice, kako u onim teškim vremenima kad je čovjek sve oduzima, tako i danas, kad vrijedne ruke naših seljaka osiguravaju da svake godine možemo Bogu zahvaliti za plodove bačkih polja i njiva, za žetvu i kruh od novoga brašna. Vođeni tom mišlju, ovogodišnji su bandaš i bandašica, **Siniša Kujundžić** i **Kristina Ivanković**, zajedno s malim bandašem **Damirom Milodanovićem** i bandašicom **Sanjom Roganović**, u svečanoj procesiji s kraljicama

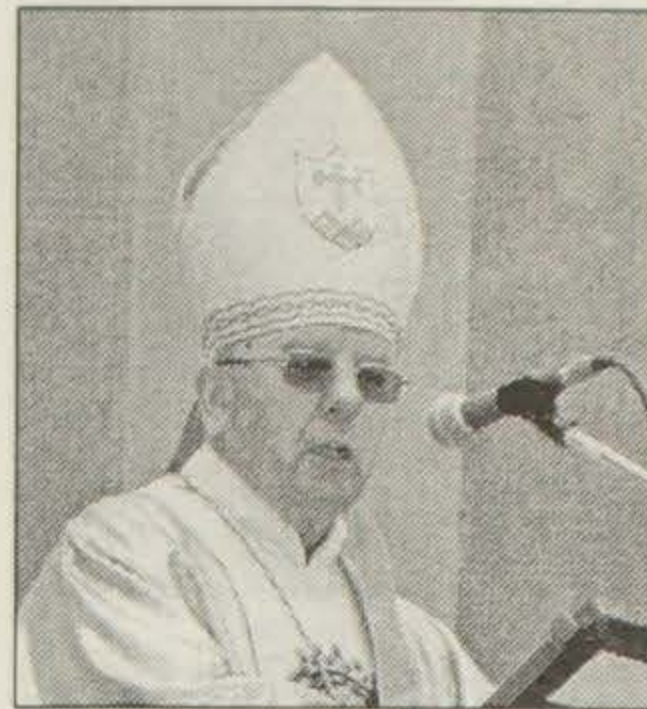

župe sv. Roka predvođenim **s. Silvanom Milan** te prigradskim bandašima i bandašicama i najljepšim parovima, zakoračili u “kolijevku Dužijance”, prvi puta proslavljene davne 1911. godine. Ovdje ih je dočeka **preč. Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka i nasljednik osnivatelja Dužijance, prisvitloga **Blaška Rajića**. Prije blagoslova, **preč. Anišić** uputio im je riječi ohrabrenja posebno istaknuvši kako se Dužijanca ne može slaviti bez Boga, jer je Dužijanca i onda kada je bila

samo obiteljsko slavlje, bila zahvala Bogu za završetak žetve i kruh svagdašnji. Budući da smo u Godini Euharistije, najbolji način slavlja Dužijance jest euharistija, a pričest je vrhunac zahvale, zaključio je **Anišić**.

Sвета misa zahvalnica

Pozdravom subotičkoga biskupa **dr. Ivana Pénzesa** i blagoslovom žita kojega su tijekom mise tisućama vjernika dijelile djevojke obučene u bunjevačku narodnu nošnju, na platou pored katedrale sv. Terezije, započelo je svečano misno slavlje i zahvala Bogu za kruh od novoga brašna, koje je predvodio biskup Gospičko-senjski **Mile Bogović**, u zajedništvu s doma-

ćim biskupom **Ivanom Pénzesom**, katedralnim župnikom **mons. Stjepanom Beretićem** i dvadesetak svećenika. Na početku misnoga slavlja, gosta biskupa, predstavnike lokalne samouprave, Republičke i Pokrajinske državne vlasti, predsjednike Nacionalnih vijeća, kulturnih i političkih institucija i organizacija, a napose ovogodišnjeg bandaša **Sinišu Kujundžića** i bandašicu i **Kristinu Ivanković**, malog bandaša **Damira Milodanovića** i bandašicu **Sanju Roganović** te bandaše i bandašice okolnih mjesta, pozdravio je biskup, **dr. Ivan Pénez**. Tom je prilikom poželio da u našim srcima odzvoni zahvalnost za milost primljenu u ovogodišnjoj žetvi, te da pravedni i milosrdni Bog primi i sve nas kao ugodnu žrtvu, a naše okupljanje učini još većim znakom povezivanja i čuvanja svega onoga što nas povezuje, hrani i krijepi na putu života, zaključio je biskup **Pénez**.

Božju Riječ pročitali su ovogodišnji bandaš i bandašica, a psalam je otpjevao žednički bandaš **Franjo Vojnić Hajduk**. U prigodnoj je propovijedi biskup **Mile Bogović** izrazio radost što je gost na slavlju Bunjevaca Hrvata, budući da je i sam biskup biskupije u kojoj je više od polovice vjernika Bunjevaca Hrvata, a nalaze se s obje strane Velebita koja je “dična gora i Sveta Gora naša” jer se u njoj nalazi i svetište Gospe od Krasna.

Marijin i naš “Veliča”

Spominjući se Marijinog “Veliča”, rekao je kako je u njemu izraženo ono što izražava slavlje Dužijance, jer je “ovdje prisutna suradnja s Bogom, kao što je i Marija uvijek i u svemu surađivala s Bogom”. Ona prepoznaje velika djela, ona djela koja je Bog učinio njoj i njenom narodu, osobito kroz njegovu prošlost, jer “od koljena do koljena dobrota je njegova”. Bog je velik i onda kada mu to nitko od ljudi ne bi htio priznati, njegova veličina se time ne umanjuje, rekao je biskup i nadodao kako smo “mi veliki kada otkrijemo i prepoznamo tu veličinu u Bogu, kada prepoznamo u sebi i oko sebe velike darove poput Marije, kada mu zahvaljujemo i uzvraćamo na njegovu ljubav ljubavlju, na njegov dar svojim uzdarjem”.

Bez Boga nema zahvale

Govoreći o slavlju Dužijance rekao je kako je lijepo da se čovjek osjeća dužnim onima koji su njega zadužili, i dužnim pred Bogom. Krepost je biti zahvalan, ali to može samo onaj koji je osjetio ljubav Božju i drugih ljudi i koji je osjetio veličinu dara kojega je primio. Taj dug nije poput onoga koji nas satire i ponižava i koji nam ne da mira, već je to dug poput onoga Marijina kada “kličemo i radujemo se u veselju jer znamo i u radosti uzvraćati uzdarje, veseleći se i hvaleći”. Zato je i hrvatski Bunjevac znao da ne daje on zemlji snagu da iz nje nikne sjeme, niti mu on daje moć da donese ploda. On je radio i surađivao s

Bogom, ali je isto tako znao da je Bog onaj koji daje i zemlji i zrnu tu moć, snagu i plodovitost. I zato je radeći bio svjestan da se pridružuje Božjem stvaralačkom djelu, prepoznao ga je i uočavao dok je radio. Prepoznao je dar Božji i zahvaljivao na njemu. A tako je i hrvatska Bunjevka bila svjesna da je njezin rad samo dio sveopćega stvaralačkoga procesa, a onaj koji je klas darovao nije "tek ona, ni njezin muž ni obitelj, ni njezin kraj ili svjetovna vlast", nego Božji stvaralački proces kojemu je ona dala "svoju ruku da plodovi budu za čovjeka korisni", rekao je biskup. Povezavši žrtvu sa žetvom, rekao je kako su ljudi osjetivši dar koji im Bog daje preko prirode, donosili dio svojega roda i spaljivali ga kao zahvalu Bogu. No, Bunjevac Hrvat donosio je na oltar samo svoje srce i dušu punu zahvalnosti i prikazivao svoju žrtvu i rad, preko žrtve Isusa Krista kao jedine žrtve Novoga zavjeta. Taj Isus Krist ne samo da je priznao vrednotu njegova rada, nego on na oltaru pretvara njegov rad u višu vrednotu i blagoslivlja ga. Isus Krist svojom pretvorbom čini da njegov trud bude ugrađivan u njegove vječne stanove, da živeći za ovaj život, izgrađuje vječni život. To je vjera koja je pokrenula "bunjevačko srce i bunjevačku dušu da se vjerno drži društva Isusa Krista". Stoga, "ne bi bilo niti današnjega slavlja, kruha i kruna, bandaša i bandašica, da nije bilo vjere u snagu euharistije koju dobivamo na oltaru", rekao je biskup.

Blaško Rajić učinio je veliku svećeničku dužnost

Spomenuvši se osnivatelja Dužijance, pokojnoga svećenika Blaška Rajića, rekao je kako je on učinio veliku svećeničku dužnost i službu, kada je "ono što je stvoreno u bunjevačkim obiteljima, i stvoreno njihovim radom, uključio u žrtvu na oltaru", i kada je to unio najprije u crkvu sv. Roka, a poslije vezao taj plemeniti običaj uz središnju crkvu i katedralu sv. Terezije Avilske. Tako je ono što su ruke zemljoradnika učinile na svojim poljima, postala opća vrednota, ne samo za katolike Hrvate Bunjevce, nego i za sve vjernike. No, upozorio je biskup, tom suradničkom i zahvalnom načinu opire se ono sebično u našem duhu, borba za prava bez obveze, bez uzdarja i ljubavi, protiv čega se uvijek trebamo boriti. "A upravo taj opasni duh prevladali su vaši preci, stvorivši jedan obred kojemu se i danas divimo", rekao je biskup i nadodao kako promatrajući i sudjelujući u slavlju Dužijance, puno toga može naučiti od toga načina zahvaljivanja. Svoju je propovijed zaključio riječima Marije koja je veličala Gospodina za sva djela koja joj je učinio.

Usljedio je potom prinos darova, a osim vina, vode i kruha od ovogodišnjega roda pšenice kojega su prinijeli mladi u narodnim nošnjama, svi prigradski bandaši i bandašice prikazali su biskupu Bogoviću simbole svojih dužijanci, dok su bandaš Siniša i bandašica Kristina na oltar prinijeli hostije za misu zahvalnicu odnosno krunu ovogodišnje Dužijance izrađenu od slame.

Sveta misa zahvalnica završena je svečanom pohvalnicom "Tebe Boga hvalimo" te euharistijskim blagoslovom. I ove godine pjevanje je predvodio katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjan Pandžić, dok je za orguljama bila Jasna Skenderović.

Svečana povorka

Nakon svete mise, uslijedila je svečana povorka od katedrale do središnjeg gradskog trga do kojega su najprije pješice ulicama Subotice prošli ugledni gosti na čelu s biskupom Bogovićem. Potom su na gradski trg pristizali najprije konjanik s barjakom Dužijance i ostali konjanici na paradnim konjima. Na trg su potom dolazila i kulturno-umjetnička društva iz Subotice i

okolice, Sombora, Svetozara Miletića, Bele Crkve, Sonte te Davora i Županje iz Republike Hrvatske, Bihaća iz Bosne i Hercegovine i Sevastopolja iz Ukrajine. Zamijećen je velik broj mladih i djece u unikatnim bunjevačkim i drugim narodnim nošnjama. Među ostalim, na trg su došla i djeca iz dječjeg vrtića "Marija Petković" iz Subotice predvođeni svojim odgajateljicama, zatim kraljice župa sv. Roka i Marija Majka Crkve i dr.

Predaja kruha gradonačelniku

Najsvečaniji trenutak povorke uslijedio je dolaskom bandaša i bandašice na improviziran salaš, čiji su domaćini ove godini bili Davor i Dajana Šimić. Nakon dolaska bandaša i bandašice iz Bajmoka, Tavankuta, Male Bosne, Staroga Žednika, Đurđina, Ljutova, Svetozara Miletića te Sombora, kao i pratilja bandaša i bandašice, na binu su stigli i bandaš Siniša Kujundžić i bandašica Kristina Ivanković, a dočekali su ih subotički gradonačelnik Géza Kucsera i predsjednik Organizacijskoga odbora Dužijance 2005., Grgo Kujundžić. Pozdravljajući gradonačelnika, bandašica Kristina predala mu je kruh od novoga brašna koji je blagoslovljen na misi zahvalnici, dok je bandaš Siniša domaćinu salaša predao vijenac od novoga žita. Primivši kruh, nazočnima se obratio i gradonačelnik Géza Kucsera rekavši kako se svi oni koji u ime grada brinu o svojim sugrađanima, ali i svi oni koji vode ovu zemlju, trebaju zamisliti da je li dovoljno samo čekati, ili ovom radnom narodu treba stvoriti takve uvjete da od svojega rada može dobro živjeti. Izrazio je potom nadu da će se poštenje rada i poštenje novoga kruha ponovno vratiti, jer "kruh u sebi sadrži žito, rad i trud vrijednoga naroda, ali i snagu zemlje i tradiciju koja se na ovim prostorima njeguje stoljećima", rekao je. Upozoravajući kako trebamo biti ponosni jer ovaj narod ima snage sačuvati od zaborava tu dugu tradiciju na ovakav način, čestitao je svima koji tomu doprinose, izrazivši sigurnost da ćemo kao dužnici svojih predaka, Dužijancu još dugo zajedno slaviti.

Program na gradskome trgu završio je zajedničkom zdravicom i "Velikim" bunjevačkim kolom kojega su predvodili članovi Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo". Program završnih slavlja Dužijance vodili su **Kristina Kovačić** i **Lazo Cvijin**.

Oprošaj biskupa Mila Bogovića s Bunjevcima Hrvatima

Usljedio je potom ručak u HKC "Bunjevačko kolo" nakon kojega se biskup Bogović oprostio od Subotice i Hrvata Bunjevaca, istaknuvši tom prilikom kako odlazi sa slavlja Dužijance sretan, ne samo zato jer je mogao biti sudionikom tako velikog i značajnoga slavlja Bunjevaca, nego i zato jer je tijekom svojeg kratkog boravka puno toga naučio, a ponajprije kako se unatoč multikulturalnosti i multinacionalnosti može mirno živjeti.

Na grobu prisvitlog Blaška Rajića

Predvečer istoga dana, bandaš Siniša Kujundžić i bandašica Kristina Ivanković zajedno sa župnikom župe sv. Roka, preč. Andrijom Anišićem i predsjednikom Organizacijskoga odbora Dužijance 2005., položili su cvijeće i vijenac od žita na grob nekadašnjeg utemeljitelja Dužijance, mons. Blaška Rajića. Posjet njegovu grobu bila je prilika da Grgo Kujundžić u svojem

obraćanju bandašu i bandašici kao poticaj za razmišljanje stavi dužnost da zaključno sa završetkom Dužijance sve do sljedeće, tijekom godine na grob Blaška Rajića donose ono što se u ovim krajevima nosi na grobove u određenom liturgijskom vremenu. Na taj bi se način, osim polaganja vijenca od žita o slavlju Dužijance, pokazalo da je bunjevački rod svjestan veličine onoga dara kojim ih je zadužio utemeljitelj njihova, sad već tradicionalnoga slavlja, koje je od nekadašnjeg obiteljskoga preraslo u liturgijsko slavlje.

"Bandašicino kolo"

Cjelodnevno nedjeljno slavlje koje je toga jutra započelo u župi sv. Roka, završilo je također u dvorištu iste župe gdje je održano Bandašicino kolo, čime je završeno i središnje slavlje Dužijance 2005. Sve okupljene goste podravio je župnik **Andrija Anišić**, nakon čega su bandaš i bandašica zajedno pozvali sve na cjelovečernje slavlje na kojemu je svirao tamburaški sastav "Hajo".

Službeno, Dužijanca 2005. godine završit će na Bunaričko proštenje krajem mjeseca kolovoza.

Izvešća sa središnje proslave "Dužijance" napisala:

Željka Zelić

Voditelji programa Dužijance: Kristina Kovačić i Lazar Cvijin

Ugledni gosti Dužijance 2005.

Kao i svake godine, poziv organizatora da nazoče slavlju Dužijance odazvali su se ugledni gosti: **mons. Mile Bogović**, biskup Gospićko-senjski; **dr. Ivan Péntzes**, biskup subotički; **Géza Kucsera**, gradonačelnik Subotice sa suradnicima; **Saša Vučinić** - predsjednik SO Subotica; iz Vlade RS: **Predrag Marković**, predsjednik Narodne Skupštine RS; **dr. Tamás Korhez**, potpredsjednik Pokrajinskog Izvršnog vijeća i pokrajinski sekretar za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, upravu i propise; **Zoran Prčić**, načelnik Sjevernobačkog okruga; **István Ispanovics**, republički poslanik; **Slaven Dulić**, pomoćnik sekretara za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, upravu i propise i direktor Službe za crkve i vjerske zajednice; iz ambasade Republike Hrvatske: **Davor Vidiš**, generalni konzul RH u Subotici; **Tonči Staničić**, veleposlanik RH u Beogradu; **Branimir Lončar**, zamjenik veleposlanika RH u Beogradu; **Miljenko Nenadić**, savjetnik za gospodarstvo veleposlanstva RH u Beogradu; **Iva Aranjoš**, konzulica RH u Subotici; iz

ambasade Bugarske: **Vasilij Plačkov**, otpravnik poslova; iz ambasade Rumunjske: **Luciano Riste**, otpravnik poslova; iz ambasade Austrije: **Ulrike Hartman**, savjetnica; iz ambasade Finske: **Aleksi Vakuria**, savjetnica; iz ambasade Mađarske: **Ilona Sipos**, konzulica R. Mađarske u Subotici; **Antun Toni Žagar**, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije; **Davor Miličević**, gradonačelnik grada Županje; **Mihalj Horvat** i **Gabor Vili**, iz grada Kiškunhalaša; predstavnici nacionalnih vijeća: **Josip Zvonimir Pekaović**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća; **Jozsa László**, predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća; **Nikola Babić**, predsjednik Bunjevačkog nacionalnog vijeća; **József Kasza**, predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara; **Petar Kuntić**, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini; predstavnici prijateljskih gradova: **Károly Kermeczi**, gradonačelnik Kanjiže; **Ferenc Irményi**, gradonačelnik Ade; **Marija Hećimović**, u ime Hrvatske Matice iseljenika.

PROŠTENJE SV. ANE NA KERSKOM GROBLJU

Blagdan sv. Joakima i Ane, roditelja BDM, svečano je proslavljen misama proštenja 31. srpnja, u kapelici Kerskoga groblja posvećenoj sv. Ani, koja pripada župi sv. Roka. Svečanu svetu misu toga je dana na hrvatskom jeziku u 9 sati predslavio mladomisnik župe Marija Majka Crkve, vlč. **Ivica Ivanković Radak** zajedno s domaćim župnikom, preč. **Andrijom Anišićem** te mons. **Markom Forgićem**, duhovnikom sjemeništa "Paulinum".

U svojoj propovijedi, mladomisnik je naznačio kako slaviti sv. Anu znači slaviti i sv. Joakima, Marijina Oca, budući da ih je "nemoguće razdvajati, jedno bez drugoga ne idu" te nam stoga Crkva na razmišljanje stavlja jedan uzorni bračni par. Osim toga, razmišljajući o otajstvima iz Marijina života, najbolje upoznajemo i svjedočansko življenje njenih roditelja. I to ponajprije iz Navještenja Isusova rođenja Mariji, Isusova rođenja odnosno djetinjstva, te Marijine boli dok je stajala pod Isusovim križem i trenutka kada je podnijela najveću žrtvu koju jedna majka može dati, kad je žrtvovala svojega Sina. No, unatoč tomu, istaknuo je mladomisnik, ne trebamo se bojati i misliti kako su velika djela pridržana samo svetima i izabranima, koji su "dopustili da milost učini svoje". Potom je poručio roditeljima da usred nastojanja i sve brige koju posvećuju svojoj djeci ne zaborave da i Bog čini svoje. Jer, danas kad sve ide pomalo naopako, žive i lude mlade godine u kojima se često ne snađu niti roditelji, a još manje sama djeca, razlog su da uvidimo kako "osim našeg ljudskoga elementa u odgoju treba imati povjerenja u Boga, ali tako da Božja milost bude u suradnji s našim nastojanjima, i da u okviru naših nastojanja ostavimo uvijek mjesta i za Boga i njegovu milost", zaključio je mladomisnik.

Misu proštenja pjevanjem je pratio župni zbor predvođen s. **Silvanom Milanom**, te glazbenom pratnjom **Filipa Čelikovića**.

Istoga su dana mise proštenja slavljene i u 8 sati na mađarskom, odnosno u 17 sati na hrvatskom jeziku, a predslavio ih je župnik **Andrija Anišić**.

Dodajmo da će od sljedeće godine, misa proštenja na groblju biti slavljena samo misom u 18 sati, na sam blagdan sv. Ane kojega Crkva slavi 26. srpnja. Naime, do sada su svete mise slavljene i na sam blagdan te u prvu nedjelju nakon blagdana sv. Ane. Tu je odluku uz podršku župljana i nazočnih vjernika na ovogodišnjem proštenju donio župnik **Andrija**, objašnjavajući kako župa sv. Roka ima već nekoliko proštenja, počevši od zaštitnika župe sv. Roka, suzaštitnice župe, bl. Marije Propetog Isusa Petković i sv. Josipa. (Ž.Z.)

Hodočasnici iz Titela kod Gospe Snježne

Vjernici župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Titela hodočastili su 5. kolovoza Gospi Snježnoj u Tekijama. Tekije su naime od davnih vremena tradicionalno mjesto susreta titelskih vjernika katolika i naše Nebeske Majke. U prošlosti se na hodočašće išlo pješice ili zapregom (50 km), kad su vjernici vođeni vjerom i ljubavlju prema BDM svladavali sve poteškoće i tražili njezin iskreni zagovor.

Misno slavlje na mađarskom jeziku istoga dana predslavio je subotički biskup dr. **Ivan Péntzes**. Središnje euharistijsko slavlje na hrvatskom jeziku predslavio je požeški biskup mons. **Anton Škvorčević** u koelebraciji sa subotičkim biskupom dr. Ivanom Péntzesom, beogradskim nadbiskupom i metropolitom mons. **Stanislavom Hočevarem**, đakovačko-srijemskim biskupom mons. **Marinom Srakićem** i generalnim vikarom za Srijem, mons. **Đurom Gašparovićem**. U svojoj se propovi-

jedi biskup Škvorčević posebno obratio zagovornici BDM i njenoj ljubavi prema nama, ljubavi koja bi nam trebala biti put ka njenom Sinu, Isusu Kristu. Istaknuo je zatim kako je ona svojim životom i svojim prihvaćanjem vjere u Boga Oca, ali i svojim stoičkim odnosom prema mucijem svojega Sina, pokazala dubinu vjere, jer je znala da je u križu spasenje za svu njenu djecu, djecu koju joj je dao njen Sin pred smrt na križu, rekavši - "Ženo, evo ti sina" i učeniku - "Evo ti majke". Vjerovala je Bogu od početka, a time i zaslužila odlazak u slavu nebeskomu Ocu. Stoga naša molitva upućena njoj kao nebeskoj Majci, dolazak na njena svetišta dobivaju još veću snagu. No, tu molitvu treba shvatiti samo kao molbu zagovora prema njenom Sinu, jer samo udružena njena i naša molitva može dati rezultata i "snažnije dotaknuti srce Isusa Krista". Kao što je zajedno s apostolima molila na Pedeseticu i time ojačala snagu vjere apostola do dolaska Duha Svetoga, tako i nama pomaže svojim posredovanjem kod Sina da možemo zavrijediti spasenje, zaključio je biskup Škvorčević.

Na kraju svete mise, svim nazočnima, a osobito biskupima i hodočasnima iz Hrvatske, Banata, Bačke i Srijema, zahvalio se mons. **Đuro Gašparović**. /*Radomir Hucki* /

Spomen o 5. obljetnici smrti i 55. obljetnici rođenja dr. sc. ANE GABRIJELE ŠABIĆ

(6. IX. 1950. - 12. VIII. 2000.)

Misa zadušnica za Anu Gabrielu Šabić

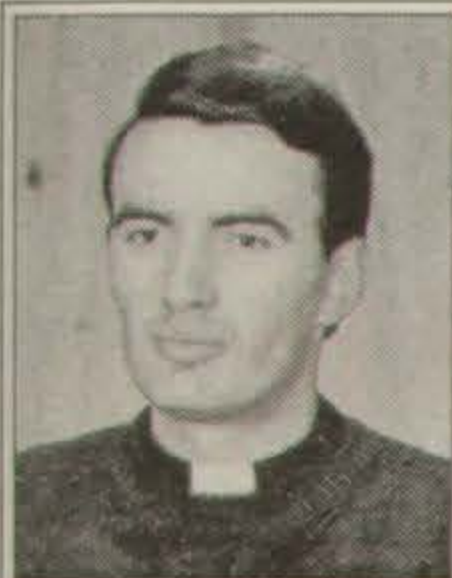
Misu zadušnica o 5. obljetnici smrti dr. Ane Gabrijele Šabić, znanstvenice, spisateljice i profesorice, posebice s područja vjerskoga, književnog i jezičnog odgoja i obrazovanja, u subotičkoj župi sv. Roka 12. kolovoza služio je župnik te župe, preč. **Andrija Anišić**. Predstavljajući kratko njen život i rad, preč. Anišić istaknuo je kako Hrvati Bunjevci imaju razloga biti ponosni, budući da je Ana G. Šabić i danas prisutna u Subotici, zasada u župi sv. Roka, po njezinu poprsju koje je izradio akademski kipar **Mladen Mikulin** iz Zagreba, a koje su dali podići njezini prijatelji, suradnici i štovatelji iz domovine Hrvatske i zavičaja Bačke. Osim toga, ona će u svom zavičaju biti prisutna i po svojoj riječi u mnogim knjigama kojih je autorica ili suautorica. Naime, Ana G. Šabić darovala je više od tisuću knjiga iz njezine osobne knjižnice, da budu pohranjene u Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", koje će ljubitelji pisane riječi moći čitati u Hrvatskoj čitaonici u Subotici.

Osim mise u župi sv. Roka, istoga je dana misu zadušnicu u Aninu rodnom mjestu Tavankutu služio župnik župe Srca Isusova, preč. **Franjo Ivanković**, dok je misa zadušnica u Zagrebu služena u njezinoj župi Tijela Kristova u Sopotu.

Na ovim su se misama okupili Gabrielina rodbina, prijatelji, kolege i poštovatelji iz Hrvatske i zavičaja Bačke, Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i Hrvatska čitaonica u Subotici te Interdisciplinarna Katehetska radna ekipa Symbolon u Zagrebu. /*Željka Zelić* /

Poslije mise Uredništvo Zvonika kod biste A. G. Šabić sa njezinom sestrom Terezijom

Rim-Castelgandolfo

Papin poziv na postavljanje križa na javnim i privatnim mjestima

Papa Benedikt XVI. je na svetkovinu Marijinog uznesenja na nebo predvodio svečanu misu, kao što je to činio i njegov prethodnik **Ivan Pavao II.**, u župnoj crkvi u Castelgandolfu, a potom je kao i svake nedjelje i svetkovine pozdravio hodočasnike, koji su se okupili u dvorištu Papine palače.

Uređuje:

Franjo Ivanković

U propovijedi je Papa ukazao kako križ treba biti izvješten u javnim uredima kao i u privatnim stanovima. Tamo gdje nema Boga čovjek ne postaje veći, već gubi svoje dostojanstvo i postaje plod slijepe evolucije te ga se tako može iskorištavati i njime se služiti. Moderno je doba vjerovalo da ćemo, ako odstranimo Boga, postati stvarno slobodni, ali do toga nije došlo. Samo ako čovjek bude uvjeren da je Bog velik, onda postaje i on velik, primijetio je Papa u svojoj propovijedi u župnoj crkvi u Castelgandolfu, gdje se nalazi već dvadesetak dana na odmoru i istaknuo kako moramo "sve to provoditi u našem svakodnevnom životu. Važno je da je Bog vidljiv u javnim i privatnim prostorijama, da je Bog nazočan u javnom i privatnom životu po znaku križa".

Prije molitve Anđeoskog pozdravljenja Sveti Otac je pokušao objasniti mnoštvu vjernika, koje se i danas okupilo u Castelgandolfu, kako ju je nazvao, "tajnu Marijina prijelaza iz ovog svijeta u raj". To je, prema Papinim riječima, njezin Uskrs. Kao što je Krist uskrsnuo i svojim tijelom slavno uzašao na nebo, tako je i Gospa uznesena u slavu nebesku u potpunoj svojoj osobi. Svetkovina Marijina uznesenja na nebo je draga svim narodima i svim kršćanskim zajednicama. To je prilika za sve vjernike da razmišljaju o pravom smislu i vrednotama ljudskog postojanja u perspektivi vječnosti.

Sveti Otac je zazvao pomoć Marije Uznesene u nebo posebice nad mlade, sudionike Svjetskoga dana mladih koji se od danas susreću u Koelnu. Neka presveta Djevica svima koji će u tome sudjelovati izmoli da slijede primjer Mudraca te tako susretu Krista prisutnoga ponajprije u Euharistiji, a onda se ponovno zapute prema svojim gradovima i narodima uz živu odluku da će svjedočiti novost i radost Evanđelja, rekao je Papa.

Na kraju se duhovno pridružio narodu na Cipru, koji je teško pogođen zrakoplovnim nesrećom, u kojoj je poginula 121 osoba, među kojima je bilo 48 djece. Papa je obećao da će se moliti za preminule, za njihove obitelji kao i za sve koji su pogođeni tom tragedijom.

Skoplje

Mons. Kiro Stojanov novi skopski biskup

Papa Benedikt XVI. imenovao je u srijedu 20. srpnja **mons. Kiru Stojanov** za novog skopskog rimokatoličkog biskupa. On će ujedno vršiti i dužnost apostolskog egzarha za katolike bizantskog obreda u Makedoniji.

Mons. Stojanov je rodom iz Strumice, a srednju školu pohađao je u našem sjemeništu i gimnaziji "Paulinumu". Teološki i postdiplomski studij završio je u Rimu, a za pomoćnog biskupa imenovao ga je pokojni papa **Ivan Pavao II.**

Zagreb

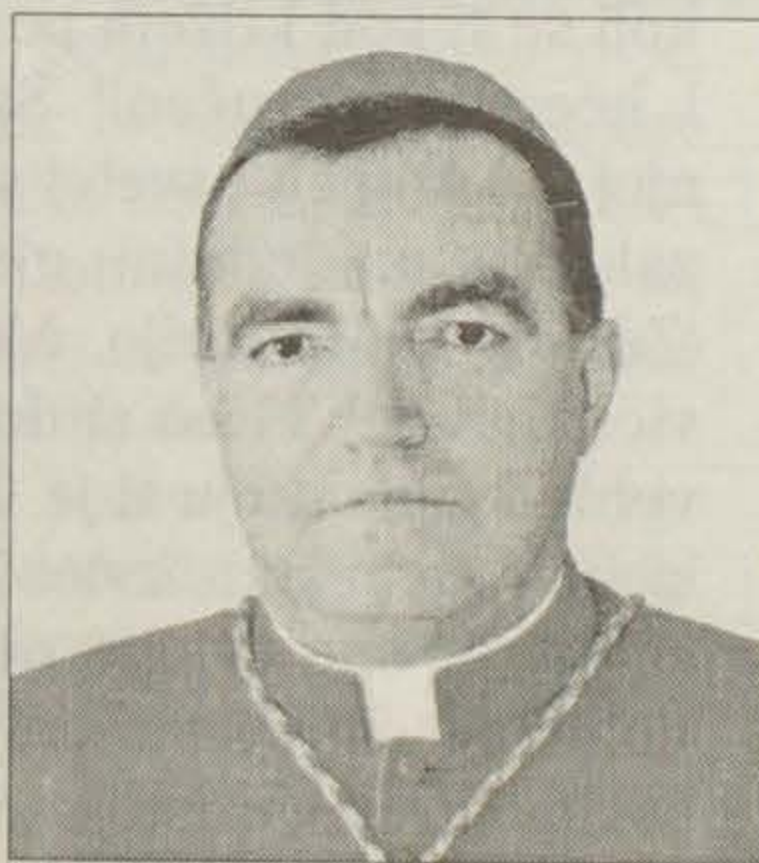
Susret Predsjedništva Vijeća biskupskih konferencija Europe

U Zagrebu je od 17. do 21. srpnja održan susret Predsjedništva Vijeća biskupskih konferencija Europe. Ovo tijelo sada ujedinjuje 34 biskupske konferencije našeg kontinenta. Na ovom radnom susretu sudionici su pripremili materijale za plenarno zasjedanje koje će se održati u Rimu koncem rujna i početkom listopada mjeseca ove godine. Predsjedništvo je razmatralo sadašnje stanje vezano uz proces europskog ujedinjavanja u svjetlu nedavnih terorističkih napada u Londonu te francuskog i nizozemskog odbijanja ustavnog sporazuma Europske unije. U radu Predsjedništva bilo je govora i o ekumenizmu. Članovi ovog susreta susreli su se s predstavnicima vlasti te obišli Zagreb, Mariju Bistricu i Zadar.

Velika Gospa u nacionalnome marijanskom svetištu Mariji Bistrici

U nacionalnome marijanskom svetištu Mariji Bistrici na svetkovinu Uznesenja Marijina na nebo 15. kolovoza, središnje misno slavlje u nazočnosti tridesetak tisuća vjernika predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić**.

"Iz radosnog promatranja otajstva Marijina Uznesenja na nebo, pitajmo se kako to otajstvo može i mora odjeknuti u našem životu; u našim mislima i osjećajima, u našim odlukama i djelovanju. U stvari, sve što je povezano s Marijom, povezano je i sa svakime od nas: njezin život postaje primjerom, uzorom, nadahnućem i snagom našega života", rekao je kardinal. Ona nam poručuje da usred nepravdi, nasilja, kušnja, drama, mržnje i smrti koje pritišću čovječanstvo ima mjesta za svijetli trag. Otvara se prostor nade za drukčiju budućnost, za humaniji i mirniji svijet. Stoga se od nas traži da ne budemo ravnodušni gledatelji, koji se nemoćno mire s različitim oblicima suprotnosti, već da svoju slobodu i odgovornost prihvatimo kao izazov. Nadalje, kardinal je upozorio da prevladavajuća kultura često ističe kako se moguće osloboditi od zla napretkom tehnike, jačanjem blagostanja, umnažanjem udobnosti. Sve su to dopuštena sredstva, ponekad hvale vrijedna, ali nisu odlučujuća i to potvrđuje činjenica da među ljudima nikada nije bilo toliko nezadovoljstva i očaja kao danas, kazao je.

neka osoba "vrijedna" ako je bogata, učena, imućna, dok se u očima Gospodara svijeta ljudska vrijednost mjeri samo dobrotom, ili bolje, sudjelovanjem u božanskom životu po vjeri, ufanju i ljubavi.

Pozvao je nadalje na molitvu za ispravno vrednovanje ljudskoga tijela u ovom vremenu koje je snažno zaraženo potrošačkim mentalitetom, relativizmom, hedonizmom i izobličenom seksualnošću. Okupljene Marijine štovatelje potaknuo je također na molitvu za dar mudrosti u našem vremenu koje je često izloženo napasti pomračenja nade i koje izgleda kao doba pomutnje do te mjere da se toliki ljudi i žene doimlju zbunjenima, nesigurnima i beznadnima zbog nekontroliranih manipulacija te neurednih i divljih pokusa nad čovjekom i prirodom. Zaključio je riječima da snagom kršćanske nade trebamo širiti optimizam i boriti se protiv zla koje nastoji unositi bezvoljnost i besperspektivnost u našu sredinu. /IKA/

Govoreći o tome da se uvelike razlikuju Božja od ljudskih vrednovanja, kardinal je pojasnio da je u očima ljudi

15. kolovoza

Uznesenje Blažene Djevice Marije

- Marija je tijelom i dušom uznesena u nebesku slavu ●
- o Mariji na nebu okrunjenoj govori preporoditelj bačkih Hrvata, biskup Ivan Antunović ●
- biskup se trudi pisati onodobnim standardnim hrvatskim jezikom ● ovaj tekst je zahvala Presvetom Trojstvu ●
- ovaj tekst je pohvala Velikoj Gospi ● on je molitva Majci ●

“Veličanstvo i slava Blažene Djevice Marije nije bila čovječanska, jerbo je ova i poslie njezine smrti, ne samo mjesto svoje na svijetu zadržala, od stoljeća do stoljeća, te od pokoljenja do pokoljenja rastla, nego takodjer vazda još raste, širi se i razgranjuje, buduć da je ova od Isusa, Boga i čovjeka dobivena. Dne 15. kolovoza svake godine svetkuje sveta majka Crkva njezinu smrt, prigodom koje se je na temelju ustmena predavanja dogodilo da je Marija zajedno s tielom, u koje je Isusa sina svoga začela, i u kom je vjeru ufanje i ljubav, sa sedam glavnih krieposti, toli izvrstno posjedovala, na nebesa uznešena, i na podnožje presvetoga Trojstva postavljena.”

Očev pozdrav

“Ona je sada Velikom Gospojom, jerbo ju je Bog otac ovako pozdravio: “Zdrava budi Marijo, jedina, od počela svieta, odabrana kćerko! u kojoj se je mojoj volji ugodilo. Ti bo si, rekavši ‘Evo službenice Gospodnje, budi mi po riječi tvojoj!’ vjeri vrata u srdca čovječanstva otvorila, koja su po Evi zatvorena bila, da se već ljudi u duševnih tmina nepotieplju, već se mali i veliki jedinomu Bogu klanjaju.”

I Sin pozdravlja Majku

“Nju je pozdravio Bog Sin: Zdrava budi, Marijo, milostiva Majko, koja si pokraj zemaljskog mog veličanstva, uvijek ponizna, i pred očima svieta sakrivena ostala! Ti si tja do križa meni u podložnosti vierna ostala, i sannom moju muku i smrt dielila. Ti si čovječanstvu ufanje na nebo otvorila, i nejednakost zemaljsku izravnala, pa sada već svaki zna da je svatko pred Bogom moćju svojom malen, al milošću Božjom velik: pa zaoto neće se više u duhu smučivati, niti srdcem klonuti, jer zna da je Isus, Bog i čovjek sudija, koji će na svakom mjestu, u svako doba, svakomu po mjeri božanstvene pravde zlo i dobro nagraditi.”

Duh Sveti pozdravlja svoju zaručnicu

“Nju je pozdravio i Duh sveti: Zdrava Marijo, djevice ljepša od prekrasne ružice Jerika, i milija od ljiljana iz dračja izrasla! Vjerna moja zaručnico, koja si vrielo ljubavi u čovječanstvu otvorila, i odnošaje u obitelji osladila, a u občini omilila, tako da se gospodar i sluga, te vladaoc i podanik, nesmatraju više izmedju sebe kao dušmani i zlotvori, nego kano braća u Isusu poljubljena!”

Pozdrav Presvetoga Trojstva i anđela

“Nju je trojedini Bog pozdravio: Zdrava budi, Marijo, navjernija službenico. Zauzmi mjesto na podnožju presvetog Trojstva, da pokazuješ odonud arne, tuge i nevolje, te goruće prošnje onijuh, koji su ti pod križem po Isusu za sinove i kćeri preporučeni! Sada priedjoše k njoj svi Angjeli i svetci staroga i novoga zakona, pa jednim glasom zavapiše: ‘Zdrava budi Marijo, Majko Božja, djevice djevica! Ti bo si dostojna one nevehle krune, koju ti je Otac nebeski od sjajnih nebeskih zviezda sastavio; dostojna si one svieta odjeće, koju ti je ljubezno Sin tvoj, od traka sjajnoga sunca skrojio; dostojna si onog podnožja, štono ti je premili zaručnik Duh Sveti od lijepa mjeseca složio, da danju i noćju svietliš čovječanstvu, na dvije pole zemaljskog okruga razdieljenu.”

Raduju se ljudi

“Za ovim otvoriše usta sva pokoljenja čovječanstva, od jednog do drugog vieka, te sve jedno za drugim vapije od počela do danas, a i vapiti će do skončanja svieta: ‘Zdrava Marijo! Ograni moju krunu, koji sam nad jednim pukom priestolje svoje zauzeo, da sebe i njega ovdje blaženim, a ondje spasenim učinim! - Zdrava Marijo! Evo se tebi cieli puk klanja, da narod ovaj sačuvaš od

svakoga nasilja, u njegovoj domovini od nutarnjih i vanjskih neprijatelja. Zdrava Marijo! Evo ti se preporučuju roditelji, da im djetcu blaženom učiniš, - sirote, da im milosrdne zaštitnike pribaviš, - sudci da im u zamršnih stvarih prosvietu od Duha Svetoga - na pravedno razlaganje parba priskrbiš, - zanatlije, da im umjetnost i stalno zdravlje, - a poljodjelci, da im obilje zemaljskog ploda izprosiš. Svi se evo, k tebi utiećemo, da nas pod tvoje okrilje primiš, od zla sačuvaš, i u dobru ukripiš.

Ovako uzvišene, na nebu i na zemlji proslavljene majke Marije uzašašće na nebesa, počela je sveta majka Crkva već petoga vieka svetkovati, a papa Lav IV. ju u devetom vieku zapovijedio, da ovu svetkovinu predhodnim postom, predvečerjem i osminom, treba svetkovati.”

/Usp. Ivan Antunović, Uznešenje blažene djevice Marije na nebo, iliti “Velika gospojina”, Bog s čoviekom na zemlji, Vac, 1879, str. 463-464./

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Rasti u Isusu Kristu

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Život "Novog Adama" Isusa Krista, krštenjem "posaden" u dušu "kao sjeme cvijeća" treba rasti i cvjetati, mirisati i time liječiti rane što je na duši ostavio istočni grijeh, koji je krštenjem izbrisan. Kako bi novi život rastao, cvjetao i mirisao, mora slijediti Isusov put "Isus je mogao doći k nama kao odrastao čovjek i otpočeti spasenje", piše SB, "ali je došao kao dijete kako bismo najprije bili djeca a onda sve veći i veći" (1).

Razrađujući ovaj svoj načelni stav, SB ističe da treba najprije nasljedovati Isusa u otajstvu njegova djetinjstva zatim, u "krizama" duhovnoga rasta, nasljedovati Isusa Krista u njegovoj mucu i smrti na križu, kako bi se napokon preobrazili u Krista snagom njegova Uskrsnuća.

Nadahnjujući se na Isusovo djetinjstvo potrebno je liječiti dušu od "rane" što je na duši ostavio istočni grijeh. Iako je istočni grijeh izbrisan krštenjem, "rana" je ostala a to je strast, sebeljublje. Borba za oslobođenje od sebeljublja se ostvaruje nasljedujući prije svega Isusovu poniznost koju je Sin Božji izabrao kad je postao čovjekom, nejakim djetetom, rođenim od Djevice Marije. Gerard piše: "Mali Isus i Mala Terezija žele da se operemo vodom poniznosti (kako bi se oslobodili ljudskog obzira i oholosti), jer oholi nemaju vremena na Isusa misliti, jer im je glava puna pitanja: što misle o meni i što će o meni misliti" (2). "Dokle god nas vodi strast, dodaje SB, daleko je spasenje: ne idemo k Bogu" (3). Da je tako pokazuje to SB na konkretnom primjeru molitve, jer tko ne nastoji osloboditi se sebičnosti onda i u molitvi "sebičnost prosi, sebi služi" (4).

Ipak, unatoč nasljedovanja Isusove poniznosti, koja se očituje u otajstvu njegova djetinjstva, kako bi očistili dušu od "rane" sebeljublja i oholosti, potrebno je podložiti se čišćenju od sebičnosti nasljedujući Isusova raspoloženja koja su se očitovala u Isusovoj mucu i smrti na križu. Treba su-umrijeti s Kristom kako bi s njime su-živjeli. U ovom stupnju čišćenja duše od sebeljublja i oholosti se očituje ne samo u aktivnom nastojanju kršćanina nego je potrebno podložiti se, podnositi milosno Isusovo djelovanje u našem su-umiranju s njime da bi s njime živjeli, jer je sebeljublje vrlo "žilavo" i ne pokorava se tako lako. Potrebno je zato: "Bježati pod Isusov Križ (jer kao što Sunce uništava smrtonosne bacile, tako Isus, Sunce neba, uništava naše krivice. Okrenimo se zato k Njemu, neka nas žeže, neka nas siječe dok ne budemo čisti kao malo dijete. Žezi me

Isuse, kako bi se u meni probudilo TVOJE BOŽANSTVO, TVOJA MILOST, ISKORI-JENILA SLABOST" (5).

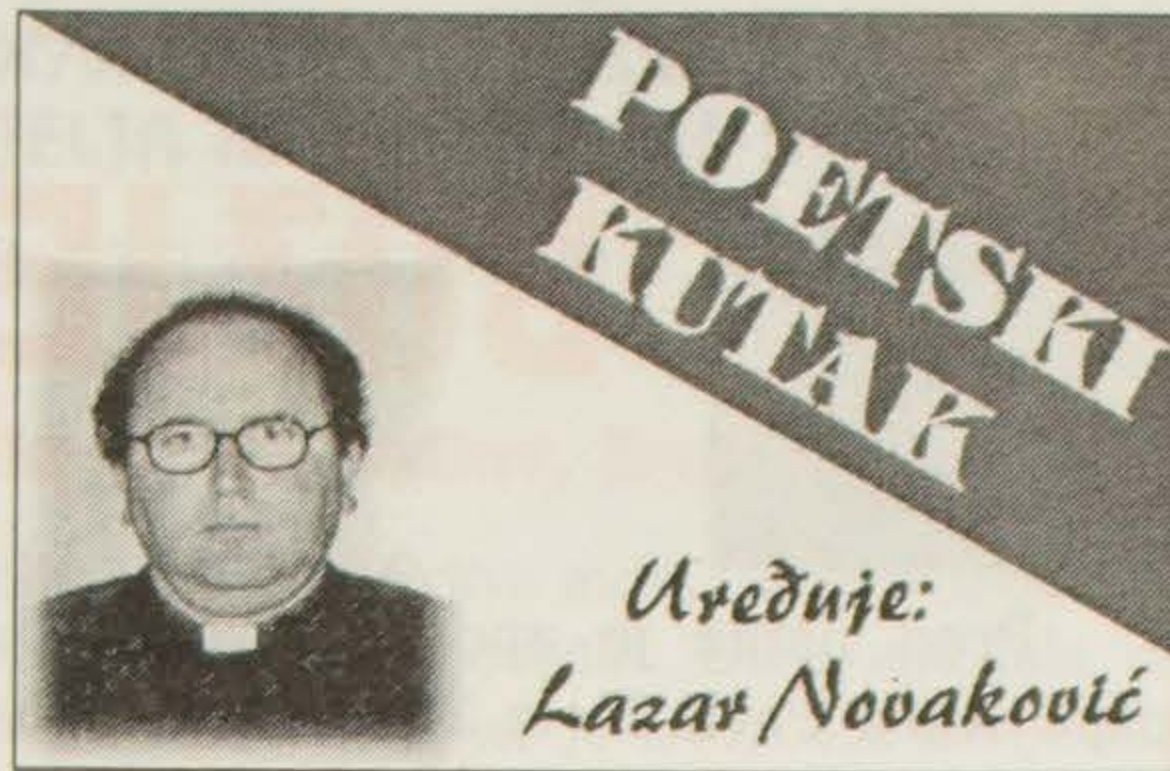
Nasljedujući Isusovu poniznost kroz otajstvo njegova djetinjstva i suobličujući se njemu suumiranjem s njime, kršćaninova se duša oslobađa sebičnosti, postaje slobodna, a ta sloboda omogućava iskustvo slobode i dubokog susreta s Isusom Uskrsnulim i živim. To susretanje s Isusom živim i uskrsnulim je sličnost s Isusom. Isus postaje zaručnikom duše a duša Isusova zaručnica.

U mjeri, po kojoj se duša oslobodi od sebičnosti, nasljedujući poniznoga Krista u otajstvu njegova djetinjstva, su-umiranjem s njime, po životnim križevima, kršćanska duša oslobađa se od sebeljublja, i živi u prisnom suživotu s Kristom, i zauzima se za sve ono zašto je Krist došao na zemlju a to je spasenje ljudi. U mjeri u kojoj je zacjeljena "rana" sebičnosti kršćanin osjeća "Da su duše skupe kao Isusov život jer je Isus umro za duše. S Isusom se tada (kršćanin) nadmeće i za duše radi i umire" (6).

Papa Ivan Pavao II. piše u svojoj pobudnici "Crkva u Europi", iz godine 2003., da je Krist jedina nada Europe. "Europi, koja je podijeljena potrebno je, ističe pokojni papa: "otvoriti se Kristu, kao jedinom posredniku između Boga i ljudi i dati se po njemu obnoviti kako bi na taj način mogli snažno navijestiti mir i ljubav prema svim osobama dobre volje".

SB Gerard Tomo Stantić predlaže nam konkretni plan što učiniti da Krist zaista bude "jedina nada". Potrebno je osloboditi se sebičnosti i oholosti putovima suobličavanja Kristu po otajstvu njegova djetinjstva, po su-umiranju s njime, jer "Bog je čovjekom postao, stoga je čovjek najsretnije biće... Isus sve može i sve ugodno čini jer nas voli i stalno grli, s dobrim mislima nas oblači, s riječima kao ugodnom glazbom zabavlja, s rukama milost kao hranu dijeli... Tko Isusa slijedi i druge zaodijeva, druge razveseljava i druge hrani" (7).

1. Razg. s Isusom, 004082, 004083
2. Th. pastoralis, 003352
3. Ondje, 003352
4. Biser mišljenja, 004281
5. Sjedinjenje s Isusom, 003632
6. Duh. vižbe, 004898
7. Biser mišljenja, 004113.

ANTUN JARM

Rođen je u Gundincima 12. lipnja 1935. Osmogodišnju školu završava u Strizivojnoj a klasičnu gimnaziju u Zagrebu i Đakovu. U Đakovu završava i teologiju i postaje svećenik 1960.

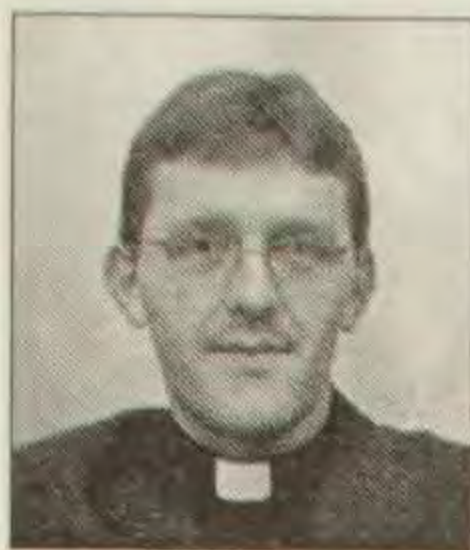
Kao svećenik Đakovačko-srijemske biskupije vršio je različite službe. Prevodio je i objavljivao knjige. Pisao je članke znanstvenog i povišnog karaktera.

Zbirka pjesama "KAO" izišla mu je u Zagrebu 2005.

MAJCI SE UVIJEK VJERUJE

Ona bi me samo blago pogledala,
dlanom pomilovala,
prstom mi, a da nitko ne vidi,
priprijetila,
okom zatreptala,
usne stisnula... i mi smo se
uvijek razumjeli.
Pred drugima je
nešto drugo govorila,
obično i svagdanje,
a ja sam znao
što mi je htjela reći.
I kad je nije bilo uza me,
znao sam što bi mi ona rekla.
I otkad je više nema na zemlji,
ona je uvijek uza me.
U svakom času znam što mi govori.
Njoj i danas najviše vjerujem.

Antun Jarm

Piše: Mirko Štefković

BOŽJE MILOSRĐE

- prikaz dokumenta -

Pred nama je apostolsko pismo pape Ivana Pavla II. iz 2002. godine, u kojem se on osvrće na određene aspekte slavljenja sakramenta pokore. Potaknut iskustvom godine Velikog jubileja, kada su toliki ponovno pristupili sakramentalnom obliku pokore - inače već duže vremena u krizi osobito u određenim dijelovima svijeta - Papa se poziva na taj ohrabrujući znak, te stoga zahtijeva da se pastiri oboružaju većim pouzdanjem, kreativnošću i ustrajnošću u prezentiranju i vrednovanju ovog sakramenta.

Samim milosrđem Boga Oca pomiritelja, Sin je uzeo ovo naše smrtno tijelo kako bi nas spasio od naših grijeha i otvorio nam put vječnog spasenja. Prije svega, spasenje je otkupljenje od grijeha, kao zapreke prijateljstva s Bogom, te oslobođenje palog čovjeka od služenja grijehu na slobodu djece Božje (usp. Rim 8,21). Na sam dan Uskrsnuća, Isus je snagom Duha Svetoga apostolima povjerio moć pomirenja grešnika pokajnika s Bogom i Crkvom (usp. Iv 20,22-23), te je zato njihovo poslanje naviještanja Božjeg Kraljevstva i propovijedanje Evanđelja usmjereno na obraćenje (usp. Mk 16,15; Mt 28,18-20).

Kroz čitavu povijest Crkve "služba pomirenja" (2 Kor 5,18) se smatra važnom pastoralnom zadaćom, koja čini bitni dio svećeničke službe. Istina da se oblik slavlja sakramenta pokore mijenjao, ali su uvijek zadržani njegovi bitni elementi, kako uloga ispovjednika, tako i kajanje, ispovijed i zadovoljština penitenta.

Ovim pismom Papa poziva na obnovljenu pastoralnu hrabrost kojom će se na uvjerljiv i djelatan način predstaviti i obnoviti praksa sakramenta pomirenja. To je ujedno suprotstavljanje krizi "osjećaja za grijeh", koja je na različite načine pogodila čitav svijet. Pri tome se od ispovjednika zahtijeva pastoralna ljubav i istinska pravednost, jer svaki vjernik, s potrebnim nutarnjim raspoloženjem, ima pravo na osobno primanje ovog sakramentalnog dara. Potrebno je da vjernik, osim svijesti počinjenih grijeha, kajanja za njih i odluke da ih više ne ponovi, ispovjedi te svoje grijeha. Općenita osuda vlastitih grijeha ili ispovijedanje samo onih grijeha koji se smatraju značajnijima, kosi se

s tvrdnjom tridentskog koncila da je po Božjem pravu neophodno ispovjediti sve smrtnu grijehu pojedinačno. Imajući u vidu opći poziv na svetost svih vjernika, najtoplije se preporučuje ispovijed i lakih grijeha, radi što veće duhovne koristi penitenata.

Cjelovita ispovijed svih teških grijeha sastavni je dio ovog sakramenta, tako da ona ni u kom slučaju ne može biti povjerena slobodnom raspolaganju ispovjednika. Zato samo najviša Crkvena vlast određuje uvjete pod kojima se može priskočiti "skupnim" ili "općem odrješenju" (usp. KKC 980-987; 1114-1134; 1420-1498). Nažalost, pojava zlorabe takvog načina slavljenja sakramenta, pokazala je svoje štetne posljedice za duhovni život vjernika i za samu svetost Crkve. Zato sv. Otac još jedanput podsjeća na osnovna načela sakramenta pomirenja, te poziva ispovjednike na spremnost slavljenja ovog sakramenta, naročito u predviđenim vremenima i rasporedima, prilagođenim potrebama vjernika, u crkvama i svetištima. Od velike je važnosti raspoloživost ispovjednika prije svetih misa, a kada to iziskuju potrebe vjernika, ukoliko su nazočni drugi svećenici, i za vrijeme samih svetih misa.

Odrješenju više vjernika bez prethodne pojedinačne ispovijedi je rezervirano samo u teškim potrebama. "Takva teška potreba može se pojaviti kada prijeti neposredna smrtna opasnost, a jedan ili više svećenika nemaju dovoljno vremena da saslušaju ispovijed svakoga pokornika. Teška potreba može biti i onda kad, s obzirom na broj pokornika, nema na raspolaganju dovoljno ispovjednika da u primjereno vrijeme saslušaju, kako treba, pojedinačne ispovijedi, tako da bi pokornici, bez svoje krivnje, bili prisiljeni dugo vremena ostati bez sakramentalne milosti ili svete pričesti. U tom slučaju, za valjanost odrješenja, vjernici moraju odlučiti da će u dužnom vremenu svoje grijeha pojedinačno ispovjediti. Spada na dijecezanskog biskupa prosuditi da li postoje traženi uvjeti za skupno odrješenje. Veliki broj vjernika prigodom velikih blagdana ili hodočašća ne predstavlja slučaj teške potrebe." (KKC 1483).

Hrvatske katoličke
internet stranice (42.)

Savez bez imena
www.savezbezimena.com

Pomalo neobičnoga imena - "Savez bez imena", kršćanska je udruga koja danas djeluje u desetak zemalja na nekoliko kontinenata. Nastao je iz istoimene belgijske udruge ("Bond zonder naam"), koju je 1959. u belgijskom gradu Antwerpenu osnovao pater **Phil Bosmans**, koji je kroz ovaj savez prakticirao najrazličitije kršćanske aktivnosti "širenja poruka srca": razglednice s izrekama, predavanja, knjige (bestselere i longselere), socijalna djelovanja itd. U Hrvatskoj je Savez osnovan 2000. godine, a pastoralni centar; koji se zove "kuća srca, nalazi se u Brodskom Vinogorju (Slavonski Bród). Internet adresa hrvatskoga saveza je: www.savezbezimena.com

Svakako su najzanimljiviji dijelovi internetske stranice "Saveza bez imena" nekoliko podlinkova kroz koje se ostvaruju temeljne nakane udruge. Tako je poseban link bilten saveza koji se zove K 13, pod linkom "kultura srca" nalaze se "poticajne karte" (donedavna objavljivane i u *Glasi koncila*), "sunčane zrake", "vitamini za srce" te "u svakoj prigodi", dok link "duhovnost srca" sadržava "duhovnost svakodnevice" (duhovne vježbe), "školu moljenja" te "slikovnu meditaciju". Na stranici su i prikazane temeljne nakane udruge, katalog knjižnih izdanja, osebujni životpis Phila Bosmansa, posebnu molitvu za pok. papu Ivana Pavla II. te mogućnost kontakta i postajanja članom udruge.

Phil Bosmans je danas dobro poznat i u Bačkoj, osobito među mlađim vjernicima, pa će svim njegovim "fanovima" ova stranica biti osobito draga i korisna. Valja još dodati da tehničku stranu cijeloga ovog projekta osmišljava **Tomislav Čačić** koji je i prvi predsjedavajući u hrvatskome Savezu, dok svećenik **Pavao Madžarević** skrbi za poruku i duhovno praćenje članova Saveza.

s.b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

14. 08. 2005. - DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU

*Iz 56,1.6-7; Ps 67,2-3.5.6.8; Rim 11,13-15.29-32
Mt 15,21-28*

**Neka te slave narodi, Bože,
svi narodi neka te slave!**

Izabrani narod bio je duboko uvjeren da je spasenje namijenjeno samo njima. Međutim, nadahnuti tekstovi Svetoga pisma, pa tako i knjiga psalama, koliko god su vezani sudbinski uz povijest izabranoga naroda, uvijek navješta sveopće spasenje. Kako je evanđelje današnje nedjelje upravo tematski vezano za ovu vjersku istinu, psalmist odgovara pohvalom na veliko Božje djelo. Ono čime Bog počinje spašavati čovjeka jest njegovo milosrđe i objava. Objaviti se nekome u biblijskom smislu često znači "pokazati mu svoje lice". Bog nas obasjava licem svojim. To je izvor najvećeg blagoslova. "Obasjavati licem" znači susret i suradnju. U tom "obasjavanju" svi narodi spoznaju Božje spasenje. Psalmist poziva da veselo kliču svi narodi zemlje, jer je spasenje dano u Isusu Kristu - objava dana svim narodima i svjetlo lica Gospodnjega namijenjeno svima. Način našega slavljenja je zahvala za taj veliki dar i za tu veliku milost. Ovaj psalam valja moliti puno puta pa i u tjeskobama. Na pose onda kada molimo za druge koji su u tjeskobi i želimo na njih zazvati Božji blagoslov.

21. 08. 2005. - DVADESET I PRVA NEDJELJA KROZ GODINU

*Iz 22,19-23;
Ps 138,1-2a.2bc-3.6.8bc;
Rim 11,33-36
Mt 16,13-20*

**Gospodine, vječna je
ljubav tvoja: djelo ruku
svojih ne zapusti!**

U odlomku psalma kojim danas Crkva povezuje čitanja, molitelj zahvaljuje. Zahvaljuje ponajprije zato što je Gospodin čuo riječi njegovih usana. Zahvaljujemo Gospodinu što je poslušao molitvu našu. Zahvaljujemo Gospodinu jer smo na to pozvani i jer je bit naše naravi: proslava Boga. To činimo pred licem neba i pred licem zemlje. To činimo u Hramu ali ne samo u domu Gospodnjem nego u onom hramu koji smo mi sami. Zahvalnost je jaka riječ, a ako iza nje stoji cijela osoba, onda ona vezom dobrote i vjernosti povezuje Boga i čovjeka. Stoga u kršćanskoj askezi uvijek ima prednost zahvalna molitva. Ništa toliko Gospodina ne raduje kao naša zahvalnost. No, da bi netko mogao biti zahvalan, mora biti ponizan. Oholica ne zna zahvaljivati. I stoga se zahvalnost u današnjem odlomku Psalma pretvara u molitvu za poniznost i ljubav. Još više pretvara se u prepuštanje u ruke Božje i dar Bogu. Ta povezanost je razumljiva ako znamo da u evanđelju današnje nedjelje slušamo Petra kako ispovijeda vjeru u Krista i iz tih riječi prima obećanje da će postati stijena na kojoj će Gospodin sagraditi Crkvu svoju.

28. 08. 2005. - DVADESET I DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

*Jr 20,7-9; Ps 63,2.3-4.5-6.8-9; Rim 12,1-2
Mt 16,21-27*

Tebe žeda duša moja, Gospodine, Bože moj!

Psalam 63., čije dijelove danas Crkva moli, često je moljen i vrlo poznat. Očituje dušu koja je u tjeskobi. Duša apostola iz današnjeg evanđelja ušla je u tjeskobu jer je Gospodin navijestio svoju muku i smrt, jer je navijestio da njegov učenik može biti samo onaj koji dnevno uzima svoj križ. U prvom čitanju nam je o svojoj teškoj proročkoj službi govorio prorok Jeremija. Izlazak iz tjeskobe i jedne i druge, Crkva vidi u žarkoj molitvi upućenoj Bogu upravo riječima ovoga psalma. Naše pouzdanje je u Bogu. Duša naša ne može naći mir svoj i stoga gorljivo Boga traži. Za Boga smo stvoreni. Kad se osjećamo napuštenima ili tjeskobnima, duša pa i tijelo u nama čeznu za Bogom. Psalmist za to upotrebljava prekrasnu sliku: "kao zemlja suha, žedna, bezvodna". Ono što je u srcu našem darovano snagom vjere jest ta ljubav Božja koja se toliko puta očitovala i dokazala u našem životu. Čovjek nema razloga biti

tjeskoban, a pogotovo ne očajan. Nositi križ ne znači stradavati, nego slaviti Boga koji se i u našim životima, upravo kad smo slabi, očituje jakim. Stoga je kršćanin čovjek koji je siguran i izlaz iz svih tjeskoba je molitva i oslanjanje na samoga Boga. Da, Tebe žeda duša moja, Gospodine, Bože moj!

11. 09. 2005. - DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

*Sir 27, 30 - 28,7; Ps 103, 1-2.3-4.9-10.11-12;
Rim 14,7-9; Mt 18,21-35*

**Milosrdan je i milostiv Gospodin,
spor na srdžbu i vrlo dobrotiv**

Crkva danas razmišlja i razmatra o pomirenju i oprostjenju. Koliko je to bitno za život zajednice očituje i knjiga Sirahova u svojem izričaju i Isus u odlomku današnjega evanđelja koji ovu temu obrađuje u dvije jake prispodobe. Psalmist u 103. psalmu s nama moli i u isto vrijeme nas "navodi" na spoznaju da je temelj pomirenja i opraštanja milosrđe i dobrotu Božja. Ako želimo biti Božji narod, njegova Crkva, onda u toj zajednici vladaju Božji zakoni. On je "pravac" našega puta. Još više, on je jedini razlog našega opraštanja i pomirenja. Motiv je ljubav prema bližnjemu a konačni oslonac u Bogu. I stoga psalmist s nama razmatra na način molitve ponajprije dobrotu i svetost neizrecivog Boga čija dobročinstva nikada nećemo zaboraviti. Zatim u sljedećim stihovima pokazuje da nam je on - Bog - grijeha zauvijek oprostio i slabosti izliječio. On, Bog, život nam stalno izbavlja i iskazuje nam naklonost. On, Bog, ne osvećuje se i ne postupa s nama po grijesima našim. S Božjom dobrotom nespojiva je osveta. Pokajniku Bog oprašta, zaboravlja i uništava grijeh. Ne može se biti Božji vjernik, bogoljubac, bez pomirenja i prepoznavanja tog istog Božjega sina i kćeri u bližnjemu koji nam je možda nanio zlo. Ne može se ljubiti Boga, a ne ljubiti bližnjega. Niti se može pomiriti s Bogom a ne pomiriti se s čovjekom. To je zakon koji je utkan u narav života s Bogom. K njemu idemo kao zajednica.

je bratska opomena naša dužnost, a mjesto pomirenja Crkva. Starozavjetni psalmist u odlomku 95. psalma upravo moli braću da dođu pred Gospodina i dadu hvalu njemu koji je pravda i život. Doći Gospodinu i pred njega pozvati braću znači pomiriti se. Klanjati se Bogu i pomoliti se priznavajući jedino njegov sud valjanim, čini nas narodom Božjim. Jasno, pozvani smo na poslušnost toj Božjoj riječi koja nas jedino pravedno sudi, jer nas jedino pravedno ljubi. Psalmist podsjeća i poziva: Ne budite srca tvrda. Naime, kada se pred Boga dolazi, potrebna je poniznost, pobožnost i raspoloživo srce. Izabrani narod poznaje u svojoj povijesti takvo iskustvo u kome su se protivili Gospodinu i nisu ga poslušali. Stoga je cijela generacija bila "generacija pustinje" i nikada nisu ušli u obećanu zemlju. Nisu poslušali glas Gospodnji i srce im je ostalo tvrdo. Tko danas ne poslušava glas Crkve koja je Zaručnica Kristova, i ostane srca tvrda, ostatak će izvan zajednice, a Isus nas podsjeća: Gdje su dvojica ili trojica sabrani u njegovo ime - dakle pomireni - On je među njima.

4. 09. 2005. DVADESET I TREĆA NEDJ. KROZ GODINU

*Ez 33,7-9; Ps 95,1-2.6-7ab.7c-9;
Rim 13,8-10
Mt 18,15-20*

**O da danas glas
Gospodnji poslušate,
ne budite srca tvrda!**

Tema današnje nedjelje je bratska opomena. Svi vjernici čine jednu veliku Božju obitelj - Crkvu. Braća smo i sestre. Nije nam, niti nam može biti svejedno kako se vlada brat moj i kako smo zauzeti za izgradnju zajedništva Tijela - Crkve. Odlomak iz Matejeva evanđelja upućuje da

PAPA ŽELI POSJETITI SRBIJU

Papa Benedikt XVI. želi posjetiti Srbiju, izjavio je kardinal **Walter Kasper**, predsjednik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana, u razgovoru za beogradski list "Večernje novosti". Papa bi se radovao susretu sa srpskopравoslavnim patrijarhom **Pavlom**, rekao je kardinal, no ne može se govoriti o konkretnim datumima mogućega posjeta. Kardinal Kasper je u razgovoru pohvalio odnose između Svete Stolice i Srpske pravoslavne crkve koji su se posljednjih godina znatno poboljšali, prenosi "Kathpress" iz razgovora kardinala Kaspera za "Večernje novosti". /IKA/

PROSLAVLJENA GOSPA SNJEŽNA NA TEKIJAMA

Na blagdan Snježne Gospe, 5. kolovoza, u svetištu Gospe Snježne na Tekijama kod Petrovaradina, tradicionalno se hodočasti na Velike Tekije. Tako je bilo i ove godine. Više tisuća hodočasnika iz Srijema, Bačke, Banata, Beograda i Hrvatske pohodilo je uoči, i na sam blagdan, ovo najznačajnije marijansko svetište u Srijemu i Vojvodini. Već u 5 sati služena je prva jutarnja misa na hrvatskom jeziku, te odmah potom u 6 sati, iza koje je slijedila zajednička pobožnost križnog puta prisutnih hodočasnika. Potom su uslijedile mise na staroslavenskom, slovačkom te pontifikalna misa na mađarskom jeziku koju je predvodio subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**. Čitavo to vrijeme bilo je na raspolaganju više svećenika za ispovijed na hrvatskom i mađarskom jeziku. Središnje pontifikalno misno slavlje na hrvatskom jeziku predvodio je požeški biskup **mons. dr. Antun Škvorčević**, uz koncelebraciju prisutnih biskupa: đakovačkog i srijemskog **mons. dr. Marina Srakića**, subotičkog **mons. dr. Ivana Péntesa**, beogradskog nadbiskupa **mons. Stanislava Hočeva-ra** te pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog i generalnog vikara za Srijem **mons. Đure Gašparovića**, te 19 svećenika suslavitelja. Oko 1500 prisutnih hodočasnika zdušno je pjesmom i molitvom sudjelovalo u ovom euharistijskom slavlju.

U pozdravnom govoru, biskup domaćin Srakić pozdravio je sve nazočne biskupe, svećenike i hodočasnike, a osobito diplomatske predstavnike Republike Hrvatske u Srbiji i Crnoj Gori, predstavnike Hrvatskog nacionalnog vijeća i "Hrvatske riječi". Predvoditelj, biskup Škvorčević, podsjetio je na događaj koji se na ovom mjestu odigrao 5. kolovoza 1716. kada je malobrojna kršćanska vojska, uz Gospinu pomoć, pobijedila nadmoćnu osmanlijsku vojsku. Također je naglasio važnost blažene djevice Marije kao zagovornice, pomoćnice i životnog primjera vjernosti Bogu u nevoljama.

Ovom je prigodom predstavljen i novi molitvenik u izdanju Tekijskoga svetišta "Molitvenik Gospe Tekijske" te prigodni prospekt s novooslikanom unutrašnjosti svetišta, a prihod od njihove prodaje namijenjen je obnovi i održavanju svetišta.

Dinko Kalmar

MLADA MISA U BELOJ CRKVI

U Beloj crkvi (Fehér templom) 24. srpnja proslavio je svoju mladu misu o. **Edi Strouhal**, Čeh po narodnosti, koji je uz pomoć i poticaj ovdašnjih salezijanaca pošao za Gospodnjim pozivom na studij u Sloveniju, gdje je završio bogosloviju na ljubljanskom fakultetu.

Slavlje te Mlade mise bio je izvanredan događaj. Čitav grad je mladomisnika i brojne goste srdačno primio. Za vrijeme procesije, po starom običaju, stanovnici - ne samo katolici, nego i pravoslavni, posipali su po putu pšenicu, koja označava presvetu Euharistiju. Limena glazba je usput svirala divne melodije što je u sudionicima slavlja povećalo ugodno i pobožno raspoloženje. Na samoj Mladoj misi je bila naročito dirljiva zastupljenost različitih vojvođanskih naroda: evanđelje i očenaš su čitani na četiri jezika. Vidjelo se veliko zajedništvo i povezanost različitih naroda u jednoj kršćanskoj vjeri, gdje smo svi ljudi braća u Kristu, imamo zajedničkog nebeskog Oca, a imamo i našu zajedničku duhovnu majku - Bogorodicu Mariju. /J.J./

SUSRET VJEROUČITELJA

U Mužlji su se, od 21. do 23. lipnja okupili katehete i katehiste koji predaju vjeronauk u školi kao i oni koji predaju vjeronauk u župama. Susret je održan u đaćkom domu "Emaus". Susret je otvorio **mons. László Huszvár**, zrenjaninski biskup. On je naglasio nužnost odgoja djece u vjeri već u obitelji. Iznio je mnoge lijepe primjere takvog odgoja kojega su djeci pružili roditelji ili djedovi i bake.

Prvog dana tokom prijepodneva, dva predavanja o Liturgiji kao izvoru i vrhuncu kršćanskog života održao je horgoški župnik **preč. István Palatinus**. Poslije podne je pak predavanja o kršćanskoj antropologiji održao dekan **Sandor Hajdu**. Poslije večernje sv. mise ogledni sat vjeronauka održao je đakon **Zoltan Varga**.

Drugoga dana gost-predavač bio je **dr. Andrija Kopilović**, predsjednik Komisije za vjeronauk u školi pri MBK "Sv. Ćirila i Metoda". On je najprije govorio o prvom i o drugom stvaranju, tj. o Bogu stvoritelju i o Isusu Kristu, obnovitelju čovječanstva. Nakon toga govorio je o Službi Riječi i Euharistijskoj službi u Misi kao i o obnovljenoj Misi.

Trećega dana predavanje je održao **preč. László Posa**, župnik bečejske župe sv. Antuna. Tema njegovog predavanja bila je "Vjeroučitelju, izvezi na pučinu".

U toku susreta imali su prilike čuti i izlaganje o metodi prikazivanja (recenzije), koju je predstavila **s. M. Livia Vicsek M.** /J.J./

DUŽIJANCA U GODINI EUHARISTIJE

Mi u brazdi rođeni, koji smo rasli milovani žitnim poljima. Mi kojima se zjenice šire dok gledamo nepreglednu bačku ravnicu; mi kojima srce jače zaigra kad šušta zlatni kfasovi; mi koji se radujemo svakom zrnu žita i kojima srce proširuje miris svježeg pečenog kruha, zahvalismo Bogu za ovogodišnju žetvu. Proslavismo Dužijancu u godini Euharistije. Proslavismo je nizom različitih manifestacija duha i kulture. I proslavismo je na koncu na najizvrsniji način: Presvetom Euharistijom!

Doista, nema Dužijance bez Boga. Dužijanica je uvijek bila zahvala Bogu. I nekoć kad se slavila samo u obitelji bila je zahvala Bogu za završen ris, za uspješno okončanu žetvu. I danas je ona zahvala Bogu za dovršenu žetvu, za kruh svagdašnji. Bogu najmilija zahvala je sudjelovanje u svetoj misi a zahvala nad zahvalama kad se dostojno pričestimo.

Na ovim stranicama pokušali smo s nekoliko slika prikazati kako katolici Hrvati Bunjevci slave Dužijancu. (Ovaj dodatak daruje čitateljima "Zvonika" Organizacijski odbor Dužijance 2005.)

Andrija Aničić

Početak Dužijance: Blagoslov žita na blagdan sv. Marka na Bikovu

"Takmičenje risara" na istoj njivi na kojoj je bio i blagoslov

Risari su marljivo radili i s pravom se vesele na Risarskoj večeri na Trgu slobode

Ansambel "HAJO" - dežurni svirci Dužijance 2005.

Izložba "Euharistija u slici i slami" u Likovnom susretu

Plodovi rada XX. saziva Prve kolonije slamarki izloženi u predvorju Gradske kuće

Književna večer Instituta "Ivan Antunović" ove godine bila je posvećena Lazaru Franciškoviću

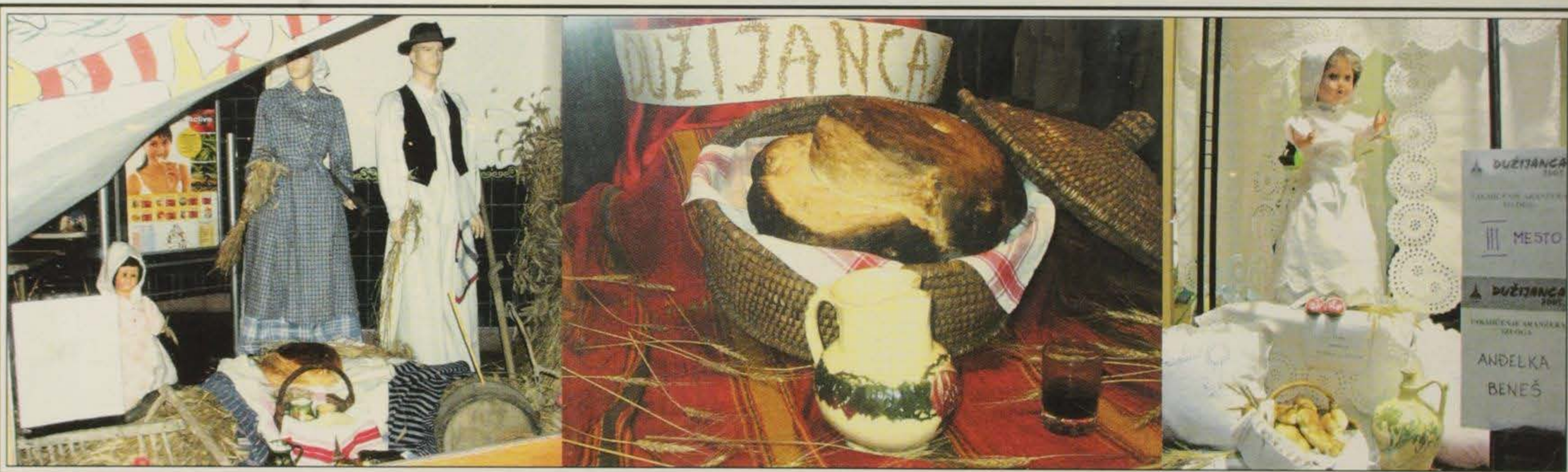
Katedralni zbor "Albe Vidaković" po 25. put nastupio je na književnoj večeri u okviru Dužijance

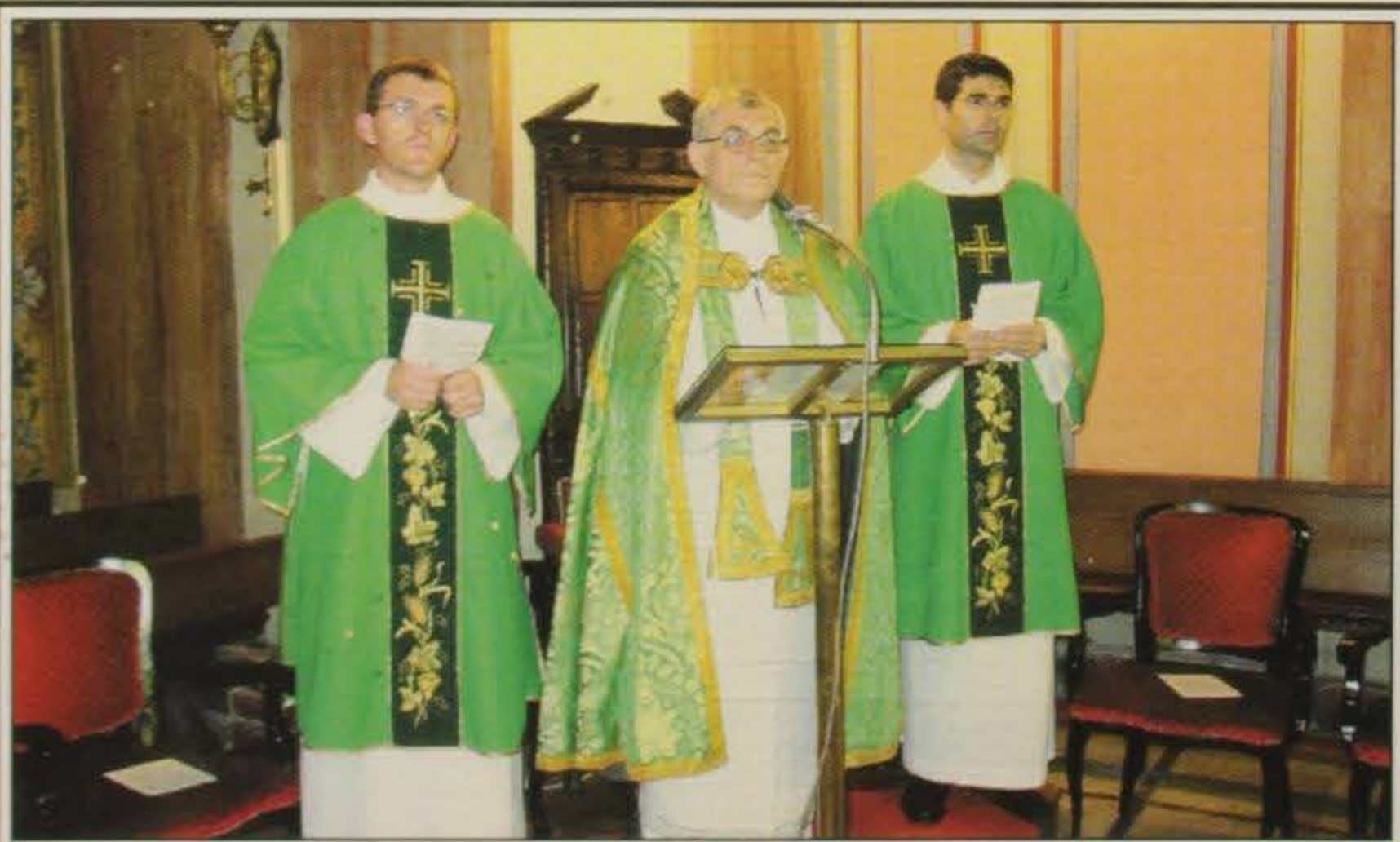
Dr. Andrija Kopilović i ove godine izgara za Dužijancu. A razglas ansambla "Hajo" - dosad najbolje ozvučenje Književne večeri

15. Antušova nagrada pripala je obitelji Huska, Folklornom odjelu HKC "Bunjevačko kolo" i Mariji Jaramazović

Nagrađeni izlozi Dužijance 2005.

Mons. Stepan Beretić, katedralni župnik, Draženko Tomić, tajnik biskupa Bogovića i vlč. Mirko Štefković na večernjoj molitvi

Predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance tumači ovogodišnju krunu koju je izradila Marija Ivković Ivandekić

Nastup brojnih folklornih skupina svake godine je sastavni dio Dužijance
(na slici lijevo: Hercegovci u Tavankutu, desno: KUD "Ravnica" iz Male Bosne)

Veseli Šokci i ove godine na Dužijanci

U iščekivanju nastupa

Bandaš i bandašica sa svojim pratiocima - najljepšim parovima ovogodišnje Dužijance

"Kolivka Dužijance" - crkva sv. Roka

"Zeleno svjetlo" za polazak iz "Kera" u Katedralu

Vrhunac središnjeg slavlja Dužijance - svečana sveta misa zahvalnica
na otvorenom kod katedrale-bazilike sv. Terezije

Dio vjerničkog mnoštva na svetoj misi

Poslije mise svečana povorka ulicama grada

Ugledni gosti na Trgu

Završni čin prijepodnevnog slavlja: predaja blagoslovljenog
kruha gradonačelniku

Počast utemeljitelju crkvene dužijance prisvitlom
mons. Blašku Rajiću

"Bandašicino kolo" u dvorištu župe sv. Roka

PROŠTENJE U NEUZINI

U Vojvodini se na više mjesta slavi Snježna Gospa. U Neuzini (Nezsény) je crkva podignuta u čast Gospe Snježne 1895. godine. Na proštenje ove godine vjernici su, usprkos nestabilnom vremenu, došli u lijepom broju. Pored domaćeg župnika i

dekana **Tibora Koncza** na proštenje je došao i vršački župnik **László Gyuris**, koji je ispovijedao, salezijanac **Janez Jelen** iz Mužlje, te ovogodišnji zlatomisnik **mons. Lajos Erős** iz Jermenovaca (Ürményháza), koji je propovijedao na svečanoj sv. misi proštenja.

U svojoj propovijedi on je protumačio kako je u Rimu nastao blagdan Snježne Gospe a u poruci sudionicima toga slavlja naglasio je: "Bjelina snijega u vrućem kolovozu koja označava ljepotu bezgrešne Marijine duše i nas danas potiče da se trudimo sačuvati čistoću i ljepotu naše duše više nego zemaljsku, prolaznu ljepotu. Na taj način ćemo osigurati sebi u ovom životu miran i sretan život te se jednom pridružiti Marijinoj nebeskoj radosti i slavi."

Na kraju svete mise gospodin župnik i dekan se zahvalio propovjedniku i zlatomisniku, koji je s tolikim mladalačkim žarom govorio o našoj nebeskoj majci Mariji. Zahvalio se i salezijancima za sav trud koji ulažu u upravljanje župom Neuzina.

Salezijanac Janez Jelen

OPROŠTAJ OD VJERNIKA U IRIGU

Mjesec srpanj župa Irig započela je svetom misom za pokojne **Gizelu i Andriju Horvata**, na kojoj je župnik **Blaž Zmajić** istaknuo kako se obećanje ne predaje jednostavno podrijetlom, niti postoji neko naravno pravo na obećanje, već ga Bog daje onomu kojega je za to odredio.

Koliko je svatko od nas kršćanin pokazala je sveta misa u Vrdniku za pokojne **Stevu Pižema i Franju Majhenšeka**. Živjeti s Bogom nije samo trpjeti nego i uživati svakidašnje Božje darove.

Od mladoga vjernika iz Vrdnika **Josipa Knelera** oprostili smo se 8. srpnja, neoženjenog radnika u kamenolomu, ali nadasve vjernika.

Istoga je dana služena sveta misa na 40 dana od smrti **Josipa Horvata**, na kojoj smo pokazali radost ponovnoga viđenja uz poruku da biti kršćanin nije lako.

Sutradan, odnosno 9. srpnja služena je sveta misa za nekadašnju Irižanku **Kristinu Mulaj**, koja je umrla i sahranjena u Rovinju.

U Vrdniku smo se 12. srpnja oprostili od najstarije vjernice i majke, **Ilonke Ileš** (91) koja se i nauživala, ali i nasitila života.

Župnik **Blaž Zmajić**, 14. srpnja nazočio je sprovodu nastavnika u Rumi, **Siniše Obrenovića**, pravoslavne vjere koji je radio u Irigu punu 31 godinu, a sveukupno 39 godina.

Na spomendan Gospe Karmelske, 16. srpnja, krštena je u Irigu **Stevana Slovak**.

S **Matom Antolivićem** rastali smo se pak u Irigu 18. srpnja.

U Šatrincima je 24. srpnja slavljena sveta misa za **Marišku i Franju Takača** uz veliki broj njihovih prijatelja. Sretni su ljudi koji su otkrili svoj život, poručio je župnik **Blaž** na misi.

Posljednju nedjelju mjeseca srpnja, slavljena je u Vrdniku sveta misa za pokojne **Paulu i Dragutina Babnika**, te njihove

sinove **Andriju i Ivana**. Svetoj misi nazočili su i prijatelji i gosti iz Austrije, Holandije, Bosne i Hercegovine te Hrvatske. Sin **Dragutin** i snaja **Cvija** počastili su nazočne u dvorištu kapelice. Bila je to ujedno i zahvala za njihovo četvero djece.

Istom smo se oprostili i od pokojnoga oca i supruga iz Vrdnika, **Mirka Topića**.

Napomenimo još da sve ove događaje prate i radovi na obnovi župne crkve, krova i fasade, koja se priprema za proslavu 200. godišnjice njenoga postojanja. /ff./

PRVA PRIČEST U PANČEVU

Sakrament Prve sv. Pričesti u Pančevu, za prvopričesnike koji su se tijekom cijele godine marljivo pripremali, podijeljen je na svečanoj svetoj misi 3. srpnja. U svečanoj procesiji, prvopričesnici su s ukrasnim svijećama u rukama ušli u crkvu. Misu je predvodio župnik **Mihály Erős**, koji je održao i prigodnu propovijed. Prvu sv. Pričest ove je godine primilo jedanaestero djece: devet djevojčica i dva dječaka. Svatko od njih dobio je prigodnu uspomenu na taj dan, a potom su svi sudionici misnoga slavlja druženje nastavili na prijamu u župnom dvoru. Svojim pjevanjem misno slavlje uzveličao je i zbor, odnosno članovi mađarskog i hrvatskoga kora. Valja spomenuti da su se za nedjeljno slavlje prvopričesnici pripravili dan ranije, 2. srpnja, kada su se se ispovjedili. /Nenad Ješić /

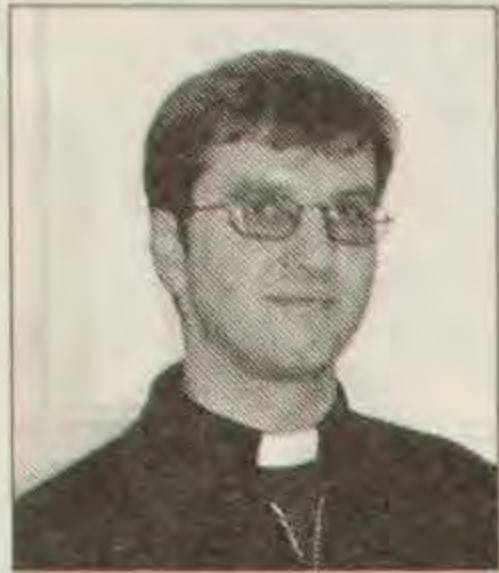
PRVA PRIČEST U OPOVU

Četvero prvopričesnika: jedna djevojčica i tri dječaka iz Opova, primili su 3. srpnja na svečanoj svetoj misi sakrament Prve sv. Pričesti. Nakon što su obučeni u bijele haljine, s upaljenim ukrasnim svijećama u rukama obnovili krsna obećanja, te aktivno sudjelovali tijekom svete mise, po prvi puta četvero je djece primilo Tijelo Kristovo. Misu je predvodio župnik **Mihály Erős**, koji je u svojoj propovijedi nazočnima posvjedočio osobno iskustvo primanja sv. Pričesti. Druženje s prvopričesnicima nakon mise nastavljeno je u dvorani župnoga stana. /Nenad Ješić/

PROSLAVA SV. ANE U PANČEVU

Sv. Ana je, uz sv. Karla Boromejskog, suzaštitnica Pančeva. Stoga su na sam blagdan sv. Ane, 26. srpnja, u njoj posvećenoj kapelici u Pančevu, proslavljene mise proštenja na mađarskom odnosno hrvatskom jeziku. Obje mise predslavio je **Endre Nagy**, karmelićanin i mladomisnik koji je 17. srpnja o.g. u Skorenovcu zaređen za svećenika. Uz mladomisnika su suslavili i **preč. János Fisher**, naddekan Zrenjaninske biskupije i **Emanuel Tapolcsanyi**, učenik klasične gimnazije "Paulinum". Misnom slavlju nazočile su i sestre franjevske iz Zemuna: s. **Zora** i s. **Karmela**. Na kraju mise, župnik **Mihály Erős** zahvalio se svima nazočnima prigodnim riječima, a mladomisnik je tom prigodom nazočnima podijelio svoj mladomisnički blagoslov. /Nenad Ješić /

Piše: dr. Marinko Stantić

EUHARISTIJA I DUŽIJANCA

Ovih se dana nalazimo u glavnim zbivanjima oko zahvalne i završne svečanosti dovršetka ovogodišnje žetve - Dužijance. Vjerujemo da naš veliki rodoljub, svećenik, prosvjetitelj, vizionar pa i političar **Blaško Rajić** s Neba promatra sva zbivanja oko ove svečanosti. On je osmislio i organizirao prvu proslavu žetvenih svečanosti, te Dužijancu povezoao s euharistijom i uveo je u crkvu. Taj temelj koji je pokojni preporoditelj Rajić uveo, održava se sve do današnjih dana. Jesmo li svjesni koliko ima velike povezanosti euharistije s Dužijancem?!

Vjerski je život svakoga čovjeka trajno ishodište zadovoljstva i smirenosti, te je ujedno i stoljetno nadahnuće narodnom životu. Pokušavalo se i još uvijek se pokušava izreći vlastito doživljavanje vjere na jedan originalan način koji će odgovarati potrebama i mentalitetu naroda. Rezultat takvoga razmišljanja rodilo je Dužijancu, kao i svaki drugi narodni običaj koji je usko vezan uz vjeru.

Jedna od važnih dimenzija teologije jest i inkulturacija (spoj vjere i kulture). Kod tog procesa velika važnost se mora pridavati izražavanju kršćanske vjere (teorijske i praktične) "novim" jezikom, novim simbolima, kategorijama i teorijama bliskim i razumljivim svakoj kulturi u koju se vjera uvodi. Proces inkulturacije ne obuhvaća samo "mlade" kršćanske kulture i ambijente, nego i okružja u kojima je odavno prisutna kršćanska tradicija, pa i one koje se nalaze pred uvijek novim izazovima i kulturnim promjenama. U tom se nastojanju Crkva često nađe u opasnosti poistovjećenja s kulturnim krugom u kojem se upravo udomaćila, pa se to onda smatra nečim jako dobrim. Ostvarenje usmjerenja ka Kristovu otajstvu, bez bojazni za poistovjećenjem s tim kulturnim okruženjem, krije u sebi zahtjevnost dobrog i temeljnog upoznavanja kulture dotične sredine.

Upravo zahvaljujući takvom djelovanju u mjesnim Crkvama, sveopća Crkva samu sebe obogaćuje izrazima i vrednotama u raznim područjima kršćanskog života kao što su evangelizacija, bogoštovlje, teologija, djelotvorna ljubav i sl. Ona još bolje spoznaje i izražava otajstvo Krista i potaknuta je na neprekidnu obnovu. "Dužnost iskazivati Bogu pravo štovanje tiče se čovjeka uzetog pojedinačno i društveno. To je tradicionalno katoličko učenje o moralnoj dužnosti pojedinaca i društava prema pravoj religiji i jedinoj Kristovoj Crkvi. Neprestano naviještajući ljudima evanđelje, Crkva se trsi da oni kršćanskim duhom prožmu mentalitet i navike, zakone i strukture zajednica u kojima žive. Društvena je dužnost kršćana da u svakom čovjeku poštuju i bude ljubav prema istini i dobru. Od njih traži da bližnje upoznaju s bogoštovljem jedine prave religije koja postoji u katoličkoj i apostolskoj Crkvi. Kršćani su pozvani da budu svjetlo svijeta. Crkva tako očituje kraljevsku vlast Kristovu nad svim stvorenjem a napose nad ljudskim društvima" (KKC 2105).

Dužijancem se ratari žele zahvaliti Bogu za uzabrane plodove žita, za kruh svagdašnji, žele se odužiti Bogu za milost hrane. Euharistija je čin zahvaljivanja Bogu. Euharistija je izvor i vrhunac svega kršćanskog života. Ova tijesna poveza-

nost euharistije i Dužijance, spoj zahvale Bogu i to za dar kruha, još kada se to sve učini na narodni način, prožeto narodnim običajem, puni je pogodak za rast vjere, za vrhunac vjerovanja. U euharistiji se uprisutnjuje jedincata žrtva Krista Spasitelja, a uključuje i prinos Crkve. To je sveta misna žrtva, žrtva zahvalnica, duhovna žrtva, čista i sveta, jer ispunja i nadilazi sve žrtve Staroga zavjeta. Dužijancem želimo reći Gospodinu "hvala" za svu brigu koju nam daje. Ujedno, neka Gospodin, Gospodar žetve, primi djelić onoga što nam je On darovao, što nam je On umnožio, čime nas je blagoslovio. Od toga što nam je On darovao, priredit ćemo pogodno mjesto gdje će se On nastaniti i žrtvovati se na našim oltarima pod prilikama kruha (i vina). Njegovo Tijelo, snagom euharistijske pretvorbe postat će od onoga što je On dao da raste!

Stoga, braćo i sestre, znajmo zahvaliti Bogu za sve milosti koje nam daje Gospodin kroz pšenicu, kroz Dužijancu! Osposobimo svoje srce da istinski zna zahvaliti Bogu za ono što nam je On dao i darovao. Neka nam srce ne bude licemjerno ili hladno za osjećaj zahvalnosti za ono što zavrjeđuje zahvalnost. Gospodine, hvala Ti!

Stoga, braćo i sestre, znajmo zahvaliti Bogu za sve milosti koje nam daje Gospodin kroz pšenicu, kroz Dužijancu! Osposobimo svoje srce da istinski zna zahvaliti Bogu za ono što nam je On dao i darovao. Neka nam srce ne bude licemjerno ili hladno za osjećaj zahvalnosti za ono što zavrjeđuje zahvalnost. Gospodine, hvala Ti!

BISKUP ŠTAMBUK U SARAJEVSKOJ KATEDRALI

U okviru Godine Euharistije svakog 8. u mjesecu u sarajevskoj katedrali Srca Isusova svečano se slavi Sveta misa pod kojom se osobito moli da prvi vrhbosanski nadbiskup Sluga Božji **dr. Josip Stadler** bude proglašen blaženim. Svečano Svetu misu 8. kolovoza predvodio je biskup hvarsko-bračko-viški **mons. Slobodan Štambuk** uz koncelebraciju pomoćnog biskupa vrhbosanskog **mons. dr. Pere Sudara** i još četvorice svećenika. Okupio se posebno veliki broj sestara Služavki Maloga Isusa koje je i utemeljio nadbiskup Stadler. Biskup Štambuk je govorio o Euharistiji te istaknuo da se, dok svećenik izgovara riječi pretvorbe nad kruhom i vinom na oltaru, "događa najveća senzacija kada se kruh i vino pretvaraju u Tijelo i Krv Kristovu. I kada ti svećenik daje bijelu česticu i izgovara - Tijelo Kristovo -, a ti kažeš svoj - Amen - to hoće reći: Bože moj, ja tebi vjerujem. Bože moj, ja prihvaćam ovu svetu tajnu i želim s ovom svetom tajnom živjeti", naglasio je biskup Štambuk potičući okupljene da uvijek s ljubavlju pristupaju dnevnom čudu koje se događa na oltarima u crkvama širom svijeta. "Nahrani našu vjeru koja neka bude poput vjere Josipa Stadlera, nadbiskupa vrhbosanskog, koji je u Euharistiji, koji je u sve-tohranilištu, koji je na oltaru kroz Srce Kristovo mogao učiniti tako velika i divna djela i ostati zapamćen kao čovjek koji kroz vjeru radi silne stvari. Bog dao da i s nama tako bude uvijek u pristupu ovoj veliko i svetoj tajni kojoj se klanjamo, koju pozdravljamo i koju ljubimo", riječi su biskupa Štambuka koji ovih dana u samostanu sestara Služavki Maloga Isusa u Gromiljaku vodi duhovne vježbe. Sluga Božji Josip Stadler je rođen u Slavskom Brodu 24. siječnja 1843. godine a na Papinskom sveučilištu Gregorijani u Rimu postao je najprije doktor filozofije, a onda i doktor teologije. Papa Lav XIII. imenovao ga je 1881. vrhbosanskim nadbiskupom. U Sarajevu je izgradio katedralu, Bogoslovno sjemenište, a u Travniku sjemenište i gimnaziju. Utemeljio je Družbu sestara Služavki Malog Isusa s nakanom da se brinu za siromašnu i napuštenu djecu, za starije osobe i siromahe, a u narodu su ga zvali „otac sirotinje“. Umro je 8. prosinca 1918. godine, a tijelo mu počiva u sarajevskoj katedrali. U tijeku je crkveni postupak za njegovo proglašenje blaženim. (kta)

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

MOLITVA i SVETOST

“Napokon Mojsije siđe sa Sinajskog brda. Silazeći s brda, nosio je u rukama ploče Svjedočanstva. Nije ni znao da iz njegova lica, zbog razgovora s Jahvom, izbija svjetlost. Kad su Aron i svi Izraelci vidjeli kako iz Mojsijeva lica izbija svjetlost, ne usudiše se k njemu pristupiti... Kad bi god Mojsije ulazio pred Jahvu da s njim razgovara, koprenu bi skinuo dok opet ne bi izišao. Kad bi izlazio da Izraelcima kaže što mu je naredeno, Izraelci bi vidjeli kako iz Mojsijeva lica izbija svjetlost. Tada bi Mojsije opet prevukao koprenu preko lica dok ne uđe da s Jahvom govori” (Izl 34,29-30;34-35).

“Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost” (Mt 17,1-2).

Biblija je knjiga molitve i molitelja. Ova dva primjera, između mnoštva ostalih, dočaravaju nam što se to zapravo zbiva u molitvi. Moliti znači doći pred Boga. Željati njegovu blizinu. Ostaviti sve. Uspeti se na brdo. Ući u Šator Božje prisutnosti. Stati pred Boga. Osloboditi se od svega. Prepuštiti se njegovu svjetlu. Dopustiti da nas prožme i preobrazi njegova blizina, dobrota, ljubav. Prepoznaje se čovjek koji moli. Njegovo lice sjaji. Odražava svjetlo koje je primio u molitvi.

Čovjek koji dobro i ispravno moli, dobro i ispravno živi. Kaže nam Katekizam: “Čovjek moli onako kako živi, jer i živi onako kako moli” (KKC 2725). Ako pravo radimo, na licu nam je vedrina. Čovjek čista i oslobođena srca odsijeva i vedrinom lica. Bog nam daje svoju milost u molitvi da bismo mogli ispravno djelovati. Njegovo je da nas prosvjetljuje, snaži i ohrabruje, a naše je da se otvorimo i djelujemo prema onome što smo spoznali i primili. Tako odražavamo Božju sliku i Božju svetost u životu.

Stoga svaki kršćanin ima dužnost molitve. Zar je molitva tako teška? Čini se da nije prema ova dva citata iz Biblije. Naravno, to nije sve. Nadam se da poznamo u cjelini život Mojsijev i život Isusov pa znamo koliko je napora, žrtve i odricanja bilo u poslanju koje su imali izvršiti. Ali da nisu molili ne bi ga mogli izvršiti.

“Molitva je milosni dar i odlučan odgovor s naše strane. Ona uvijek podrazumijeva napor. Veliki molitelji Staroga saveza prije Krista, kao Majka Božja i sveti s Njim uče nas: molitva je boj. Protiv koga? Protiv nas samih i protiv napasnikovih zamki, koji sve čini da čovjeka odvraća od molitve, od jedinstva s njegovim Bogom” (KKC 2725).

Molitva je boj protiv mišljenja i duha ovoga svijeta, protiv neuspjeha u molitvi. Molitva je borba protiv rastresenosti. Misli koje nas zaokupljaju govore nam čime je ispunjeno naše srce. Čemu ili kome dajemo prednost. To zapravo očituje manjak naše vjere u Gospodina, u njegovu svemoć i ljubav. Molitva je boj protiv duhovne lijenosti, nemarnosti; protiv zavaravanja da nemamo vremena. Ne moli se kad se ima vremena, nego treba odvojiti vrijeme za Gospodina, za njega koji je naš život. Uzaludno nam je mučiti se bez njegove pomoći.

Ne zaboravimo da je molitva odnos između osoba koje ljube. Ne obraćajmo se Bogu kao da je on tu samo za ispunjavanje naših potreba. “Trebala bi nas najprije potresti jedna činjenica: Kada slavimo Boga ili mu za njegova dobročinstva općenito zahvaljujemo, ni najmanje se ne brinemo saznati je li mu naša molitva ugodna. Naprotiv, zahtijevamo da vidimo uspjeh naše prošnje. Kakva je dakle Božja slika koja potiče našu molitvu: sredstvo za iskorištavanje ili Otac našega Gospodina Isusa Krista?” (KKC 2735). Ali mi, najčešće, ne znamo moliti prava dobra. Stoga nas Duh Sveti poučava što da molimo.

“Mnoge su molitve teške i suhe samo zato što su pretrpane ljudskim riječima. Vičemo, a nema odjeka. Molitva je razgovor s Bogom. Tko to s kime zapravo razgovara u molitvi? Različiti sugovornici razgovaraju u raznim slojevima molitve. Postoje četiri sloja. Na površini molitvenog života čovjek razgovara sam sa sobom, sa svojim problemima i željama, sa svojim idejama, lijepim mislima i osjećajima. Taj ga razgovor ne može nahraniti niti osloboditi.

Na drugom sloju molitve mi govorimo Bogu, zazivamo njegovo Ime, vapijemo kao onaj slijepi prošnjak Bartimej (Mk 10,46-52). Ta molitva ima veliku snagu, ali nije vrhunac.

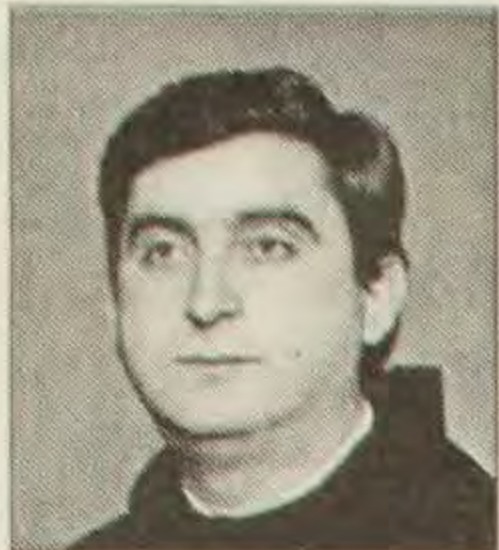
Na trećem sloju molitve Bog govori nama, a mi oslušujemo. Za to se traži mnogo strpljivosti, treba znati čekati, šutjeti, vjerovati. Iz toga čekanja izvire velika nadahnuća i dubok nutarnji mir, ali ni to još nije zadnji korak.

Najdublji je sloj molitve razgovor Boga sa samim sobom na tlu našega srca. Otac razgovara sa Sinom, grli se s njime u Duhu Svetome. Mi samo u vjeri promatramo i klanjamo se. Taj razgovor nikada ne prestaje, ne prekidaju ga ni san, ni poslovi, ni rastresenost. On je svima dan po krštenju, istovjetan je s krsnom milosti. Ovo je najveći od svih molitvenih darova, a svima je na raspolaganju. Dovoljno je samo sjetiti se da on postoji i već smo uronjeni u njega. Kako je kršćanin obuzet molitvom, a da to i ne zna!” (A. Schneider, Na putovima Duha Svetoga, str. 191-192.).

)•(•(•(

*Ti ne sakrivaš svoga lica od nas.
Mi ne tražimo tvoje lice.
Ali bez tvoga lica ne možemo živjeti.
Obasjaj nas svjetlom svoga lica,
da živimo i tvoje ime hvalimo.
Da na našem licu zasja tvoja slava
i tvoja svetost,
da naše lice bude spomen
tvoga neprolaznoga svjetla
i putokaz tražiteljima svjetla,
istine i života.*

)•(•(•(

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

ESHATOLOŠKI ZNAČAJ PUTUJUĆE CRKVE (10)

Sjedinjenje nebeske Crkve s putujućom Crkvom

Dok, dakle, ne dođe Gospodin u veličanstvu i s njime svi anđeli (usp. Mt 25,31) i dok mu - pošto bude uništena smrt - ne budu podvrgnute sve stvari (usp. 1 Kor 15,26-27), neki od njegovih učenika još putuju na zemlji, neki se, koji su napustili ovaj život, još čiste, neki pak uživaju slavu gledajući "jasno samoga Boga, trojakog i jednog, kakav jest", no ipak svi, mada u različitim stupnjevima i na različite načine, sudjelujemo u istoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu i pjevamo istu pjesmu slave našem Bogu. Svi, naime, koji su Kristovi, budući da imaju njegova Duha, stapaju se u jednu Crkvu i među sobom su povezani u njemu (usp. Ef 4,16) (LG br. 49).

1. Putujuća Crkva

Dio Crkve, koji je još na zemlji, Konstitucija naziva "putujuća Crkva". To znači da kršćani koji čine otajstveno tijelo - Crkvu na zemlji, putuju prema svome cilju, odnosno prema svojoj pravoj domovini koja je na nebesima. To je putovanje prema pravoj domovini popraćeno uz velike napore i žrtve. Isus je to sam navijestio: "U svijetu ćete imati patnju. Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet" (Iv 16,33). Budući da Crkva živi u posljednjim vremenima, ona putuje kroz vrijeme u kojem je već nastupila vječnost. Crkva, dakle, već živi vječni život koji je još zastrt i nedovršen. Već ovdje na zemlji na neki način Crkva živi kao u nebu i kroz žrtve i napore vježba se za nebeski život. Na tom putu prema vječnoj domovini Crkva ima sakramente, osobito Euharistiju, kao hranu na tom napornom putu. Crkva na zemlji ima zalog Duha Svetoga, koji ju povezuje s nebeskom Crkvom. Kršćani kao živi udovi jedne svete katoličke i apostolske Crkve ne putuju sami i besciljno. Isus Krist je s nama na putu prema vječnoj domovini, prati nas presveta djevica Bogorodica Marija, anđeli i sveti koji već uživaju gledanje Boga licem u lice. Tako se u ovoj Konstituciji međusobno isprepliće trostruko stanje ili trostruki položaj

jedne jedine velike Crkve, koja je u isto vrijeme Božji narod, Kristovo tijelo i hram Duha Svetoga. Jedinstvo triju stanja ili triju faza Crkve koju označava LG 49, odnosi se već na vrijeme prije posljednjeg dovršetka. Kod Kristovog drugog dolaska to će jedinstvo postići puninu, jer će sile zla koje rastavljaju, dijele i rascjep-ljuju biti konačno pobijeđene.

2. Patnička Crkva

Nazivom "patnička Crkva" Koncil označava one članove Crkve koji se nakon zemaljskog hoda, odnosno smrti nalaze u čistilištu. U pitanju "čistilišta", koncilaska Konstitucija se ograničuje samo na ono što je bitno i što je prava baština vjere, koju imamo zajednički i s od nas odijeljenom braćom Istočne Crkve. Pod nazivom "čistilište" razmatramo situaciju kršćanina koji nakon smrti nikako ne može biti sjedinjen s Bogom, jer je premalo bio prožet ljubavlju prema Bogu. Bog je ljubav (usp. Iv 4,8.16), u njemu ne može biti ni trunca egoizma. U mnogim se ljudima kraljevstvo Božje u zemaljskom životu ne ostvaruje u tolikoj mjeri da bi, bez pravoga čuda, moglo silom svoje neizrecive sreće prožeti sve slojeve njihova bića. Zato je Bog na ovome svijetu dao mogućnost čišćenja, dozrijevanja za nebo. To je zapravo čistilište. Koliko dugo za jedinu dušu traje čišćenje u čistilištu, ne možemo znati. Oni kojima je poslije smrti odgođeno sjedinjenje s Gospodinom, bolno je čišćenje, ali je ujedno radosno očekivanje otvorenog susreta s proslavljenim Kristom. Nauka o čistilištu katoličke Crkve, zasnovana je kristocentrično i teocentrično. Crkvi pred očima ništa nije važno osim ljubavi koja je Bog, a tu Božju ljubav kršćanin stiže u suradnji s milošću Božjom, ili pak, ako te suradnje s milošću Božjom nije bilo u životu kršćanina, kroz bolno čišćenje u čistilištu, nakon kojega se dolazi do konačnog sjedinjenja s Bogom ljubavi.

3. Nebeska Crkva

"Nebeskom Crkvom" koncilaska Konstitucija označava one kršćane koji su nakon zemaljskog putovanja stigli u domovinu te gledaju "jasno trojedinoga Boga kakav jest". To su sveti na nebu, ili kako u Vjerovanju ispovijedamo "Opčin-

stvo svetih". Crkva je općinstvo svetih, jer je ona Kristovo tijelo. Duh Sveti, kršćane, kao Kristove udove svojom snagom povezuje u jedinstvo milosti. Sveci, a među njima na najvišem stupnju Bogorodica Marija, nisu nešto što bi pred nama zatvaralo neposredan pristup Bogu, njegovoj milosti i jedinome posredniku. Sveci stoje zajedno s nama i pokraj nas, a time su i po važnosti povezani pred jedinim Bogom zajedno u svetoj zajednici spašenih. Božji pogled, pogled njegova stvarateljskog djelovanja, njegove milosti i njegova milosrđa pada na nas kao udove te jedine velike zajednice. Bog je odredio da se spasenje, milost i ljubav dodjeljuju svakome toliko koliko pripada toj jedinjoj velikoj zajednici i zato što je ud te zajednice. Božja milost uvijek poziva osobno i pojedinačno. Bog svakog od nas pojedinačno ljubi samo zato što pripadamo svima ostalima i zato što svi ostali pripadaju nama. Jedinstvo te stvaralačke i posvetne Božje volje, koja je temelj milošću obdarena čovječanstva, ne može se raskinuti. Svi pripadamo svima i u nekom smislu možemo reći, svi smo posrednici jer Bog pojedinca ljubi upravo ukoliko on ima oko sebe to nepregledno mnoštvo braće i sestara u spase-nju i ukoliko je s njima povezan u jednoj zajednici svetaca. Sveci, dakle, mole za nas u Kristu, ne samo time što se poziva na njihove zagovore i zasluge što su ih stekli na zemlji "po jedinom posredniku između Boga i ljudi" (1 Tim 2,5), već i po tome što su sveti u svome zemaljskom životu na svojem tijelu dopunjali što nedostaje Kristovim mukama, na korist njegova Tijela, koje je Crkva (usp. Kol 1,24). Što god su sveci na zemlji učinili kao otajstveno dopunjavanje Kristova spasenjskog djelovanja, sve to ostaje i nadalje značajno za izgradnju Crkve i ostarivanje njezine spasenjske uloge usred svijeta. Sveci su nama na pomoć i oslonac u našoj slabosti. Svece častimo, jer se u njima susrećemo s Bogom. U svecima su utjelovljene Božje tajne što ih u bogoslužju slavimo, jer nam kroz njih i po njima postaju pristupačne. Što je dublje naše sjedinjenje sa svecima kao udovima otajstvenog Tijela u koje smo i mi ucijepljeni, to više postaje naša zemaljska liturgija dioništvo u nebeskoj liturgiji. To osobito važi za euharistijsku žrtvu. U njoj se Crkva najdublje sjedinjuje s Kristom, s kojim su sveci mnogo dublje sjedinjeni nego mi. A u Kristu Crkva postaje usred svijeta kvasac Božjega kraljevstva, koje je već na zemlji predokus nebeske gozbe i već sada dostojno uzvisuje Oca, koji sve ljude poziva na dioništvo u vječnom Božjem životu.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Kušnja i vjernost

Oboje je međusobno povezano: kušnja i vjernost. Prava je vjernost samo prokušana vjernost, budući da bez kušnje vjernost nema svoju čvrstu, egzistencijalnu podlogu. Bez kušnje vjernost je samo stav koji nije konkretno isproban. Tako je Bog Abrahama stavio na kušnju (Post 22,1), na kušnju je stavio izraelski narod (Izl 15,25). Zato i kaže mudri Sirah: "Sine moj, ako želiš služiti Gospodu, pripravi dušu svoju na kušnju" (2,1). Nije li i naš Gospodin Isus bio kušan (usp. Mt 4,1-11; Mk 1,12-13; Lk 4,1-13)?

Josip ponovno prodan

Nakratko smo ostavili Josipa da putuje s Jišmaelcima u Egipat prodan od svoje braće kako bismo vidjeli što se dogodilo između Jude i njegove snahe Tamare. Sada se ponovno vraćamo Josipu upravo u trenutku kad ga Jišmaelci u Egiptu na tržnici prodaju kao roba. Josip je u jadnom stanju, izmoren a još više razočaran i žalostan: prodala ga njegova vlastita braća. Ali, imao je sreću! Je li to bila sreća ili nešto drugo? Nad njim je bdio Jahve Bog koji čovjeka nikada ne ostavlja. Nema sreće, postoji samo providnost, Božja briga i ljubav. Na tržnici ga je kao roba kupio, nitko drugi, nego sam faraonov ministar za kojega pisac kaže da je bio "dvoranin faraonov i zapovjednik njegove tjelesne straže" a zvao se Potifar (ime znači "onaj koji pripada suncu").

Ali pisac ne pripovijeda ovaj događaj da bi zabavljao svoje slušatelje a niti da bi dao samo povijesne podatke. Sve ovo pripovijedanje izvanjskih događaja smjera na dublji uvid povijesti, ono što bi danas bibličari rekli, na teologiju povijesti. Jer, kao što smo to već više puta naglasili, dvije se povijesti pišu: ljudska i Božja. Bog Biblije je Bog povijesti, Bog koji djeluje u ljudskoj povijesti i ne samo što nije pasivan već, naprotiv, vrlo je aktivan i vodi je smisljeno prema svojim ciljevima usprkos, pa i protivno djelovanju ljudi. Pisac to nagoviješta rečenicom: "Jahve je bio s Josipom" (Post 39,2). Bog je Bog prisutan. On je to i u tuđini, u Egiptu. Ono što pisac posebno želi naglasiti i što je Židovima bilo jako važno jest da je Bog

stalno s njihovim patrijarsima: Abrahamom, Izakom, Jakovom, a sada i Josipom. Usprkos protivnog ljudskog djelovanja (braća su Josipa zamrzila i prodala u roblje) Bog djeluje uvijek na dobro i uvijek za čovjeka.

Na osnovu čega pisac zaključuje da je "Jahve bio s Josipom"? Po svemu onom što se događalo. Josip jest rob faraonovog ministra ali ne radi na njegovom imanju već u kući. Osim toga Bog je davao uspjeh Josipovim pothvatima pa je i sam ministar zaključio da je Bog s njim. I ne samo to! Ministar je zavolio Josipa, promijenio je njegov položaj od roba u dvoranina i povjerio mu sav svoj imetak. Osim toga, i kao vrhunac, ističe se da je Bog blagoslovio kuću Egipćanina u svemu što je imao a i njegova polja. Obdario ga je još nečim što će biti uzrokom velike kušnje: "Josip je bio mladić stasit i naočit".

Kušnje počinju

Žena. Žena njegovog gospodara "zagleda se u Josipa". Ona moćna, on slab i nezaštićen. Njoj će se vjerovati, njemu se neće vjerovati. Ona je vjerodostojna a on je stranac. Napast je sasvim konkretna: "Legni sa mnom!" Kako se oprijeti svojoj gospodarici? Josip se oprije. Dvije joj je stvari stavio pred oči: njezinog muža koji u njega ima potpuno povjerenje i sve mu je predao pa i blizinu svoje žene a druga Bog i strah da ga ne povrijedi što bi bila "velika opačina i grijeh". Ali kad strasti rade onda nikakva logika ne pomaže. Salijetala ga je svakoga dana a on se svakoga dana opirao. Imao je samo Boga kome je želio ostati vjeran a da se požalio gospodaru, ne bi mu vjerovao.

Strast je rasla do te mjere da ne probila sve obzire. Čvrsto ga je uhvatila i tražila da legne s njom. Jedva se je otrgnuo, ali je njegov plašt ostao u njezinoj ruci. Josip je pobjegao van.

Nevinost bez zaštite

Žena je to iskoristila. Trebala je svjedoke pa je pozvala svoje slugu i pred njima optužila Josipa za napastovanje. Imala je prividni dokaz: ogrtač Josipov. Nakon toga je čekala da joj se muž vrati.

Za njega je imala dva "dokaza" i to Josipov ogrtač i slugu (koji zapravo nisu ništa vidjeli, već vjerovali ženi!). I prema slugama a i prema mužu ona ide s niskim udarcem: "Hebrejac koga si nam doveo". Nakon tog poniženja slijede "dokazi". Josipu se ne daje prilika da se brani jer je sve "očito". Njegova zaštita i obrana je Bog, ali On sada ništa ne poduzima (kušnja vjernika koji se pouzda u Boga!) već dopušta da gnjevni gospodar "pograbi Josipa i baci ga u tamnicu". Koliko je on vjerovao u Josipovu krivnju? Čini se da nije sasvim. Mogao ga je odmah ubiti ili prodati u roblje a on ga je stavio među "kraljeve utamničenike".

Ali je Jahve bio s njim

Gornji će se izraz u ovom kratkom završetku pripovijedanja od svega tri biblijska retka ponoviti tri puta. Bog ne ostavlja onoga tko se u njega pouzda premda prolazi kroz kušnju. Josip je prepoznao tu Božju prisutnost po onome što mu se događalo u tamnici. Prije svega stekao je naklonost upravitelja tamnice što je sigurno imalo za posljedicu bolji postupak prema njemu. Osim toga upravitelj tamnice povjerio mu je sve utamničenike kao i svu brigu za njih jer "ništa se nije radilo bez njega". Jahve Bog je bio s njim i to je dovoljno da čovjeku s time dođe i sve ostalo. Osim svega što je nabrojeno, pisac ističe da upravo jer je Jahve bio s njim "što god bi poduzeo Jahve bi to okrunio uspjehom".

Čitajući ovaj vrlo poučan odlomak Svetoga pisma mnogo toga možemo naučiti. Prije svega da su nedokučivi putovi Božji i način kako Bog djeluje u povijesti i u životu svakoga čovjeka. Gledajući povijest Josipa kojega njegova braća prodaju u roblje pratimo usporedno i Božju povijest i njegovo djelovanje koje će upravo tako spasiti Josipovu porodicu da ne pomru od gladi, dovesti ih u Egipat i tu od njih učiniti narod izraelski.

U pripovijedanju je napose vidljivo kako Bog ne napušta pravednika premda ga stavlja u mnoge kušnje povjerenja i pouzdanja. Josipova povijest ohrabruje nas da ustrajemo uz Boga posebno onda kad nepravedno trpimo, kad smo nepravedno optuženi i da se odupremo napasti da nas je Bog zaboravio. Josip je tip Isusa Krista prodanog i odbačenog od svoje braće da bi svima poslužio na spasenje i život.

(U sljedećem broju: Sanjar tumači sne)

Uređuje: Katarina Čeliković

HVALA

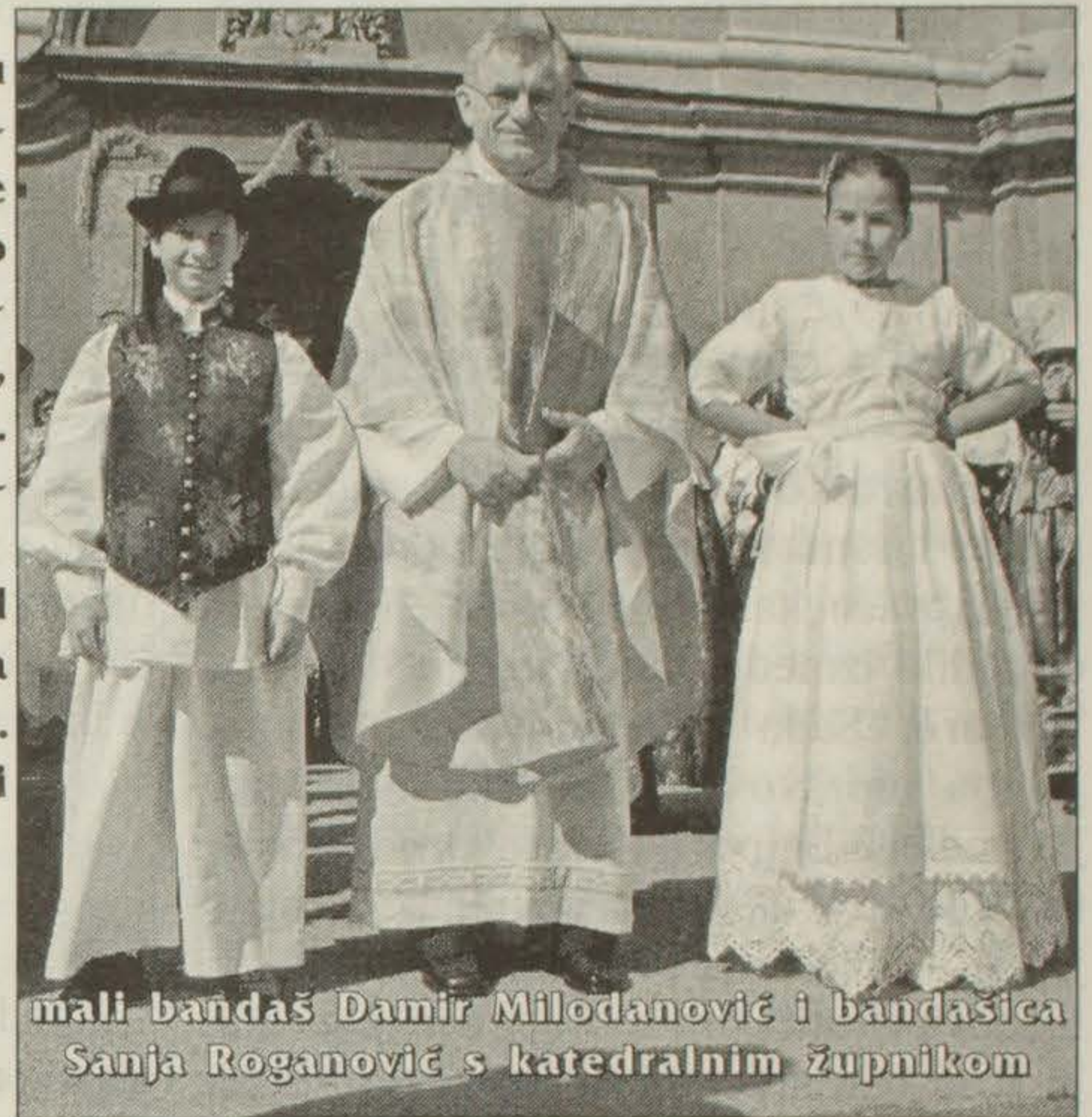

Nedavno sam darovala za rođendan skromni dar svom nećaku koji je to s nelagodom primio govoreći - nije trebalo... A tako sam ga htjela obradovati! Kazavši da bi mi bilo drago samo da kaže hvala, pomislila sam kako ljudi zapravo više vole davati nego primati, otuda ponekad nesnalaženje u trenucima darivanja. Uvijek sam se radovala kada sam mogla nešto nekome dati, ali sam također voljela pokazati radost i zahvalnost onome tko je meni nešto dao.

Riječ HVALA oplemenjuje ljude. Čini ih nekako boljim nego što to inače znaju pokazati. Kao da ta riječ i ne može doći - osim iz srca. Čak su joj i glasovi lijepi, mekani, onako topli: h v a l a. Izgovorite je, često i srdačno, dragi Zvončići. Izgovarajte ju svojim roditeljima, djedu, baki, braći, prijateljima, SVIMA s kojima živite. Ponajviše je izgovarajte, neumorno, Bogu! On je taj koji nam je ŽIVOT dao, sve lijepo što nam se događa, ponekad dopušta da se malo i pomučimo kako bismo ojačali... Sve smo to iskusili. Zato treba zahvaljivati. A ta riječ HVALA i ono što ona znači ne samo da nas čini boljim, ona mijenja našu okolinu i stvara plodno tlo gdje raste još darova... Dobiješ - zahvališ, daruješ - zahvale ti, i onda opet dobiješ... Krug darivanja i zahvaljivanja.

Dužijanca je bila prava zahvala Bogu koji je očuvao plod njiva i trud ljudi u dobivanju najvažnije hrane - KRUHA. Zahvalnošću je bila prožeta svaka proslava, u svim mjestima, u njima su sudjelovali i veliki i mali. Dobro je što učite od starijih kako treba zahvaljivati jer su oni pravi primjer ustrajnih i dobrih ljudi!

Vaša Zvončica

mali bandaš Damir Milodanović i bandašica Sanja Roganović s katedralnim župnikom

djeca iz Male Bosne

prvi koraci u kolu

I mi bismo tako...

ZAGRLIMO DJECU "KOLEVKE"

Sudionici plemenite i divne akcije "Zagrlimo djecu Kolevke", priredili su 17. srpnja, uz svoj redoviti posjet djeci "Kolevke", i posebnu radost za dvadesetak mališana. Prošetali su se s njima do župe sv. Roka. Ondje su ih najprije u dvorištu župe počastili kolačima, sokovima i sladoledom. Zatim su razgledali crkvu sv. Roka gdje ih je pozdravio župnik **Andrija Anišić**, a potom su posjetili dječji vrtić "Marija Petković" gdje su se zadržali neko vrijeme u igri.

Ova plemenita akcija, koju je pokrenula **Ankica Mesaroš**, okupila je lijepi broj mladih i starijih osoba, koji svake nedjelje od 15,30 posjećuju "Kolevku" i ondje "grle" djecu, obasipajući ih posebnom ljubavlju i pokušavaju im pružiti makar malo ono što im najviše nedostaje toplinu majčinskog i očinskog zagrljaja. Svi zainteresirani mogu im se pridružiti bez posebne najave. Samo neka odu pred "Kolevku" nedjeljom u 15,30 sati. /AA/

LJETO JE VICKASTO, vrijeme za šalu

OPERA

Ivica je prvi put u operi.

- Tko je onaj što nam okreće leđa?
- Dirigent.
- A zašto štapom prijeti onoj teti?
- Ma, ne prijeti joj.
- A zašto onda ona vrišti?

TUŽNI VIC

Zašto je mali crv tužan?

Zato što su mu mama i tata otišli na pecanje!!!!!!

ZAMISLI!

Mama: Zašto ne jedeš ribu?

Petra: Ne volim jesti ribu.

Mama: Zamisli da voliš ribu pa ju lijepo pojedi!

Petra: A ti zamisli da sam je pojela pa odnesi tanjure!

ŽIVOT

Učitelj: - Koliko godina doživi pas?

Ivica: - Oko petnaest.

Učitelj: - Odlično, a miš?

Ivica: - E, to ovisi o mački!

osmosmjerka

M	A	K	V	O	L	O	E	S	K		
O	S	I	T	O	Š	L	J	A	A	L	J
T	K	N	P	K	B	G	V	S	U		
I	U	A	A	A	U	E	U	E	Č		
K	T	R	R	R	J	R	R	L	Ć		
A	E	G	P	I	B	A	L	I	P		
C	G	O	L	I	K	O	K	V	M		
I	P	K	L	I	J	E	Š	T	A		
G	L	J	A	Š	E	Č	A	J	I	R	
A	C	I	L	I	Š	U	B	S	K		

BRUS
BUŠILICA
ČEKIĆ
ČEŠALJ
GRABLJE
KACIGA
KARIKE
KIŠOBRAN
KLIJEŠTA
KLJUČ
KRAMP
LIJEVAK
LOPATA
MOTIKA
OLOVKA
OPRUGA
PILA
PLUG
SITO
SJEKIRA
ŠKARE
TURPIJA
UTEG
VILE

U mreži osmosmjerke pronadi i zaokruži ili prekriži sve riječi iz popisa. Traži ih u svim mogućim smjerovima: lijevo-desno, gore-dolje i ukoso! Kada ih sve pronadeš i zaokružiš (ili prekrižiš), preostat će ti tri neiskorištena slova. Pročitaj ih redom pa ćeš dobiti konačnu odgonetku - dio žetelačkoga pribora!

Radovanje sitnicama

Svaki tvoj dan ispunjen je raznoraznim poslovima, zadacima koji čekaju da ih riješiš. Priznaj, rijetko koji odradiš radi vlastita ispunjenja, tj. sebi za dušu. I tako prolazi dan za danom. Kad se zagledaš u prethodni tjedan sjećaš se svog namrštenog lica, gundanja, nezadovoljstva. Svo to vrijeme koje si proveo u radu kao da je izgubljeno, bačeno, neproživljeno... jer se nisi prepustio. Prepustiti se radu?! Zvuči potpuno nemoderno i, samim tim, nemoguće, ali tako je. Pokušaj, pored svog uma, i svoje srce upustiti u rad. I ne samo u rad nego i u sva događanja oko tebe - ne mora to biti ništa veliko: postavljanje stola, košenje trave, odlazak u posjet rodbini ili slično. Ako budeš bio prisutan i razumom i srcem, primijetit ćeš kako sve te stvari koje su te dosad okruživale i nervirale postaju prijatne za oči. Jer, osim njihove "radne i nametljive", upoznat ćeš i onu neobaveznu, pomalo zagonetnu stranu koju dosad nisi primjećivao zbog već određenih predrasuda. Primijetit ćeš neke potpuno nove ali oduvijek prisutne sitnice koje će učiniti tvoje vrijeme i tebe samoga radosnijim, ispunjenijim. Potrebna je samo tvoja dobra volja da to učiniš jer je rezultat zagaraniran. Nemoj se stidjeti unijeti svoje srce u možda nevažne i svakodnevne aktivnosti jer, da bi bio spreman prepustiti svoje srce velikim događajima i osjećajima, moraš ga pripremiti i izvježbati. Sretno!

nevena

U SUSRET DOGAĐANJIMA

ČIKERIJADA 2005.

na Čikeriji
30. 08. 2005.

U 9 sati okupljanje.

Radi organizacije,
obvezno se javiti u župu
Isusova Uskrsnuća,

dr. Marinku Stantiću

tel: 024 - 524 496

NAŠI MLADI OTPUTOVALI U KÖLN

Dvije stotine šezdeset mladih iz Subotičke, Zrenjaninske, Barske i Kotorske biskupije te mladih grkokatoličkog egzarkata u Srbiji i Crnoj Gori okupilo se u utorak 9. kolovoza u crkvi Marije Majke Crkve u Subotici, na zajedničkoj misi uoči polaska za Köln, gdje će sudjelovati na Svjetskom danu mladih. Misu je predvodio župnik te župe **dr. Andrija Kopilović**, zajedno s koordinatorom hodočašća u ime Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda **vlč. Dominikom Ralbovskim**.

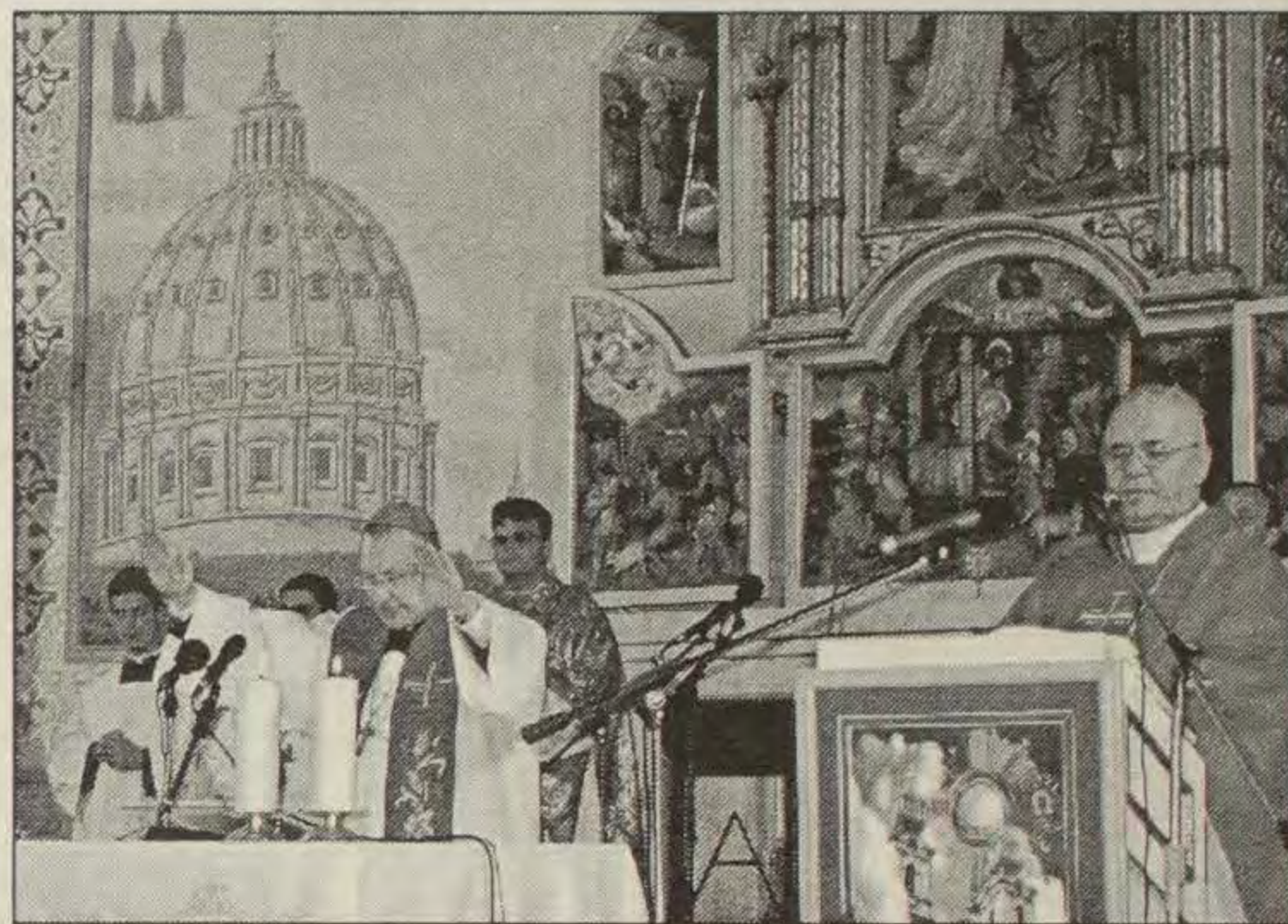
U propovijedi je dr. Kopilović mladima poručio kako Isus od njih ne želi da postanu djeca i da se vrate u djetinjstvo, nego da budu kao djeca, jer jedino dijete Božje se može pokloniti Bogu, treba i susreće Boga, potaknuo ih je da nastoje na tom hodočašću i susretu mladih, prepoznati Crkvu i kao hodočasnicu. Potaknuo ih je također da na licima braće i sestara čitavoga svijeta nastoje prepoznati Kristovo lice te da se s Papom, kao Petrom naših dana, zajedno poklone Kristu. "Vratite se puni Krista kako biste ovdje mogli izgrađivati civilizaciju ljubavi", poručio je dr. Kopilović mladima.

Na kraju mise subotički biskup **Ivan Péntes** blagoslovio je mlade te ih potaknuo da na svakom koraku hodočašća budu svjesni da predstavljaju mjesnu Crkvu s područja Srbije i Crne Gore te da i svojim ponašanjem i pobožnošću budu njezini dostojni predstavnici.

Misu na kojoj je pjevao zbor Collegium Musicum Catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, izravno je prenosila Radio Marija sa sjedištem u Novom Sadu. U izjavi za Radio Mariju Ralbovsky je istaknuo da će mladi s područja BK Sv. Ćirila i Metoda od 11. do 15. kolovoza sudjelovati u programu u nadbiskupiji Paderborn, dok će u drugom dijelu biti smješteni u Leverkusenu, odakle će se uključiti u program susreta mladih u Kölnu. Mladim hodočasnicima u Kölnu pridružit će se i kotorski biskup **Ilija Janjić**.

Ovi su hodočasnici sudjelovali i u jednodnevnoj pripremi za susret u Kölnu u istoj crkvi u subotu, 30. srpnja. Tom su se prigodom upoznali s programom susreta i molili za uspjeh susreta a priprema je završila sv. misom koju je predvodio župnik župe Marija Majka Crkve, dr. Andrija Kopilović.

Ž. Z.

Bandasića Kristina i bandas Siniša tijekom proslave Dužijance 2005. prolazili su i ovo...

- Što misliš, bit će kiša?
Mislim, pogledaj oblake!
- Dat će Bog lipo vrijeme.

Ona se dobro snalazi u pletenju
vijenca od žita

Siniša pomaže majstoru pletenja Grgi u kićenju
velike krune sve pod budnim okom kamere i ...

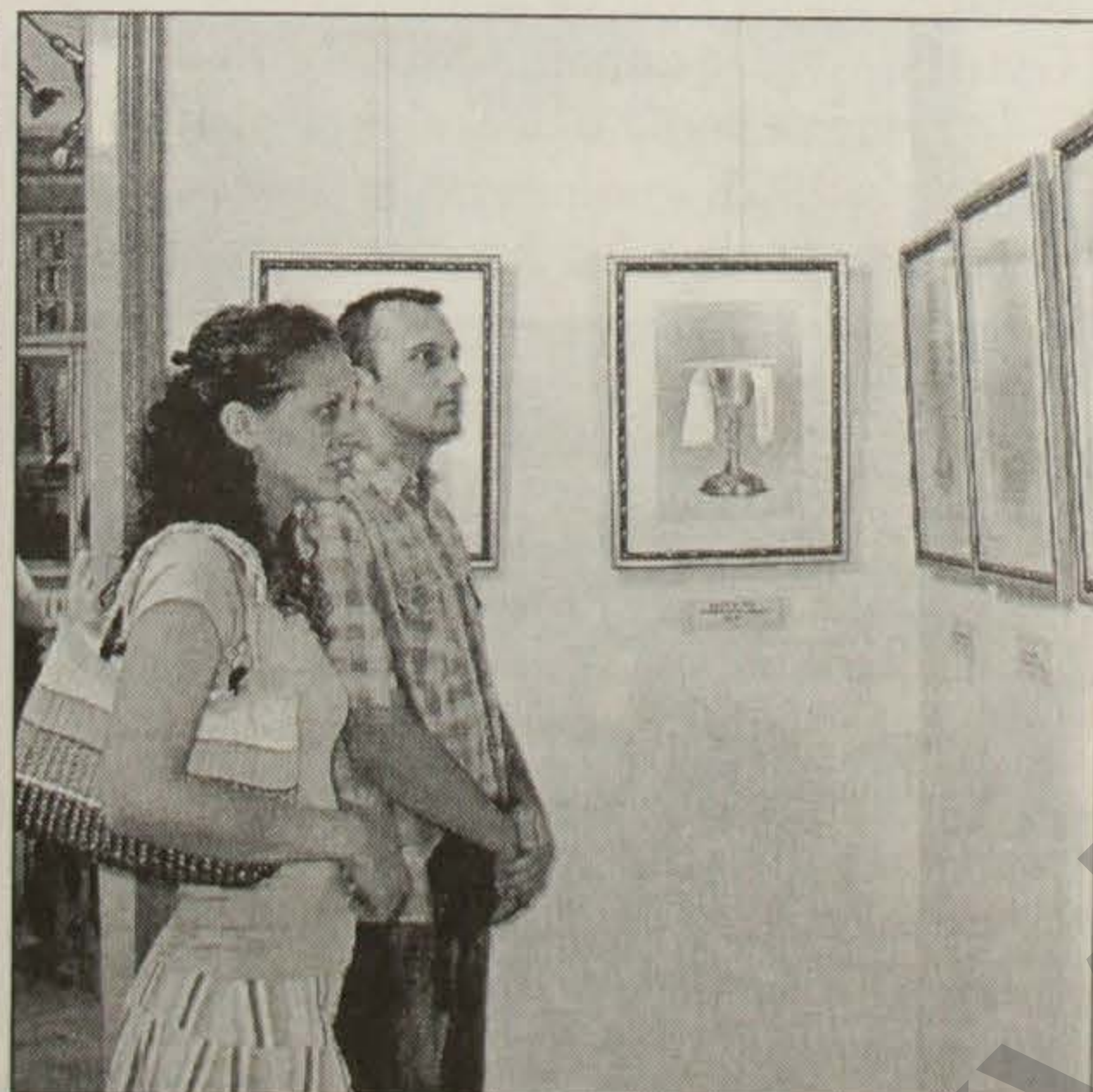
- Što predstavlja ova krupa?, pitao je biskup Bogović
- Ovo je somun kruva razdijeljen na četiri strane znakom križa iz
kojega svitli plamen - Isus Krist....- opširno je pojasnio bandas.

Ovo je jedna od prijatnijih obveza, vrlo slatka...

- A sad svi u kolo!
- Ti ćeš povest kolo?

I naravno, bilo je trenutaka za dušu!
(Na izložbi "S Božjom pomoći"
u Likovnom susretu)

I ti imaš svoju priču

Život je poput knjige
listaju se dani, noći, radosti i brige.
Svaki dan je jedna priča
treba pisati polako i bez lažnog kiča.

Svatko ima olovku u ruci
i svatko piše svoju priču.
Svaki je dan novi za sebe
i očekuje novu priču od tebe.

Baš je divno živjeti tako
pisati priče i kad nije lako
a to zbilja može svatko
treba samo željeti jako.

I kad dotakneš dno dna
sjeti se priče ove i njenog sna
opet podigni glavu tvoju
i nastavi pisati priču svoju.

Mirela

DONACIJA SVETE STOLICE

Apostolski nuncij i izaslanik Svete Stolice u Srbiji i Crnoj Gori, **Eugenio Sbarbaro**, predao je 6. kolovoza donaciju Svete Stolice i pape **Benedikta XVI.**, vrijednu 20.450 eura, poplavljenom području Banata koje je u ime istoga primio **Jaša Tomić**. U nuncijevoj pratnji bili su i beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar** i zrenjaninski biskup **László Huzsvár**. Ugledne su goste dočekali potpredsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine, **dr. Gabor Lodi**, zamjenik predsjednika općine Sečanj, **Dušica Karabenc**, predsjednik SO Sečanj, **Lazo Andrijašević** i predstavnik Pravoslavne Crkve, protonamjesnik **Borko Lukić**. Predaji donacije nazočio je i predstavnik općine Žitište, **Milan Sakradžija**. Nakon predaje 840 paketa ugroženima, obišli su i rimokatoličku crkvu koja je trenutačno u veoma lošem stanju, i u kojoj se vrše pripreme za adaptaciju. U nastavku obilaska s protonamjesnikom Lukićem, obišli su i pravoslavnu crkvu, koja je trenutačno u fazi rekonstrukcije. /Izvor: <http://www.jasatomic.org.yu/>

NADBISKUP HOČEVAR O PAPINU POSJETU SRBIJI

U intervjuu kojega je za beogradski dnevnik "Blic" od 3. kolovoza ove godine dao beogradski nadbiskup i metropolita **Stanislav Hočevar**, prije svega povodom izjave metropolita zagrebačko-ljubljanskog Srpske pravoslavne crkve - **Jovana** koji je rekao kako bi **papa Benedikt XVI.** trebao posjetiti Srbiju, upitan što bi takav posjet Pape mogao donijeti Srbiji, Hočevar odgovara kako bi ona u prvom redu potvrdila i unaprijedila demokratsku Srbiju, i Srbiju koja se zalaže za razumijevanje u regiji i u svijetu, a putem dijaloga. Potom je dodao kako o "čisto duhovnim plodovima ne treba ni govoriti jer dio episkopa SPC javno se izjašnjava da su za papin posjet Srbiji". Međutim, i sami naglašavaju da su "rane u srpskom narodu od Drugog svjetskoga rata i dalje svježije" i to navode kao razlog zbog kojeg se za sada ne upućuje poziv Papi. Na novinarski upit kako Rimokatolička Crkva gleda na takav stav i smatra li ga istinitim i premostivim, Hočevar je rekao kako zna samo jedno a to je da ako negdje postoje rane onda ih je potrebno liječiti, i to na svim stranama. "Crkva je u službi integralnog zdravlja i u službi nadilaženja prošlosti na osnovi istine, pravednosti i ljubavi", zaključio je i nadodao kako se Katolička Crkva i on osobno zalažu upravo za te vrijednosti, a i papa Benedikt XVI. isto pokazuje od prvog momenta.

Na poseban upit o razmišljanjima kako bi Papin posjet bio prihvatljiv za sve tek kad bi prva stanica bila Jasenovac, gdje bi se čule riječi pokajanja, nadbiskup je rekao kako misli da su srpski narod i stanovnici ove zemlje daleko dostojanstveniji i mudriji, i to prije svega jer znaju da je do sada jedino Katolička Crkva priznala krivice nekih svojih članova iz prošlosti i javno molila za oprost. No, isto tako, Hočevar smatra da Papin mogući posjet daleko nadilazi samo jednu dimenziju neke nacije, odnosno njezine

povijesti, te stoga prva gesta treba biti priznanje najvećih vrijednosti i dostignuća tog naroda, to jest priznanje suvereniteta. Tim parametrom, smatra on, rješavaju se svi ostali problemi.

Upitan što misli o uhićenju arhiepiskopa ohridskog **Jovana**, nadbiskup Hočevar rekao je da za takvu gestu nema komentara te je pozvao da se "zatvor odmah otvori, a sve strane da se vrte mudrosti i dijalogu". Također je rekao kako nas svako nasilje vraća u prošlost i oduzima nam snagu za izgradnju civilizacije ljubavi.

O tome kako pak kao predsjednik Međunarodne biskupske konferencije vidi događanja oko Crkve u Crnoj Gori i posljednjem u nizu problema - postavlja-

nje crkve na Rumiji i od vlasti izdan nalog za njeno uklanjanje, odgovara kako je vrlo sretan da u Međunarodnoj biskupskoj konferenciji, unatoč tolikim razlikama, "postoji srdačan duh suradnje", upravo zbog toga jer nastoje da različitost vodi u dopunjavanje i u komplementarnost. Za crkvu u Rumiji također je rekao kako bi sve tri zajednice (dvije kršćanske i muslimanska) trebale surađivati u postavljanju simbola jedinstva, a država je ona koja bi to trebala štiti te podržavati nastojanja za veću duhovnu zrelost stanovništva.

Na samom kraju intervjua, nadbiskup Hočevar ocijenio je odnose Rimokatoličke i Srpske pravoslavne crkve u SCG, kao "pozitivno uzlazne".

ZLATNA MISA MONS. LAJOSA ERŐSA

Svoju Zlatnu misu mons. Lajos proslavio je u Jermenovcima, 4. lipnja ove godine. Svečanost je bila divna. Među gostima je bilo više svećenika iz Bačke nego iz Banata. Usprkos odmaklim godinama i bolesti Lajos radi kao mladić: obnavlja crkvu, gradi novu crkvu-kapelu u Velikoj Gredi, piše povijesne i druge knjige i pjesme. Među koncelebrantima su osobito bili zapaženi dva njegova rođaka, **László Gyuris**, vršački župnik i **Mihály Erős**, župnik u Pančevu.

Lajoš se rodio u Székelykeveu 1936. godine. Za svećenika je zaređen u Đakovu, 29. lipnja 1955. godine. Svoju svećeničku službu vršio je u više župa Zrenjaninske biskupije. Osim toga napisao je značajnu knjigu "Prinosi za povijest Zrenjaninske biskupije". Napisao je i više manjih knjižica koje govore o životu župa u kojima je službovao kao što su Rusko Selo i Jermenovci, a objavio je i nekoliko zbirki pjesama.

Svećenici, među kojima je omiljen, vide u njemu uzor ljudskog i kršćanskog života, zanosnog svećeničkog služenja i kulturnog djelovanja. /J.J./

Uređuje: obitelj Huska

Dragi čitatelji, kad stignu godišnji odmori, nekad ne znamo kako se dobro odmarati (Napokon mogu malo pospremiti dvorište, popraviti stari bicikl, okrečiti zidove...) i uživati sa suprugom i djecom. Zbilja, moramo li baš toliko raditi? Jesmo li rođeni samo da radimo, jesmo li stvoreni za ljubav ili da "trčimo za životom", kako neki kažu? Kada stupamo u brak, zar to ne radimo zato da bismo živjeli sa i za svoju obitelj, a rad treba biti sredstvo da nam svima bude lijepo? Koliko je iskreno reći kako živimo i radimo za svoju obitelj, a obitelj nas najmanje ima? I djeca i roditelji moraju naučiti da je važnije biti skupa, nego imati mnogo.

Ljeto molitve

"Moliti ili ne moliti, pitanje je sad", kaže otac Robert De Grandis u svojoj knjižici 10 ZAPOVIJEDI MOLITVE. Svakako, odgovara MOLITI, i to za one koji uopće ne mole, predlaže deset minuta dnevno, a za one koji već mole petnaet ili više minuta dnevno, traži da u molitvi pokušaju provesti jedan sat. Pravi izazov jest, kao u Starom zavjetu, dati Bogu desetinu onog što posjedujemo, tj. našeg vremena. I bez papira i olovke za čas ćemo izračunati da je to oko dva i pol sata dnevno. Previše? Zbilja, može li itko previše moliti? Pred sve nas stavlja izazov - doći pred Gospodina u molitvi, moliti za mudrost da znamo što On od nas traži. De Grandis nam daruje deset malenih naputaka vezanih za molitvu. Molitva, po njemu, treba biti:

jednostavna - (Lk 11,9) - RAZGOVARAJTE S BOGOM KAO SA SVOJOM OBITELJI, kao kad dijete kaže "Mama", a ta riječ je puna značenja, tako cijeli dan možemo govoriti riječ i zaziv "Isus", jer ona sažima svu cjelovitost kršćanstva;

spontana - (Iv 15,7) - MOLITE TIJEKOM CIJELOG DANA PREKO TELEFONA, U SAMOPOSLUZI, S DJECOM, ne moliti molitve, već zaista moliti, čim to ustreba, odmah, na licu mjesta, za onoga tko nam se u molitve preporuča ili tu potrebu sami vidimo - to je ispunjenje Gospodinovog naloga za neprestanom molitvom;

polagana - (Lk 17,20) - BUDI SPOR GOVORITI, BRZ SLUŠATI. GOSPODIN NAMA ŽELI GOVORITI VIŠE NEGO MI NJEMU - kao kad za lijepog sunčanog dana tihi sjedite i grijete leđa :);

iskrena - (Mk 10,15) - MI SMO NAJISKRENIJI SAMI SA SOBOM; STOGA S GOSPODINOM TREBA MOLITI NA TAJ NAČIN - kad se dijete kratko i iskreno pomoli, iz te molitve proisteknu velika ozdravljenja;

svetopisamska - (2 Tim 3,16-17) - MOLITVA PSALAMA I NASUMIČNO OTVARANJE SVETOG PISMA - psalmi su prekrasna molitva, osobito kad osjetimo suhoću u molitvi; polaganim čitanjem i razmišljanjem o njima nas prosvjetljuje i osvježuje;

vremenski određena - (Dj 3,1) - ZA MOLITVU TREBAMO ODREDITI VRIJEME, KOJEG SE TREBA TOČNO PRIDRŽAVATI. PRISILITE SEBE NA MOLITVU KAO NA ODLAZAK NA POSAO U ODREĐENO VRIJEME - zaista je prekrasno ustati deset minuta, pola sata ili čak sat ranije nego obično i provesti to vrijeme s Gospodinom!

prilagođena - (Lk 12,12) - MOLITVA JE POPUT CIPELA. TREBA PRONAĆI ONU KOJA NAM ODGOVARA - u trenucima suhoće, pomažu krunica, križni put, pjesme...

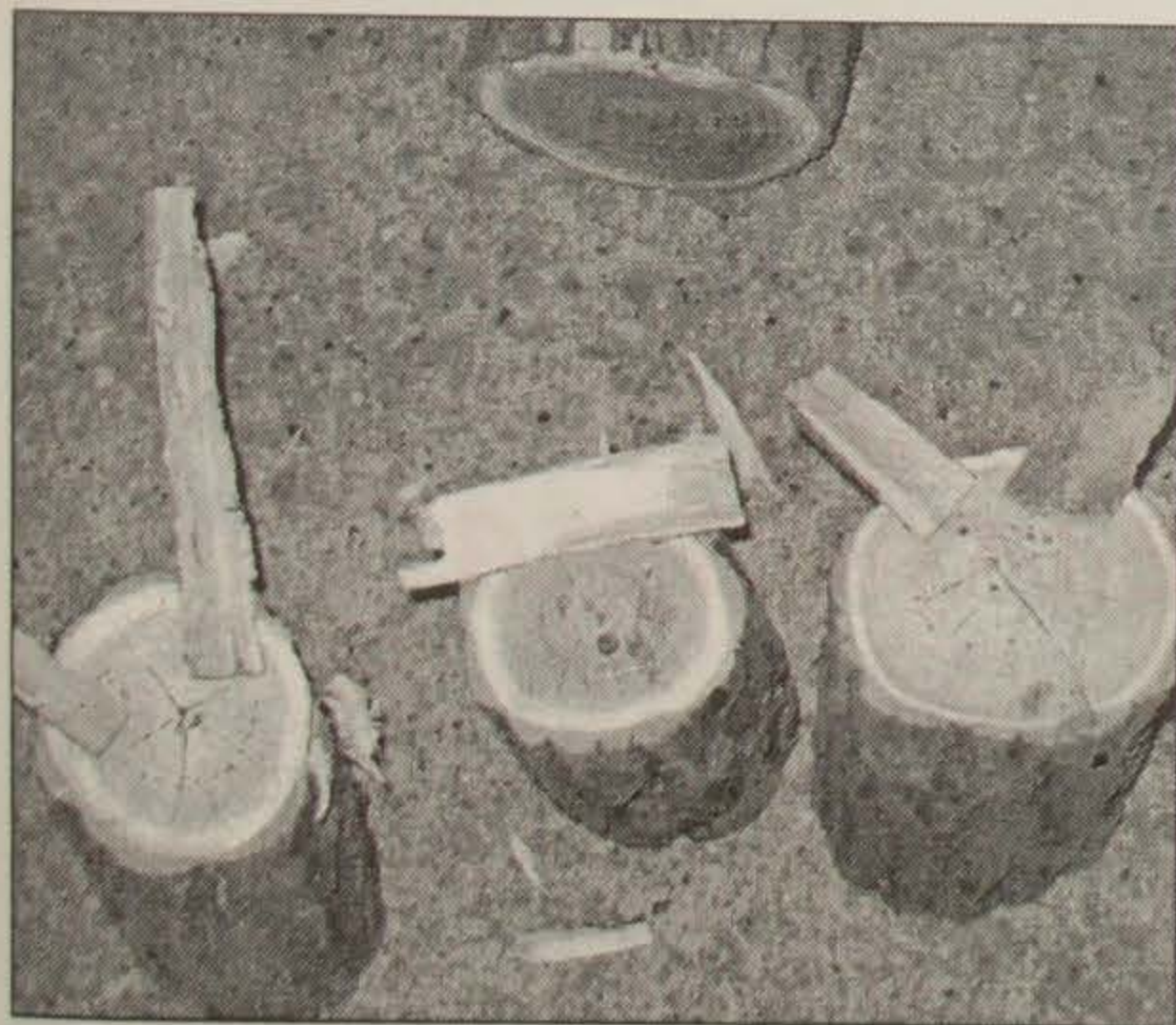
osobna i zajednička - (Mk 6,46 i Mt 18,19) - MOLITVA JE POPUT TRONOŠCA, IMA TRI NOGE. MNOGI NEDOSTATNO MOLE. USAMLJENOST SE RJEŠAVA ULASKOM U MOLITVENU ZAJEDNICU - pored osobne i zajedničke, za katolike je najveća moguća molitva nedjeljna Sveta misa;

u Duhu - (Dj 1,5) - otvarati se Duhu oživljavajući prizore iz Evanđelja;

proživljena - (Ps 37,4) - TIJEKOM CIJELOG DANA PROMIŠLJAJTE ONO ŠTO STE DOBILI U MOLITVI - kao apostoli biti predani molitvi, dijeliti s bližnjima misli koje smo dobili u molitvi.

"Smatram da muž i žena trebaju moliti zajedno i izmjenjivati molitvena iskustva. Parovi koji to čine rastu u ljubavi i srastaju zajedno."

O. Robert DeGrandis

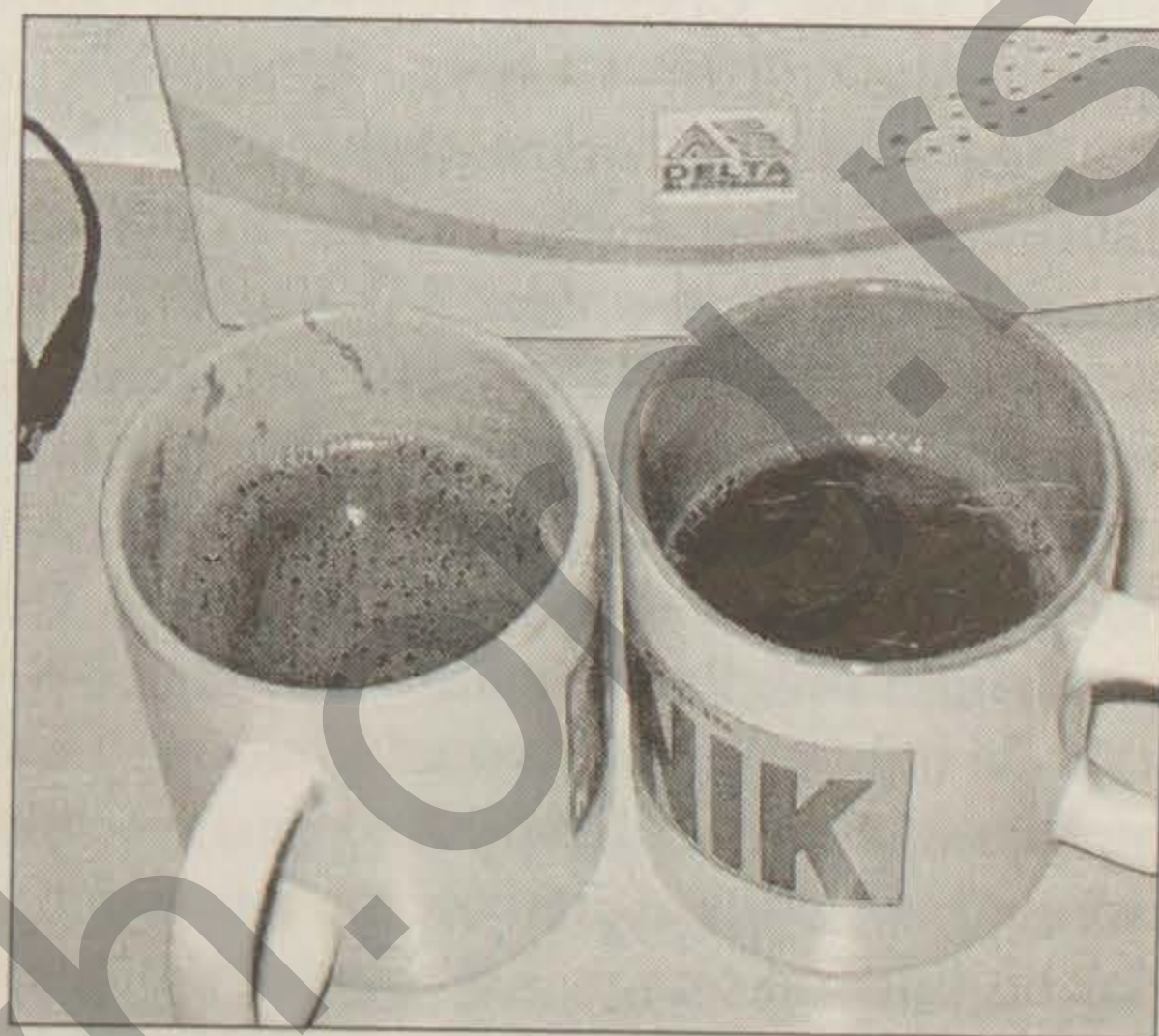

KUTIĆ IGRE

... napravite igračku svom djetetu ili unučetu: lopticu krpenjaču (uvijek valja!), lutkicu od vune ili kukuruzovine (tu tek možeš maštati!) ili, kad marljivo poslažete drva za ogrijev, ovakvog nasmiješenog zeku ili kusu!...

KUTIĆ PAŽNJE

... svom voljenom, ili svojoj voljenoj, kavica iznenađenja, kao u reklami, dok se on/a ni ne sjete da im baš to treba, niti stignu to tražiti od vas...

12. kolovoza je Međunarodni dan mladih - UN... 23. kolovoza je Međunarodni dan sjećanja na trgovinu robovima i njeno ukidanje - UN... 30. kolovoza je Međunarodni dan nestalih osoba... 8. rujna je Međunarodni dan književnosti - UN... 16. rujna je Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača... 21. rujna je Međunarodni dan mira - UN... 22. rujna je europski dan bez automobila... 23. rujna je Međunarodni dan kulturne baštine i Dan europske baštine... 24. rujna je Dan vozača i automehaničara...

Uređuje: Jakob Pfeifer

ZAJEDNIČKA IZJAVA PAPE IVANA PAVLA II. I DIMITRIJA I.

u povodu papinskog pohoda Fanaru,
30. studenog 1979.

Mi, papa Ivan Pavao II. i ekumenski patrijarh Dimitrije I. iskazujemo Bogu hvalu za ovaj susret, koji nam je dao mogućnost zajedno slaviti blagdan apostola Andrije, prvopozvanog i brata apostola Petra. "Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima u zajedništvu, u Kristu."

Tražeci jedino Božju slavu vršenjem njegove volje, još jednom potkrepljujemo našu čvrstu odlučnost kako bismo ubrzali dan u kojem će biti ponovno uspostavljeno puno zajedništvo između Katoličke Crkve i Pravoslavne i kada ćemo moći konačno zajedno slaviti euharistiju.

Zahvalni smo našim predšasnicima papi Pavlu VI. i patrijarhu Atenagori I. za sve što su učinili kako bi izmirili naše Crkve i da ih potaknu na napredovanje prema jedinstvu.

Dostignuti napredak u priprema fazi dopušta nam navijestiti početak teološkog dijaloga i objaviti popis za to zaduženih članova Mješovite katoličko-pravoslavne komisije. Teološki dijalog nema samo za cilj napredak prema ponovnoj uspostavi punog zajedništva između Katoličke i Pravoslavne Crkve, nego da doprinese mnogovrsnom dijalogu, koji se razvija u kršćanskom svijetu pri traženju jedinstva.

Dijalog ljubavi ukorijenjen u potpunoj vjernosti jedincatim Gospodinu Isusu Kristu i njegovoj volji o Crkvi, otvorio je put k boljem razumijevanju obostranih teoloških stavova i stoga k novom približavanju teološkom radu i k novom postavljanju u odnosu na zajedničku prošlost naših Crkava. Čišćenje kolektivnog spomena (pamćenja) naših Crkava važan je rezultat dijaloga ljubavi i neizostavni uvjet budućeg napretka. Dijalog ljubavi mora u ovoj složenoj situaciji, koju smo preuzeli iz prošlosti, biti nastavljen i pojačan. Na toj stvarnoj razini moraju se razvijati naša današnja nastojanja.

Želimo da ovi napreci u zajedništvu otvore nove mogućnosti dijaloga i suradnje s vjernicima drugih religija i sa svim ljudima dobre volje, kako bi ljubav i bratstvo među ljudima pobijedili mržnju i neprijateljstvo. Nadamo se tako doprinijeti izgradnji istinskog mira u svijetu. Ovaj dar molimo od onoga, koji bijaše, koji jest i koji dolazi: Krist, naš jedini Gospodin i naš istinski mir.

(Prema knjizi Dr. Niko Ikić:

EKUMENSKE STUDIJE I DOKUMENTI,
VKT Sarajevo, 2003.)

DAN PRIJATELJSTVA U CARITASOVOM KLUBU

Sunčano, mirno jutro nije moglo ni naslutiti koliko će užaren biti dan, ne od vreline, sparine i sunčane snage, već od snage ljubavi, prijateljstva, radosti i sunca u pogledima.

Subotički Caritas klub bio je domaćin Caritas klubu iz Sente. Strahovali smo od toga kako će naši gosti podnijeti vrućinu, put, i istovremeno vršili posljednje pripreme, želeći da na najbolji način ugostimo prijatelje. Točno u 14 sati, veliki autobus s 45 putnika, poseban po tome što je dovezao najstarije stanovnike Sente, po najtoplijem danu, što su u njemu bile stotine nanizanih godina, puno životnog iskustva, puno bolesti, osoba koja otežano hodaju, zbog čega su isključena iz aktivnog života, upućena na vlastiti dom i okruženje, stigao je pred naš klub. Barijera koju starost postavlja, savladana je. Našli smo se u klubu u kojem ćemo se danas družiti, radovati, pjevati, veseliti, u kojem ćemo zaboraviti na starost, probleme koje nam stvara, i potvrditi da je zajednička, da nas sve jednako onemogućuje, a da je zajedno možemo bar na par sati potisnuti.

Uz goste iz Sente, u naš klub su došli i članovi subotičkog gerontološkog kluba "Bajnat".

Gostima je dobrodošlicu poželio **preč. István Dobai**, u ime subotičkog Caritasa.

Veličina ovog susreta bila je u činjenici da većina članova kluba iz Sente već dugi niz godina nije napuštala ovaj grad zbog starosti,

bolesti i otežane pokretljivosti. Program u našem klubu je bio zabavnog karaktera, u natjecateljskom duhu i duhu njegovanja starih običaja. Uz puno radosti, smijeha, podmlađenog duha, proveli smo čitavo poslijepodne.

Izvođači programa su bili sami članovi klubova, pokazali su svoje glazbene, glumačke i plesne sklonosti.

Posluženje su pripremili volonteri i članovi subotičkog Caritas kluba.

Organizatorica ovog druženja, kreatorica programskog sadržaja i pratitelj neposrednih aktivnosti bila je **Matilka Obradović**, animator subotičkog Caritas kluba.

*Dr. Tinde Berček
volonterica Caritasa*

ZAJEDNIČKA AKCIJA BOLNICE I CARITASA

Proteklih vreljih ljetnjih dana, sestra **Irena Sturc** u suradnji s volonterima Caritasa Subotičke biskupije organizirala je dijeljenje vode pacijentima koji, često i satima, čekaju u redu pred mnogim ambulancama subotičke bolnice. U ovu zanimljivu i korisnu akciju uključio se lijepi broj volontera kako Caritasa tako i onih koje je organizirala sestra Irena.

Neka im svima kao ohrabrenja posluže Isusove riječi: "Bio sam žedan, dao si mi piti". A Isusov blagoslov i nagrada sigurno neće izostati. /AA/

Piše: Alojzije Stantić

MISEC SLAVLJA

U kolovozu ćemo otpraviti dva velika slavlja - blagdana: ispratit ćemo svečan svršetak Dužijance i proslaviti Veliku Gospojinu. Najpreg ćemo otpraviti dužijancu, kako zovemo najsvečaniju priredbu u okviru smotre "Dužijanica", koja počima blagoslovom žita na Markovo, a svršava bunaričkim proštenjom.

Dužijanica će početi u Kerskoj crkvi (sv. Rok) otkaleg će svečano ispratiti bandaša i bandašicu u Veliku crkvu (katedrala sv. Terezije Avilske) di će se na svetoj misi obaviti i blagoslov prinoseni darova. Med njima je najvažniji somun kruva, kojeg će bandaš i bandašica svečano darivati domaćinu grada - purgermajstoru (gradonačelniku). Nji će od crkve do varoške kuće pridvoditi risari (žeteoci) praćeni paradno i starovinski obućeni mladi Bunjevci Hrvati s njevim gostima iz drugi naroda i krajova. To će za gledaće bit blagdan za oči: parada mladosti u narodnim nošnjama ovu svetkovinu će ulipćati na diku Bunjevaca i naše varoši.

Iako se u posljednje vrijeme svake godine piše i pripovida o dužijanci, uvijek se nađe štogod novo, što dovleg nije spominjano. Kod pisanja o našim adetim, koje smo talovali od naši stari, mašio sam se i knjige "SLAVJAN - Na svetih dnevih ili blagdanih crkvenih", koju je napisao biskup Ivan Antunović i objavio u Kaloči 1875 godine. U toj bunjevačkom narodu prvo napisanoj knjigi: O svetkovini u obće Antunović daje puku uputu kako je: Svaka svetkovina, bila ona ma koje vrsti i razreda, označuje kakov vjerski čin di dalje tumači zašto je tako.

Biskup Ivan Antunović je počeo svetkovine opisivati od nedilje el dana gospodnjeg, a onda ji je poređo od adventa (došašća) kako iđu po kalendaru. Ko i tušta pisaca o narodnim adetim posli njeg, većina su počeli opisivati adete na svetkovine od adventa, čiji se početak ne poklapa s kalendarskom godinom. Od starina su ljudi, najpreg zemljodilci, držali za kraj godine vrijeme skidanje posljednje litine, a početak nove godine izniklim žitom, jel se do adventa u žitištima vide redovi mladog žita.

U SLAVJANU je na poslitku opis svetkovine Svi Sveti i Dana Mrtvih, s

njima je pisac svršio gospodarsku godinu. Antunović ne spominje dužijancu ni obaško, a ni u bilo kojoj svetkovini od Petrova (sv. Petar i Pavao) do Velike Gospojine (Uznesenje BDM). Za to su moguća dva nagađanja:

* Antunović je SLAVJANA napisao u vrijeme kad su počeli prioravati atove (velike zajedničke pašnjake), napuštati adet odmaranja polak njive, a žitne el njive suražice ($2/3$ žita + $1/3$ raži) su bile tolike da ratar uvati sime i da mu dotekne za krov. Čini se da onda dužijance u salašima nisu držali svečano, jel su njim žitišta bila mala, možda je zato Antunović nije spominio. Adet dužijance su naši stari, čini se, doneli sobom iz starog kraja, jel se u pismenima ona i tamo spominje.

* Već na prikritnici XIX. u XX. vik, zemljodilci su priorali skoro sve velike atove, napuštali su adet odmaranja zemlje, latili su se odranjivanja žita na velikim njivama, jel su ga mogli jeptino odneti i prodat u onim krajovima di su ga dobro plaćali. U tom su njim pomogli gvozdeni putovi (željezna pruga). U našu je varoš prvi put ajzliban (voz, vlak) ušao 11. IX. 1869. g. gvozdenim putom Segedin - Subotica - Sombor, koji je priko Pešte bio u mriži gvozdeni putova Sridnje Evrope.) Da urade ris (ručnu žetvu) na velikim žitištima trebalo je tušta risara, a kad su ga uradili slavili su ga u obiteljskoj dužijanci.

Salašarski dužijanci su se sićali i nji mi spominjali obadva dide i majka, rođeni u osamdesetim godinama XIX. vika. Oni su odrasli u đurđinskoj, bajmačkoj i načvinskoj pustari, a to pokazuje da su Bunjevci dužijancu slavili na sve strane i u subatičkom ataru.

Velika Gospojina

Jedan je od najsvečaniji kadgodajni godova (blagdani s provodom mladeži) pado je u najlipće vrijeme. Posli urađenog risa i kad su već dosta nji ovrlji žito el ošacovali neovršeni rod, bili su izdašni da svoje mlade ponove odilom el ruvom. I tog su se dana mladi salašari skupili u varoš i zajedno s varošćanima lipo otpravili svetkovinu.

Uznesenje Blažene divice Marije biskup Antunović je u SLAVJANU opisao:

"Sveto ustmeno predanje sačuvalo nam je viest, da je blažena djevica Marija, oćutivši da joj se smrt približuje, sa svetim Ivanom apoštolom povratila se u Jerusolim (iz Efeza, prim. A.S.), i tamo u sriedini sakupljenih Isusovih ućenika, dušu svoju izpustila. Ovoliko se o njezinoj smrti znade; nu kako je ona u nebo uznešena, o tom neimamo ništa u sv. Evangjelju zapisano. Ali buduć da njezino sveto tielo, poslie u grobu naši njesu, to vjerujemo, da je Isus sin božji, ljubljenu majku svoju, tielom i dušom k' sebi u nebo uznio. Ona je od ljage iztočnoga grieha dakle raztrošena tjelesnoga iznimljena; i počiem ona nije ovim griehom okaljano bila, to niti smrt nije mogla njezino tielo razoriti, nego je ovo kao i Isusovo, od smrti u život vječni prenešeno."

Ovaj citat iz SLAVJANA je jedan od primera svikoliki nauka kojeg je biskup Antunović uputio puku svom, da se zna zašto se i kako treba držati svetkovine.

Čini mi se kako bi se trebali latiti i jopet tiskati ovu poučnu knjigu da puk zna koju svetkovinu, zašto i kako trebamo slaviti. Zašto slaviti nedilju, dan Gospodnji, kojeg sve više ljudi pritaradu u poslen dan, i dalje od reda druge svetkovine.

O Velikoj Gospojini još toliko da je to bio i posljednji litnji god, jel su poradni salašari posli ovog blagdana za oko četiri nedilje počeli brat kuruze, a od onda do adventa na njivi su imali posla priko glave. U jesen nisu imali vrijeme za zabave, časti (svatove), komšijanja...

Piše: Stjepan Beretić

LIČKI BUNJEVCI

Tri bunjevačke grane

U 2. svesku Hrvatske enciklopedije iz 2000. godine čitamo da su Bunjevci, hrvatska etnička skupina, podijeljeni u tri ogranka. Kao prvi ogranak bunjevačke etničke skupine, enciklopedija spominje podunavski. To su Bunjevci koji žive u Bačkoj, u južnoj Mađarskoj i u okolici Budimpešte s obje strane Dunava. Drugi ogranak Bunjevaca čine Bunjevci u Hrvatskom primorju, Lici i Gorskom kotaru, dok je treća skupina Bunjevaca ona u Dalmaciji s dinarskim zaleđem, i u jugozapadnoj Bosni i Hercegovini. Ovdje spominjemo ličke Bunjevce s kraja 17. i s početka 18. stoljeća, premda je Bunjevaca u ličkim krajevima bilo već u prvoj polovici 15. stoljeća. "Njih kadšto zovu i katoličkim Vlasima. Oni su po govoru štokavci i ikavci, a došli su iz sjeverne Dalmacije i zapadne Hercegovine. Bilo ih je po svim krajevima. Nalazimo ih u ispravama već u prvoj polovici 15. stoljeća. Između bunjevačkih i ostalih ličkih Hrvata nije bilo toliko plemenskih i narodnih razlika, koliko je bilo društvenih razlika. No i te su se razlike vremenom izgubile i poravnale. **Lopašić** drži da su podgorski i lički Bunjevci srodnici onih Morlaka (tako Talijani zovu Bunjevce) iz okolice Šibenika i Trogira, koje je 1579. htio u Hrvatskom primorju naseliti štajerski nadvojvoda Karlo, kad im je podijelio povlastice. Za ličke Bunjevce veli isti Lopašić da su se doselili s dvije strane. S juga su došli s dalmatinskim ustanicima kroz zрманjsku dolinu i naselili Gračac, Lovinac, Ričice, Štikadu, Sveti Rok i susjedna mjesta; sa zapada su došli kroz velebitske klance iz Podgorja, ponajviše iz Jablanca, Svetog Jurja, Karlobaga i Krmpota i posjeli prije turska mjesta: Smiljan, Bužim i Trnovac. Bilo ih je razasutih po ostalim krajevima i pomiješanih s pravoslavnim Vlasima, osobito oko Senja i Otočca te na Kordunu.

Krbavska bitka

Nakon što je 1389. godine na Kosovu palo Srpsko carstvo, i nakon što je pogubljenjem kralja **Stjepana Tomaševića**, 1463. godine pala i Bosna, 9. rujna 1493. godine na Krbavskom polju pod Udbinom pala je i Hrvatska pod Turke. Biskup **Juraj Divnić** je za Krbavsku bitku zapisao: "U onaj jedan dan na tijesnom

prostoru trinaest tisuća ljudi bilo je što zarobljeno što ubijeno. Po putovima, na sve strane leži vrlo mnogo ukočenih tjelesa što ih razdiru vuci... i ostale zvijeri, a nema nikoga da ih pokopa"(1). Na te, ratom opustošene hrvatske krajeve, počeli su se nastanjivati Turci. Neki će se od Turaka kasnije krstiti te će postati katolici. To je bio kraj u koji su se još za turske vlasti nastanjivali i Bunjevci i Srbi. Tako je Lika već u 18. stoljeću nacionalno i vjerski mješovita. Sudbinu Srbije, Bosne i Hrvatske će 1526. godine pod Mohačem doživjeti i mađarsko kraljevstvo.

Među bunjevačkim župnicima je bilo glagoljaša

Na području Like, u mjestu Brlog 1700. godine živjeli su Bunjevci u 12 kuća. Ti su Bunjevci imali čudnog župnika. Bio je to **Matija Orišković**. Zna se da je bio glagoljaš. Bio je slabo obrazovan, pa su ga zvali najvećim glagoljaškim neznačicom "glago ignorantissimus". Narod je prema svome župniku bio blaži. Zvali su ga zvali "Matija grišnik"(2). Za 80 kuća pravoslavnih u Brlogu je bio i pravoslavni svećenik. Broj katolika je brzo rastao, pa je 1737. godine u Brlogu bilo već 555 katolika. I u župi Smiljan bilo je 1733. godine 48 bunjevačkih kuća(3), a u Ličkom Novom su iste godine bile 4 bunjevačke kuće(4), dok je u Perušiću tada bilo 20 kuća Bunjevaca(5). U Udbini je 1744. godine bilo 20 kuća katoličkih Bunjevaca(6). U Lovincu je župnik imao 150 bunjevačkih kuća(7). Oni Vlasii koji su se 1605. godine iz Bosne i Hercegovine kao pravoslavni nastanili kod Novoga Vinodola spominju da su se s njima zajedno doselili i Bunjevci.(8)

Krmpotići na glasu s pobožnosti

Biskup **Brajković** bilježi da je u Krmpotama 1700. godine bilo 40 bunjevačkih kuća. Još 1695. bilo ih je nekih 200 i bili su svi katolici. S njima su zajedno živjeli i pravoslavni kršćani bez vlastitog dužobrižnika. "Krmopotani se doseliše iz Bosne i razlikovahu se i po govoru i po pismu (bosančica) od svojih susjeda. Na paši su običavali čitati pobožne knjige i poučavati jedan drugoga. Misijsko izvješće iz 1725. godine veli da su u kršćanskom nauku bili bolje poučeni od ostalih gorštaka." Godine 1737. brojila je župa 900 duša, a tadašnji župnik **Stanislav**

Benulić bio je glagoljaš i imao je kapelana.(9)

Marko Mesić - krstitelj Turaka

Potkraj turske vlasti, za vrijeme rata 1685. godine spaljeno je u Lici i Krbavi do 1000 kuća, ali i dvorovi aga i spahija. U čitavom je kraju ostalo 50 pustih gradova, i vrlo malo ljudi. Austrija se postarala da napuči opustošene predjele. Prije svega car **Leopold** je svojom odlukom od 30. ožujka 1690. godine muslimanima koji se pokrste ostavio posjed i kuću. Lički svećenik **Marko Mesić** je bio posebno uspješan u pokrštavanju Turaka. Pomagali su mu u tome i senjski kanonici **Račić** i **Domazetović**. Mesić je krstio 882 odrasla Turčina. Džamije u Perušiću, Budaku, Bilaju i Ribniku su pretvorene u kršćanske crkve. Samo je u Perušiću 1733. godine bilo čak 60 turskih kršćanskih kuća. Godine 1696. u Lici i Krbavi je bilo 1700 krštenih Turaka. Osim preostalih Turaka u Lici i Krbavi su živjeli katolički Bunjevci i pravoslavni Srbi. Onodobne isprave ponekad i katoličke Bunjevce i pravoslavne Srbe zovu i Vlasima.

Kažu da su Bunjevci tvrde šije

Godine 1697. bilo je u Lici katoličkih Bunjevaca u 160 kuća i do 1000 duša. Godine 1702. veli za njih biskup **Brajković** da su tvrde šije i da ne trpe nikakvih novotarija ni od crkvenih ni od svjetovnih poglavara. I u Benzonijskoj su se vrijeme lučili od ostalih katoličkih Hrvata. Sastavljač župnih izvještaja u Lici i Krbavi **Andrija Josip Mandal**, vojni svećenik za cijelu Liku zapisao je o Bunjencima da su se tada ovim imenom zvali oni katolici koji su nosili odijelo slično Vlasima i koji su im obzirom na hranu, način života i običaje bili ponešto slični. Davali su župnicima žito, zob, proso, janjad, ovce, vunu, sir i maslac te uoči Božića i Bogojavljenja takozvane prijesne hljebove (prijesnace). Ovim su se podavanjima nešto razlikovali od ostalih nebunjevačkih župljana(10).

1. Juraj Kruhek, 9. rujna 1493. na Krbavskom polju, Iz zapisa biskupa Jurja Divnica, Na krbavskom polju, 9. rujna 2003, str. 7.

2. Josip Burić, Biskupije Senjska i Modruška u 18. stoljeću, Gospić 2002., str. 82.

3. Navedeno djelo, 133, 134

4. Navedeno djelo, 134

5. Navedeno djelo, 136

6. Navedeno djelo, 139

7. Navedeno djelo, 141

8. Navedeno djelo, 169

9. Navedeno djelo, 84.

10. Navedeno djelo, 131-132

Piše: dr. Andrija Kopilović

TREBA LI NAM VOJNI ORDINARIJ

Već sam više puta čula izraz "Vojni ordinarij". Nije mi posve jasno što je to. Za dobrobit naših čitatelja, voljela bih kad biste odgovorili na to pitanje.

V.R. Subotica

Da bismo bolje razumjeli i vaše pitanje, i dali cjelovitiji odgovor, trebamo početi zajedno razmišljati ponajprije o poslanju Crkve. Vama je poznato da je naš Gospodin Isus Krist svojim životom, smrću i uskrsnućem izvršio djelo spasenja čovjeka i, kako nas uči apostol Pavao, postao novi Adam - glava organizma koji se zove Crkva. Djelo toga spasenja koje Krist i danas vrši u Crkvi, vrši preko onih izabranih i posvećenih službenika koje je on sam izabrao, za to pozvao, osposobio i poslao da u njegovu ime vrše službu naučavanja, posvećivanja i upravljanja, a to su apostoli, njihovi nasljednici - biskupi i svećenici. S druge strane cijela Crkva kao jedan organizam, pozvana je i poslana da bude "znak Krista kao što je Isus sam rekao: Vi ste svjetlo svijeta, vi ste sol zemlje. Ili prisposoba o kvascu, o gorušici, itd. Dakle, Crkva je zajednica u kojoj, ali i po kojoj, Krist i danas vrši djelo spasenja nad onima koji to žele. Redovito poslanje i djelovanje Crkve u djelu spasenja može se u najširem smislu nazvati pastoral. Kada se dakle govori o pastoralu, onda se misli na crkveno poslanje po komu je Crkva od Isusa Krista primila zadatak i moć navješćivati evanđelje, dijeliti sakramente i na taj način do konca vremena vršiti učiteljsku i posvetiteljsku ulogu među ljudima kojima je poslana do konca vremena. Crkva se dakle ne može odreći službe navješćivanja Božje riječi, službe izgradnje zajednice, službe ljubavi za sve ljude i svjedočenja za Isusa Krista. Ponavljam, na to poslanje je pozvana cijela Crkva. Svi vjernici koji su kršteni, krizmani i pričešćeni jesu svećenički Božji narod, kako to kaže apostol Petar. Međutim, vrlo je jasna evanđeoska nauka koju je osobito lijepo protumačio II. vatikanski sabor, da u zajednici postoji ministerijalno svećenstvo, a to su biskupi, svećenici i đakoni koji svoju službu vrše osobitom milošću sakramenta svetoga Reda - "u osobi Kristovoj" (in persona Christi).

Dakle, po njima Krist nastavlja u sakramentalnoj službi djelo spasenja. Niti može biti svećeništva bez Crkve, niti Crkve bez svećenika. Iz toga slijedi da je pastoral cjelokupno poslanje Crkve koje zajedno vrše posvećeni službenici i Božji narod. No, iako je poslanje jasno i jedno, službe su različite. Služba posvećivanja, poučavanja i upravljanja pripada na poseban način biskupima i svećenicima. Sada trebamo uočiti drugu činjenicu. Članom Crkve postaje se sakramentima. Temeljni sakrament je sakrament krsta. Po njemu se ucjepljujemo u otajstveno Tijelo Kristovo, dakle postajemo Crkva. Sakramenti inicijacije su uz krst još i Potvrda i Euharistija. Oni nas sjedinjuju s Kristom. Sakramenti Ispovijedi i Bolesničkog pomazanja nas liječe od rana grijeha i bolesti. Dok sakramenti koji određuju naš stalež u zajednici su sakramenti Ženidbe i svetog Reda. Očito je da se pripadnost Crkvi događa slojevito. Zamislite sliku kad se u jezero baci kamen. U središtu je najveći val, a onda se valovi šire i što su dalje od središta, postaju sve slabiji. Crkvi se ne pripada jednako i na isti način. Netko je u središtu a drugi su bliže ili dalje tom središtu. Bitan je odnos prema Kristu. No, to samo Bog zna. Prijeđimo na treću tvrdnju. Svi smo mi Crkva, ali u svom životu vršimo osobito poslanje, zvanje ili službu. Svako se od tih u sebi i po sebi razlikuje. Drugačija je služba trgovca, drugačija služba učitelja. Drugačija je služba vojnika, drugačija služba liječnika, ali su nam sve službe potrebne. Jedno društvo koje živi kao organizam, samo je onda živo ako su mu aktivni "svi organi". Tako se po zvanju i službi razlikujemo. Kako je i Crkva zajednica koja živi kao jedan organizam čija je duša sam Duh Sveti, a mi kao udovi međusobno povezani, ni jedan stalež, ni jedno zvanje ne može biti radi svoga staleža ili zvanja obespravljeno ili isključeno iz Crkve. Drugim riječima, Crkva kao majka, ne može iz svoga pastoralnog poslanja isključiti nikoga. Tako se pastoral, to jest briga Crkve za spasenje, odnosi prema svakom čovjeku. Pođimo još dalje. U jednom društvu, kako sam gore spomenuo, postoje razne službe, pa postoje i specifične i specijalne. Među takve službe svakako spada vojska i poli-

cija. Zdravo društvo, da bi funkcioniralo učinkovito, mora poznavati i ta dva važna zvanja i službe kao što je policija i vojska. Crkva kao majka ni pod kojim uvjetom se ne može odreći svoga evanđeoskog poslanja spasenja prema tim službama, jer su te službe specifične. Pastoral u tim službama se povjerava svećenicima koji su za tu službu posebno osposobljeni. Regularna vojska i policija sastavni su dio društva, ali žive i djeluju u osobitim uvjetima. Stoga je specifična i pastoralna skrb za njih. U čemu je ta specifičnost? Ponajprije u samom zvanju i načinu života. Osobitost službe zahtijeva i posebnost života. Disciplina, strogost i osobiti istančani osjećaj za red određuju profil vojnika ili policajca. Izgradnja takve osobnosti zahtijeva i posebnu brigu. Ako zamislimo odsutnost vjere i pastoralne skrbi iz života ta dva staleža ili službe, osjećamo strah. Tako zahtjevna služba, red i disciplina, te velika odgovornost bez duhovnosti u opasnosti je da bude zloupotrijebljena. S druge strane, mobilnost koja ova zvanja sa sobom nose iziskuju posebnu brigu. Tako je u svim demokratskim zemljama ta specifična pastoralna briga povjerena svećenicima, osposobljenima za tu službu. Biskup koji je Ordinarij tim svećenicima i pripadnicima vojnih i policijskih postrojbi, zove se vojni Ordinarij. Niti je biskup, niti su svećenici policajci ili vojnici, nego u ovoj službi koju vrše, oni čine s policijom i vojskom jednu specifičnu zajednicu. Ordinarij je dakle biskup koji je na čelu te zajednice i isključivo koordinira pastoralnu brigu i pastoralni rad. Dakle, u konačnici, Crkva pripadnicima tih zvanja posvećuje pastoralnu brigu za njihove pastoralne potrebe, osobne i obiteljske, za boljitak cijeloga društva. Kad smo već kod ovoga pitanja, spomenuo bih da postoji u svim demokratskim državama pastoral, ne samo u vojsci i policiji, nego i specifični pastoral u bolnicama, u zatvorima, u popravnim domovima i gerontološkim centrima. Crkva se kao Kristova zajednica želi brinuti - i toga se ne može odreći - za sve svoje vjernike, gdje god oni bili. Njeno prisustvo i pastoral u svim specifičnim prilikama je spasenjsko djelo Isusa Krista za sve ljude. S osobitim poštovanjem i brigom to Crkva vrši u spomenutim staležima vojske i policije i na Istoku i na Zapadu. To nije specifičnost jednoga naroda ili jedne države, nego standardna tekovina demokratskih država. Konačno, Crkva tom službom čini samo veliko i dobro djelo za opće dobro pojedinog društva.

Kašana - "Đukaš"

Subotica,
Preradovićeveva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

RENAULT

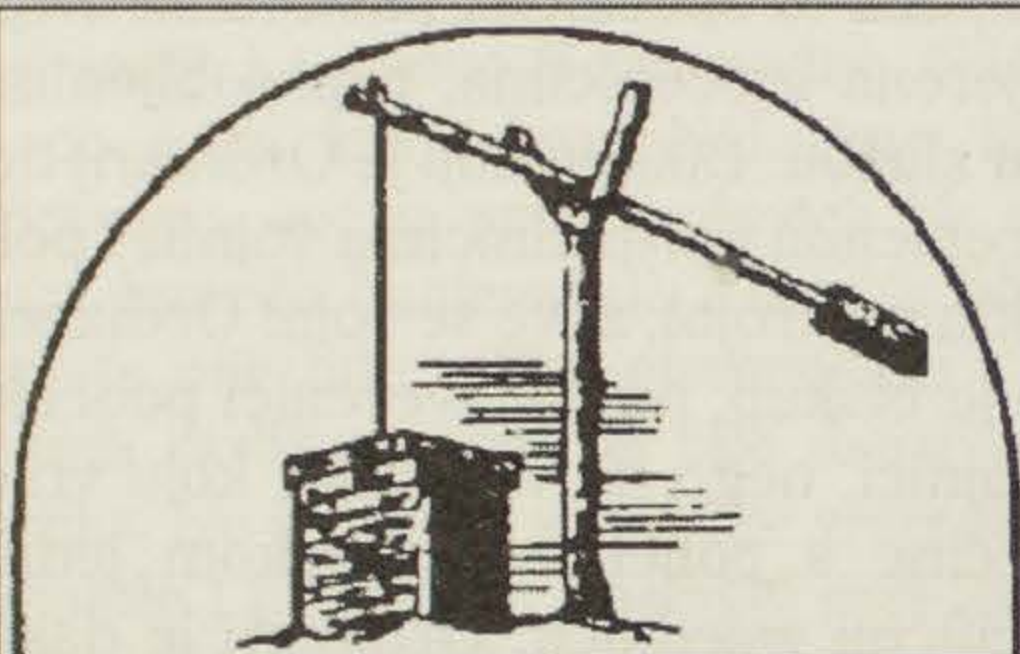

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

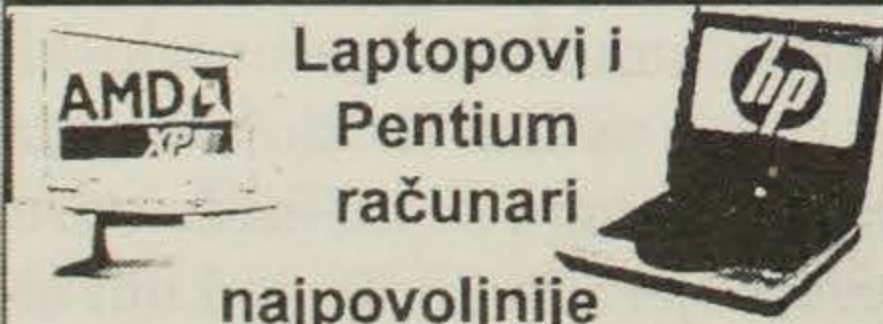
Novo Novo Novo Novo

Dermatokozmetologija

IPL laser najnovije generacije

- za fotopodmlađivanje kože
- lečenje akni
- lečenje strija
- uklanjanje pigmentnih promena
- uklanjanje površnih krvnih sudova
- trajno uklanjanje dlaka - epilacija

Millennium GSM Centar
Prodaja i **SERVIS**

Laptopovj i
Pentium
računari

najpovoljnije

Panasonic
KX-TCD445

Gigaset
A-180

housel

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

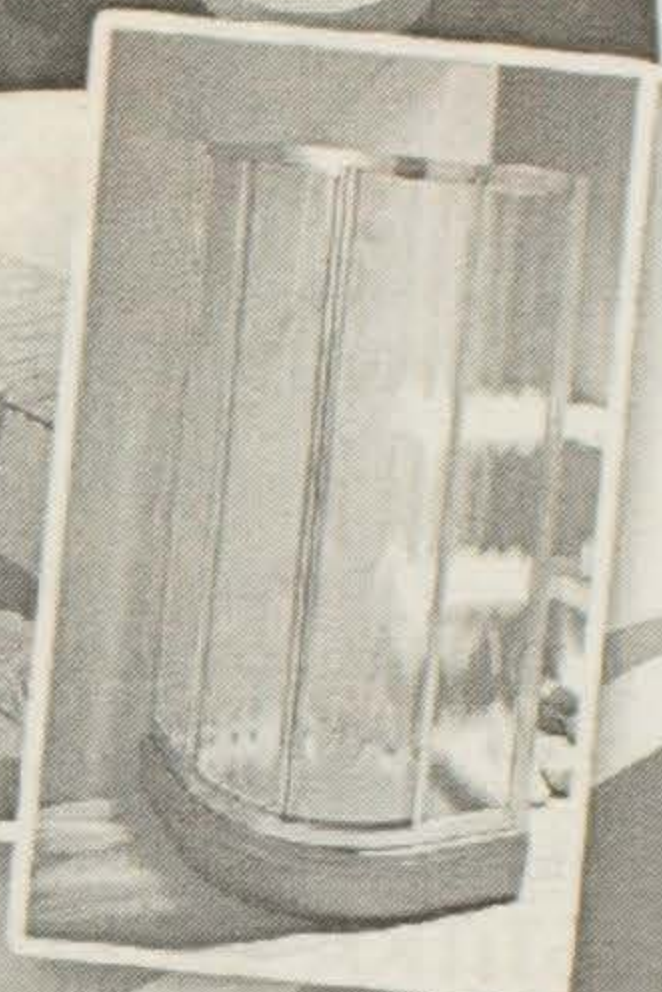
E-mail: funero@funero.co.yu

kolpa·san®

SALON KUPATILA

LETNJA AKCIJA SNIŽENJA **10-30%**

Veliki izbor akrilnih kada, masažnih kada, tuš kada, tuš kabina, masažnih tuš kabina, bazena, nameštaja za kupatilo, sanitarije, ugradni vodokotlići, pločica za unutrašnju i vanjsku upotrebu.

PRODAJNI SALONI:

SUBOTICA Banijska 2

tel: 024/ 547-886

ZRENJANIN Vojvode Petra Bojovića 2

tel: 023/581-590

NOVI SAD Rumenački put 11

tel: 021/518-092

NOVI BEOGRAD Dr. Ivana Ribara 135

tel: 011/158-920

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel: 024 603-640

Mob.: 063 577-350

064 122-87-55

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

OSALADI MAGAZIN

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad

Tel: (024) 469-474

Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

MONOLIT GRADNJA GRAĐEVINSKO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE p.o.

M G

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepster banka

Hirvivo
Katalikus hotelap
Kata 12-dwar ajtobalana
1. kv. 1. solum 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

JULIJA-OPTIKA

SZTR

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA - STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:

- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 19-21 sat na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA

94,2 Mhz FM - SUBOTICA
102,9 Mhz FM - NOVI SAD

Hrvatska riječ ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"

mail: hrvatskarijec@tippnet.co.yu - tel: (024) 55-33-55

BUNARIČKO PROŠTENJE

trodnevnicu

od 24. do 26. 08. u 19 sati

SVEČANO BDJENJE

27. 08. u 19 sati

PROŠTENJE

28. 08.

svete mise u 7, 8, 10 i 16 sati

Svečanu sv. misu predvodi pomoćni zagrebački biskup mons. dr. Valentin Pozaić

DRAGI RODITELJI, upišite svoju djecu na školski vjeronauk!

Ne zaboravite da je to vaša kršćanska dužnost i uvjet da bi djeca mogla ići na Prvu pričest.

Knjiga poezije "LIRA NAIVA 2005."

u uredništvu "Zvonika" po cijeni od 200 din.

ČESTITKA ZA ROĐENJE

Iako nije ubičajeno, želimo sa svim čitateljima ZVONIKA podijeliti veliku radost. Ovih je dana ugledalo svjetlost dana naše deseto unuče - mala LUCIJA. Hvala sve-mogućemu Bogu na blagoslovu i pomoći i svima koji su molili da naša kćerka Željka i zet Tomislav dobiju zdravo dijete.

Sretni i ponosni:

dida Blaško i majka Blaženka

DIRLJIVI RASTANAK U BAČKOJ PALANKI

Čudni su putevi Gospodnji! Jedan takav čudan put je i našeg đakona **Ivana Kisegija** i njegovu suprugu **Anu** doveo u našu župu. Svojom ljubavlju koju su nesebično davali poticali

su ljubav u srcima drugih i ona se pretvorila u jednu veliku ljubav u Gospodinu. Đakonov rad sa župljanima udahnuo je život u zajednicu i pokušati nabrojati sve što je činio bilo bi besmisleno jer ljubav se ne može izmjeriti, prebrojati... Vjernici su prepoznali jednog dobrog pastira i upravo zbog toga im je nedjelja 31. 07. bila jedan od najtužnijih dana kada su se od njega zvanično oprostili. Uz đakona Ivana misili su i preč. **Jakob Pfeifer, vlč. Jenő Varga, vlč. Josip Kujundžić i vlč. Miroslav Orčić.** Gostujući svećenici su održali dirljive propovijedi koje su sve prisutne a posebno našeg đakona dovele do suza, što mu je obraćanje vjernicima učinilo još težim.

Iako nam je teško što gubimo nekoga kao što je Ivan Kisegi, svjesni smo da putevi moraju ići dalje, ali i da ćemo ipak ostati povezani ljubavlju koja ne nestaje i ne poznaje prepreke i udaljenosti, jer ta ljubav je sam Gospodin.

U ime zahvalnih župljana,

Marijana Gavrić

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA

Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 840 dinara
- inozemstvo - 30 EURA
ili 220 kuna; avionom 60 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

NOVO-NOVO-NOVO

* Knjižica "TEREZIJA AVILSKA"

- samo 100 din.

* **Komplet najnovijih razglednica** subotičke katedrale bazilike sv. Terezije Avilske s kratkom poviješću na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku

- samo 100 din.

Narudžbe:
u subotičkoj
katedrali na
tel. 024/600-240

Fotografije u ovom broju
Zvonik, Željka Zelić i
Nada Sudarević

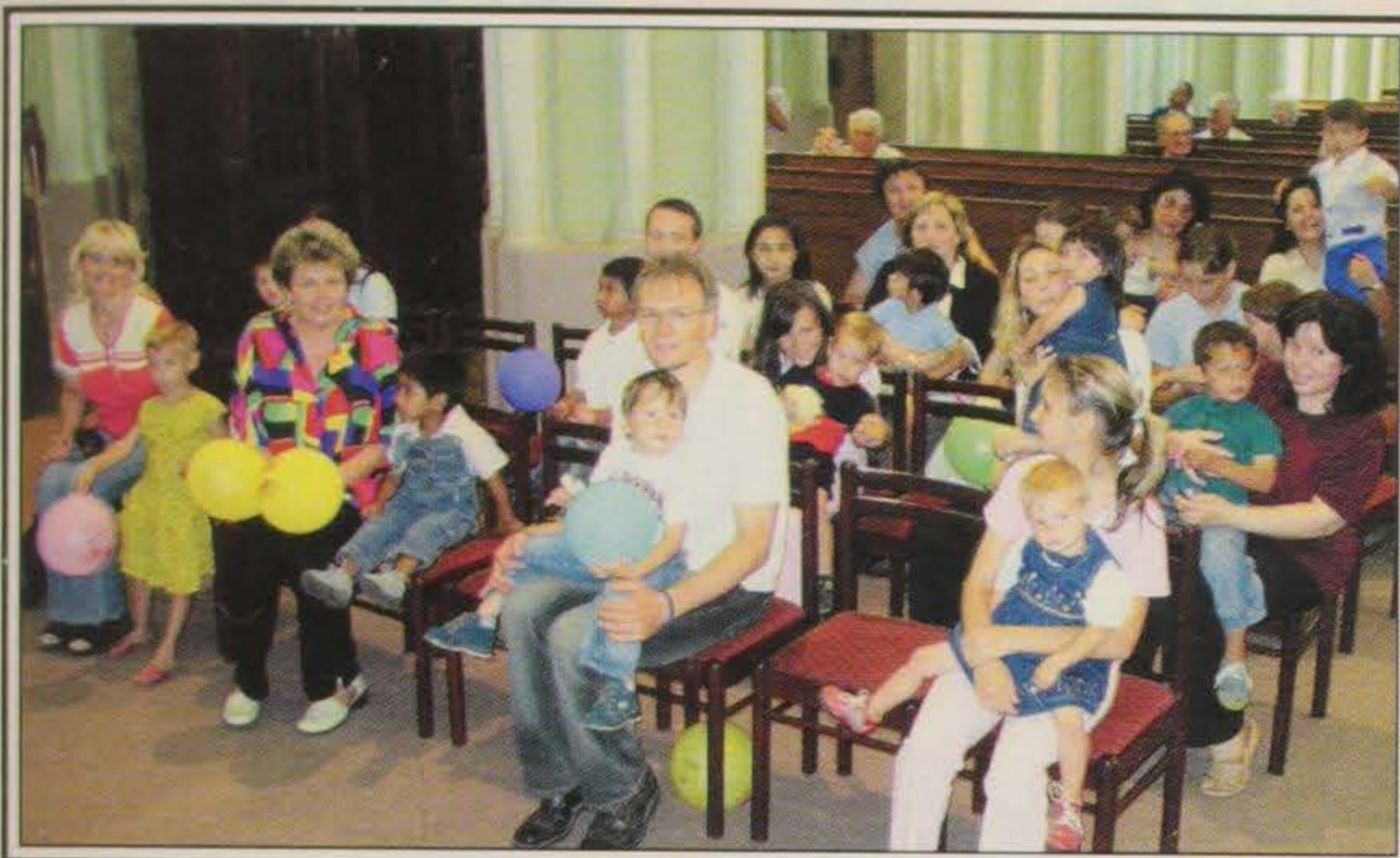
URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 555-589

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Papa Bendikt XVI. na odmoru, u posjetu bolesnom bratu i prvi put u Castel Gandolfu

Aktivisti karitativne akcije "Zagrlimo djecu Kolevke" s djecom posjetili su župu i crkvu sv. Roka i dječji vrtić "Marija Petković"

Zlatna misa mons. Lajosa Erősa

Proštenje sv. Ane u subotičkom "Kerskom groblju"

Seminar za katehete i katehisticice u Mužiji

Dan prijateljstva Caritasa iz Sente i Subotice

BANDAŠI I BANDAŠICE IZ: S. Žednika ...

... Male Bosne ...

... Bajmoka ...

... Đurđina ...

... Tavankuta ...

... Sombora ...

... Ljutova ...

... Svetozara Miletića ...

... Čonoplje

